

Uniwersytet
Kazimierza
Wielkiego
w Bydgoszczy

Załącznik nr 2
do uchwały nr 747/2025
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 18 września 2025 r.

(wzór)

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

UNIWERSYTET KAZIMIERZA WIELKIEGO W BYDGOSZCZY

ul. J.K. Chodkiewicza 30

85-064 Bydgoszcz

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Kryminologia

1. Poziom/y studiów: licencjackie
2. Forma/y studiów: stacjonarne/niestacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
Nauki prawne

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki prawne	155	86

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Psychologia	14	8
2.	Socjologia	11	6

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ **X NIE**

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

- ☐ nauczyciel przedmiotu²
- ☐ nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²
- ☐ nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia²
- ☐ nauczyciel psycholog
- ☐ nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- ☐ nauczyciel pedagog specjalny
- ☐ nauczyciel logopeda
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU
określone Uchwałą Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
Nr 110/2017/2018 z dnia 26 czerwca 2018 r.

Nazwa podstawowej jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek studiów: Wydział Prawa i Ekonomii			
Nazwa kierunku studiów: kryminologia			
Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia			
Profil kształcenia: praktyczny			
L.p.	symbol kierunkowych efektów kształcenia	kierunkowe efekty kształcenia	odniesienie do charakterystyki ogólnej efektów kształcenia (kod składnika opisu)
Wiedza			
1.	K_W01	zna i rozumie metodologię pracy umysłowej, w szczególności badań i pisanie prac naukowych w zakresie kryminologii	P6S_WG
2.	K_W02	zna podstawowe zagadnienia teoretyczne z zakresu kryminologii oraz techniki wyszukiwania wiedzy jej dotyczącej	

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

3.	K_W03	zna i rozumie miejsce kryminologii w systemie nauk społecznych oraz jej relacje do innych nauk	
4.	K_W04	zna systemy informatyczne i zasoby sieciowe	
5.	K_W05	zna i rozumie miejsce kryminologii jako nauki interdyscyplinarnej łączącej elementy wiedzy w szczególności z zakresu prawa, socjologii, psychologii, nauk przyrodniczych i ścisłych	
6.	K_W06	zna i rozumie cechy człowieka determinujące popełnianie przestępstw, stawanie się ich ofiarą, podejmowanie zachowań patologicznych, w tym autodestrukcyjnych	
7.	K_W07	zna rodzaje struktur społecznych instytucji oraz norm i zasad, w oparciu o które one funkcjonują w sferze determinowania, zapobiegania i zwalczania przestępczości	
8.	K_W08	zna i rozumie zależność zależność poziomu i rodzajów przestępczości od otoczenia społecznego i ekonomicznego	
9.	K_W09	zna i rozumie pojęcia i instytucje z zakresu poszczególnych obszarów kryminologii i nauk z nią związanych mających znaczenie dla zapobiegania, rozpoznawania i zwalczania przestępczości oraz zachowań patologicznych z nią związanych	P6S_WK
10.	K_W10	zna i rozumie wzajemne zależności pomiędzy symptomatologią przestępczości i zachowań patologicznych, a zmianami społeczno-gospodarczymi	
11.	K_W10	zna i rozumie społeczne, filozoficzne i etyczne oraz psychologiczne uwarunkowania kryminologii i jej elementów, w szczególności wiktymologii i suicydologii	
12.	K_W12	zna oraz rozumie istotę i zasady ochrony własności intelektualnej w tym własności przemysłowej i praw autorskich oraz rolę prawa, filozofii i etyki w tym zakresie	
13.	K_W13	Zna i rozumie cechy charakterystyczne przestępczości przeciwko dobrom intelektualnym	
Σ	13		
Umiejętności			

1.	K_U01	potrafi identyfikować negatywne zjawiska, w szczególności przestępczość, konstrukcje prawne oraz instytucje ją rozpoznające i zwalczające w kontekście umocowań prawnych ich organizacji i funkcjonowania	P6S_UW
2.	K_U02	potrafi identyfikować problemy, zjawiska i procesy wpływające na przestępczość i inne zjawiska patologiczne oraz wykorzystywać wiedzę teoretyczną w praktycznym rozwiązywaniu problemów dotyczących w szczególności ich zapobieganiu i zwalczaniu	
3.	K_U03	potrafi prognozować zmiany społeczne i gospodarcze mające wpływ na poziom i rodzaje przestępczości oraz innych zachowań patologicznych z wykorzystaniem właściwych metod	
4.	K_U04	potrafi posługiwać się systemem prawa polskiego, w szczególności prawa karnego, które dotyczy rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania przestępczości oraz innych zjawisk patologicznych	
5.	K_U05	potrafi wyszukiwać przepisy prawne, ustalać zakres ich obowiązywania z uwzględnieniem dokonanych nowelizacji, interpretować je zgodnie z regułami wykładni	
6.	K_U06	potrafi odnaleźć i przeanalizować piśmiennictwo z zakresu kryminologii i dziedzin wiedzy z nią związanych, w szczególności prawa, odnoszące się do określonych stanów faktycznych dotyczących przestępczości oraz innych zjawisk patologicznych	
7.	K_U07	potrafi sporządzać typowe pisma w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw oraz podejmować podstawowe czynności w tych postępowaniach, w szczególności dotyczących zapobiegania i zwalczania przestępczości	
8.	K_U08	posiada umiejętność obsługi programów komputerowych i narzędzi informatycznych	
9.	K_U09	potrafi komunikować się przy użyciu specjalistycznej terminologii	P6S_UK

10.	K_U10	potrafi brać udział w debacie w oparciu o argumentację kryminologiczną	
11.	K_U11	potrafi nawiązywać relacje interpersonalne oraz komunikować się z innymi osobami	
12.	K_U12	potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2	
13.	K_U13	potrafi planować i organizować pracę mającą na celu przeciwdziałanie i zwalczanie przestępczości oraz innych niekorzystnych zjawisk społecznych	P6S_UO
14.	K_U14	potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz zespołową	
15.	K_U15	potrafi planować i realizować poznawanie niekorzystnych zjawisk społecznych i ich wpływ na strukturę przestępczości i innych zachowań patologicznych oraz identyfikować przepisy prawne ich dotyczące	P6S_UU
Σ	15		
Kompetencje społeczne			
1.	K_K01	jest gotów do oceny posiadanej wiedzy w zakresie kryminologii, niezbędnej do rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania przestępczości i innych niekorzystnych zjawisk społecznych przez pryzmat zmieniającej się rzeczywistości społecznej oraz gospodarczej	P6S_KK
2.	K_K02	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy z zakresu prawa	
3.	K_K03	jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych w ramach zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz innych zjawisk patologicznych	P6S_KO
4.	K_K04	jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	
5.	K_K05	jest przygotowany do przedsiębiorczego myślenia oraz działania w zakresie zwalczania i zapobiegania przestępczości i innych niekorzystnych zjawisk społecznych	

6.	K_K06	jest gotów do odpowiedzialnego, zgodnego z prawem pełnienia ról zawodowych w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości i innych zjawisk patologicznych	P6S_KR
7.	K_K07	umie odnaleźć się w sytuacjach trudnych	
8.	K_K08	jest przygotowany do przestrzegania zasad etyki	
9.	K_K09	ma świadomość dbałości o dorobek i tradycje zawodu	
Σ	9		

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Justyna Karaźniewicz	Dr hab. prof. uczelni, przewodnicząca Rady Kierunku Kryminologia, Kierownik Katedry Postępowania Karnego
Anna Koziczak	Dr hab., prof. uczelni, członkini Rady Kierunku Kryminologia
Radosław Krajewski	Dr hab., prof. uczelni, Dziekan WPIE, członek Rady Kierunku Kryminologia, Kierownik Katedry Prawa Karnego
Marek Mrówczyński	Dr. hab., prof. uczelni, Kierownik Katedry Postępowania Cywilnego
Jarosław Janikowski	Dr, pełnomocnik kierunku kryminologia, członek Rady Kierunku Kryminologia
Dagmara Jaroszevska-Choraś	Dr, prof. uczelni, Prodziekan ds. kształcenia (nauki prawne)
Adam Jakuszewicz	Dr, pełnomocnik ds. umiędzynarodowienia
Ewa Stępka - Tykwińska	Dr, członkini Rady kierunku Kryminologia
Miłosz Chruściel	Mgr, pełnomocnik ds. praktyk zawodowych

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	9
Prezentacja uczelni	10
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	12
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	12
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	22
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	34
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	43
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	53
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	77
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	94
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	99kr
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	114
Część III. Załączniki	117
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	123

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły, w części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (UKW) jest dynamicznie rozwijającą się uczelnią, największą w mieście i drugą w województwie kujawsko-pomorskim, zarówno pod względem liczby nauczycieli akademickich, liczby oferowanych kierunków studiów i form kształcenia, jak również pod względem liczby studentów i absolwentów.

Historia Uczelni sięga 1969 roku. W tym czasie została powołana w Bydgoszczy Wyższa Szkoła Nauczycielska (1969-1974), przekształcona następnie w Wyższą Szkołę Pedagogiczną (1974-2000). Kolejna transformacja zaowocowała powołaniem Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego (2000-2005). Ostatecznie ranga uniwersytecka Uczelni została usankcjonowana ustawą z 21.04.2005 r. powołującą w Bydgoszczy Uniwersytet Kazimierza Wielkiego (UKW). Obecnie jest on jednym z najmłodszych szerokoprofilowych uniwersytetów w kraju, największą uczelnią w mieście i drugą w województwie. UKW prowadzi kształcenie na blisko 70 kierunkach studiów, realizowanych na trzech poziomach kształcenia: studiach licencjackich i inżynierskich (I stopnia), studiach magisterskich uzupełniających (II stopnia) III stopnia w Szkole Doktorskiej. Uniwersytet prowadzi również studia podyplomowe poszerzające kwalifikacje i nadające nowe uprawnienia <https://www.studiapodyplomowe.ukw.edu.pl/kierunki/>

Obecnie na Uniwersytecie studiuje około 7,5 tysiąca studentów. Kadre badawczo-dydaktyczną Uniwersytetu stanowi ponad 710 nauczycieli akademickich. Wśród nich jest ponad 214 profesorów, w tym 51 tytułarnych, którzy wraz z innymi osobami prowadzącymi zajęcia, studiującymi oraz z pracownikami administracyjnymi i obsługą tworzą wspólnotę akademicką. Dużą uwagę poświęca się rozwojowi potencjału kadry, dlatego pracownicy uczestniczą w szkoleniach, projektach badawczych, współpracują z jednostkami polskimi i zagranicznymi. UKW posiada 17 uprawnień do nadawania stopnia doktora i stopnia doktora habilitowanego.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego od roku 2019 są wydziały i instytuty. Na UKW funkcjonuje 17 wydziałów (Prawa i Ekonomii, Edukacji Muzycznej, Historyczny, Mechatroniki, Językoznawstwa, Literaturoznawstwa, Nauk Biologicznych, Nauk o Polityce i Administracji, Pedagogiki, Psychologii, Filozofii, Fizyki, Nauk Geograficznych, Nauk o Kulturze, Informatyki, Inżynierii Materiałowej, Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej) oraz 2 instytuty (Komunikacji Społecznej i Mediów oraz Matematyki). Badania naukowe prowadzone są w 20 dyscyplinach tożsamych z podstawowymi jednostkami organizacyjnymi za które uważa się wydziały i instytuty (§ 74 Statutu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego <https://www.ukw.edu.pl/download/34386/statut-ukw-2019.pdf>)

Poza strukturą podstawowych jednostek organizacyjnych w uczelni funkcjonuje Centrum Dydaktyczno-Edukacyjne, w skład którego wchodzi: Studium Języków Obcych i Tłumaczeń, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Studium Praktyk. Jednostkami powołanymi do obsługi procesu dydaktycznego i zapewniania jakości w tym obszarze są cztery kolegia, a w nich cztery Biura Obsługi Studentów. Kierunek kryminologia jest obsługiwany przez Biuro Obsługi Studentów Kolegium IV.

Kształcenie na kierunku kryminologia profil praktyczny związane jest działalnością badawczo-dydaktyczną oraz praktyczną pracowników Wydziału Prawa i Ekonomii (WPiE). Wydział ten jest następcą funkcjonującego w poprzedniej strukturze Instytutu Prawa i Ekonomii, a wcześniej Wydziału

Administracji i Nauk Społecznych. Obecnie na studiach I stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na Wydziale studiuje łącznie 1644 studentów. Warto zauważyć, iż Senat UKW w dniu 26 czerwca 2018 r. przyjął uchwałę Nr 109/2017/2018 r. w sprawie utworzenia na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych kierunku studiów pierwszego stopnia kryminologia o praktycznym profilu kształcenia profilu. Wniosek o utworzenie kierunku został przekazany do Polskiej Komisji Akredytacyjnej, która pozytywnie go zaopiniowała (uchwała Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 grudnia 2018 r. nr 755/2018 w sprawie wniosku Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy o nadanie Wydziałowi Administracji i Nauk Społecznych uprawnień do prowadzenia na kierunku kryminologia studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym). Następnie na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego DSW. WNN.6051.2.2018.4.EK/AL z dnia 10.01.2019 r. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego otrzymał uprawnienia do prowadzenia kierunku kryminologia, który uruchomiony został od roku akademickiego 2019/2020.

Obecnie w ramach Wydziału poza studiami na kierunku kryminologia, prowadzone są trzy kierunki studiów licencjackich: administracja, prawo w biznesie, ekonomia oraz trzy kierunki studiów magisterskich: prawo w biznesie, administracja, ekonomia oraz prawo jako studia magisterskie jednolite. Studia z zakresu administracji (I i II stopień) oraz studia magisterskie z zakresu prawa w biznesie prowadzone są jako studia o profilu ogólnoakademickim.

Wszystkie szczegółowe informacje o Wydziale Prawa i Ekonomii oraz prowadzonym przez Wydział kierunku studiów można znaleźć na stronie jednostki:

<https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/>

Raport samooceny zostanie udostępniony na stronie Działu Jakości i Organizacji Kształcenia:

https://jakoscksztalcenia.ukw.edu.pl/jednostka/jakosc_ksztalcenia_ukw/pka.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego stanowi wspólnotę akademicką dążącą do poszukiwania prawdy, mając na względzie równe traktowanie wszystkich grup wspólnoty uczelni. Celem Uniwersytetu jest prowadzenie badań naukowych o najwyższej jakości, upowszechnianie wiedzy oraz dziedzictwa kulturowego, a także wspieranie gospodarki innowacyjnymi projektami. Uczelnia wypełniając również swoją służbę wobec mieszkańców Bydgoszczy, regionu kujawsko-pomorskiego, Polski i Europy promując działalność zgodną z zasadami etycznymi oraz tradycjami uniwersyteckimi. Badania prowadzone w UKW odbywają się z poszanowaniem autonomii oraz wolności. Kształcenie studentów odbywa się w duchu uczciwości, kreatywności oraz tolerancji. Dzięki temu absolwenci są gotowi na wyzwania zmieniającego się świata.

Osoby podejmujące studia coraz częściej wybierają kierunki, które oferują stabilne i atrakcyjne perspektywy zawodowe. Jednym z takich kierunków jest kryminologia – interdyscyplinarna dziedzina, w której wiedza teoretyczna uzupełniana jest praktycznymi umiejętnościami. Tego typu wykształcenie ma istotne znaczenie zarówno dla efektywnego funkcjonowania struktur państwowych, jak i dla zapewnienia bezpieczeństwa oraz porządku społecznego.

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, oferując studia na kierunku kryminologia, realizuje swoją misję społeczną, kształcąc wykwalifikowanych specjalistów, którzy zasilają rynek pracy i wspierają funkcjonowanie państwa oraz społeczeństwa. Dzięki aktywnej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, uczelnia przyczynia się do podnoszenia konkurencyjności zarówno miasta Bydgoszczy, jak i całego regionu kujawsko-pomorskiego.

Jednym z fundamentalnych elementów tożsamości uniwersytetu jest troska o relacje międzyludzkie, oparte na wzajemnym zaufaniu, dialogu i współpracy. Poszanowanie godności oraz podmiotowości każdego członka wspólnoty akademickiej — pracowników, studentów i absolwentów — stanowi ważną wartość instytucji. Wydział Prawa i Ekonomii w pełni wpisuje się w założenia tej strategii, wspierając jej cele i kierunki rozwoju.

Senat UKW w dniu 26 czerwca 2018 r. przyjął uchwałę Nr 109/2017/2018 r. w sprawie utworzenia na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych kierunku studiów pierwszego stopnia kryminologia o praktycznym profilu kształcenia. W dalszej kolejności wniosek o utworzenie kierunku został przekazany do Polskiej Komisji Akredytacyjnej, która pozytywnie go zaopiniowała (uchwała Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 grudnia 2018 r. nr 755/2018 w sprawie wniosku Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy o nadanie Wydziałowi Administracji i Nauk Społecznych uprawnień do prowadzenia na kierunku kryminologia studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym). Następnie na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego DSW. WNN.6051.2.2018.4.EK/AL z dnia 10.01.2019 r. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego otrzymał uprawnienia do prowadzenia kierunku kryminologia, który uruchomiony został od roku akademickiego 2019/2020.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku kryminologia są spójne z misją i celami strategicznymi Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz strategią rozwoju Wydziału Prawa i Ekonomii. (Strategia rozwoju UKW przyjęta na lata 2021-2026: uchwała Senatu Uniwersytetu Kazimierza

Wielkiego Nr 44/2020/2021 z dnia 29 czerwca 2021 r., dostępna pod adresem: <https://bip.ukw.edu.pl/jednostka/biuletyn-informacji-publicznej/uczelnia/56437/strategia-uczelni>).

Kształcenie na kierunku kryminologia jest również zgodne z misją i strategią rozwoju Wydziału Prawa i Ekonomii, przyjętą przez Radę Naukową Instytutu Prawa i Ekonomii (uchwała Rady Naukowej nr 1/01/2022 z 17 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Instytutu Prawa i Ekonomii UKW) (ZAL_WPIE_01) oraz zaopiniowaną pozytywnie przez Radę kierunku Kryminologia. Pozostaje to w zgodzie ze strategią rozwoju UKW na lata 2021-2026 (Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 44/2020/2021 Senatu UKW z dnia 29 czerwca 2021 r. https://bip.ukw.edu.pl/download/60627/STRATEGIA_UKW_zalacznik_nr_1.pdf

Misją Wydziału Prawa i Ekonomii jest prowadzenie działalności badawczej i dydaktycznej na najwyższym poziomie. W ramach aktywności badawczej na Wydziale Prawa i Ekonomii prowadzone są szerokoprofilowe badania naukowe w ramach dyscypliny nauki prawne oraz dyscypliny ekonomia i finanse. Z kolei przestrzeń dydaktyczna obejmuje ważne i chętnie wybierane kierunki studiów – kryminologia, prawo, prawo w biznesie, administracja oraz ekonomia.

Cele strategiczne Wydziału są spójne ze strategią rozwoju Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego i uwzględniają specyfikę realizowanych na Wydziale studiów na kierunku kryminologia I stopnia oraz prowadzonych badań w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne. Cele strategiczne Wydziału Prawa i Ekonomii zostały podzielone na kilka obszarów, takie jak badania naukowe, jakość kształcenia i rozwój kierunków studiów, komunikacja i promocja, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz organizacja.

Zgodnie ze strategią Wydziału kryterium „jakość kształcenia i rozwój kierunków studiów” tworzy kilkanaście celów szczegółowych, m.in.:

- Utrzymanie dotychczasowej oferty dydaktycznej na kierunkach administracja, ekonomia, kryminologia, prawo oraz prawo w biznesie z zachowaniem najwyższych standardów kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów i modułów.
- Utrzymanie na najwyższym poziomie oferty kształcenia realizowanego w ramach studiów podyplomowych.
- Doskonalenie metod kształcenia, w tym z zakresu innowacyjnych technik dydaktycznych oraz kształcenia zdalnego, w szczególności cyfrowych platform dydaktycznych.
- Weryfikacja programów kształcenia z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy oraz w dialogu z interesariuszami.
- Wypracowywanie dobrych standardów udziału studentów w badaniach naukowych na kierunku administracja oraz odbywania praktyk i udziału w innych formach adekwatnych do praktycznego profilu kierunków ekonomia, kryminologia, prawo i prawo w biznesie.
- Wdrażanie działań mających na celu osiągnięcie jak najwyższej jakości prac dyplomowych na prowadzonych kierunkach studiów.
- Aktywizowanie studentów w ramach kół naukowych, spotkań z praktykami, wykładów otwartych i innych dodatkowych form.
- Doskonalenie systemu nagród i wyróżnień dla najlepszych studentów, absolwentów i autorów prac dyplomowych.

Kierunek kryminologia wpisuje się w strategię WPIE, w szczególności w zakresie oferowania kierunków studiów, których absolwenci znajdą swoje miejsce na rynku pracy. Warto podkreślić, iż kryminologia jest jednym z kilku atrakcyjnych kierunków prowadzonych od roku akademickiego 2019/2020 przez Wydział Prawa i Ekonomii – obok prawa (studia jednolite magisterskie), administracji

(studia I i II stopnia), prawa w biznesie (studia I i II stopnia) oraz ekonomii (studia I i II stopnia). Kryminologia współtworzy przestrzeń umacniania pozycji naukowej i dydaktycznej Uniwersytetu.

Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową

Profil naukowy Wydziału Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w pełni odpowiada charakterowi realizowanych na nim kierunków studiów, co świadczy o spójności pomiędzy prowadzoną działalnością dydaktyczną a badaniami naukowymi. W szczególności, kadra naukowo-dydaktyczna zaangażowana w kształcenie na kierunku kryminologia aktywnie uczestniczy w pracach naukowych, koncentrując się na szerokim zakresie zagadnień związanych z przestępczością, systemem wymiaru sprawiedliwości, resocjalizacją, prewencją, bezpieczeństwem publicznym oraz funkcjonowaniem instytucji społecznych i prawnych. Badania prowadzone przez pracowników mają nie tylko charakter interdyscyplinarny, lecz także praktyczny wymiar, co przekłada się na wysoki poziom kształcenia studentów oraz umożliwia im zdobycie aktualnej, pogłębionej wiedzy z zakresu kryminologii. Dzięki temu Wydział nie tylko realizuje misję naukową, ale również odpowiada na realne potrzeby społeczno-gospodarcze.

Wśród gałęzi i dziedzin prawa będących przedmiotem ich zainteresowań naukowych wyróżnić można w szczególności: prawo karne (materialne, procesowe i wykonawcze), prawo rodzinne i opiekuńcze, prawo wykroczeń, prawo gospodarcze, prawo ochrony środowiska, prawo własności intelektualnej, prawo międzynarodowe publiczne i wiele innych. Zajęcia dydaktyczne na kierunku kryminologia prowadzone są również przez specjalistów reprezentujących różne dziedziny nauki, w szczególności przez ekspertów z takich obszarów jak: socjologia, psychologia, pedagogika, bezpieczeństwo czy nauki o polityce i administracji. Należy zwrócić uwagę na fakt, że znaczna część kadry prowadzącej zajęcia na kierunku kryminologia posiada doświadczenie praktyczne, które jest niezmiernie ważne w procesie kształcenia na kierunku praktycznym. Prowadzący zajęcia to czynni prawnicy - adwokaci, radcowie prawni, przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości, funkcjonariusze służb mundurowych, pracownicy instytucji publicznych oraz sektora prywatnego.

Ważną rolę w koordynowaniu aktywności naukowej pracowników Wydziału Prawa i Ekonomii spełnia Rada Naukowa będąca organem doradczym Dziekana Wydziału. Ważna w tym zakresie jest także struktura Wydziału, która obejmuje: Katedrę Prawa i Postępowania Administracyjnego, Katedrę Prawa Cywilnego, Katedrę Postępowania Cywilnego, Katedrę Prawa Gospodarczego i Finansowego, Katedrę Prawa Karnego, Katedrę Postępowania Karnego, Katedrę Prawa Międzynarodowego i Konstytucyjnego oraz Katedrę Ekonomii.

W roku akademickim 2019/2020 i 2021/2022 dokonano modyfikacji programu kształcenia na kierunku kryminologia. Podczas prac nad udoskonalaniem programu studiów Rada kierunku kryminologia dokonała analizy aktualności i przydatności poszczególnych przedmiotów, liczby godzin praktyk oraz efektów uczenia się. Koncepcje te zostały zweryfikowane w toku dyskusji z Dziekanem i Prodziekan do spraw kształcenia w dyscyplinie nauki prawne, członkami rad kierunku, oraz interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. W programie kształcenia Rada uwzględnia wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu, a także wnioski koordynatorów przedmiotów (np. dotyczące zmiany efektów uczenia się, liczby godzin, czy też punktów ECTS). Efektem prowadzonych działań jest weryfikacja programu studiów na kierunku kryminologia, który został ściśle dostosowany do realiów i potrzeb współczesnego rynku pracy. Program ten ma charakter całościowy i odzwierciedla interdyscyplinarną naturę kryminologii, integrując różnorodne podejścia teoretyczne i praktyczne. Jest to nowoczesna, autorska

koncepcja kształcenia, odpowiadająca aktualnym wyzwaniom społecznym i zawodowym, z jakimi mierzą się specjaliści w obszarze przeciwdziałania przestępczości. Dzięki swojej różnorodności i obszerności, program ten wyróżnia się na tle innych ofert w Polsce.

Podejmowane we wskazanym okresie zmiany dotyczyły przede wszystkim wymiaru godzin praktyk oraz zmian w układzie przedmiotów w blokach do wyboru. Liczba godzin praktyk była przedmiotem dyskusji w ramach Rady Kierunku oraz konsultacji ze studentami oraz z interesariuszami zewnętrznymi współpracującymi z WPIE. Została ona odpowiednio zwiększona. Zmiany zostały zatwierdzone mocą uchwały Nr 63/2019/2020 Senatu UKW z dnia 30 czerwca 2020 r. https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11657/63_ustalenie_program%C3%B3w.pdf.

Innym przykładem właściwej modyfikacji programu kierunku było dodanie przedmiotu archeologia kryminalistyczna. Uzupełnienie to było odpowiedzią na prośby studentów i okazało się dla nich wartościową zmianą, z racji oryginalności i przydatności dla jak najszerzej perspektywy poznawczej. Ponadto, wprowadzenie tego przedmiotu jest działaniem wykorzystującym potencjał kadry etatowej UKW. Przedmiot ten czyni plan studiów oryginalnym i na swój sposób unikatowym w skali kraju.

W modułach zajęć do wyboru dokonano modyfikacji polegającej na zamianie dwóch przedmiotów pomiędzy nimi. Z modułu A do modułu B przeniesiono przedmiot „przestępczość kobiet”, a z modułu B do modułu A przedmiot „zabójstwa”. Zabieg ten miał na celu zoptymalizowanie oferty i dopasowanie jej do potrzeb osób studiujących. Efektem tej zmiany jest sytuacja, w której zainteresowanie studenta obydwoma blokami zajęć się równoważy.

W semestrach, w których przewidziano realizację praktyk zawodowych, zajęcia dydaktyczne prowadzone są w skróconym trybie i obejmują okres 10 tygodni. Takie rozwiązanie umożliwia lepsze zorganizowanie i efektywniejsze przeprowadzenie praktyk, dając studentom odpowiedni czas na zdobycie doświadczenia zawodowego bez konieczności kolizji z zajęciami akademickimi. Zmiana ta została jasno zaznaczona w dokumentacji programu studiów – stosowna informacja została umieszczona bezpośrednio pod tabelą prezentującą szczegółowy plan studiów, co zapewnia jej transparentności i dostępność dla studentów oraz interesariuszy.

Pod tabelą zawierającą plan studiów dodano informację o zajęciach wprowadzających dla studentów pierwszego roku. Obowiązek i zakres zajęć wprowadzających określa Zarządzenie Rektora nr 96/2020/2021 z dnia 21.09.2021 r. Zgodnie z §2 ust. 5 Zarządzenia zajęcia wprowadzające umieszczane są pod planem studiów. Zmiany zostały zatwierdzone mocą uchwały Nr 73/2021/2022 Senatu UKW z dnia 28 czerwca 2022 r. https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12927/73_ustalenie_zmian_w_programie_studi%C3%B3w.pdf

Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy

Założenia oraz cele kształcenia na kierunku kryminologia zostały opracowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, ze szczególnym naciskiem na wymagania współczesnego rynku pracy. Region kujawsko-pomorski, a zwłaszcza Bydgoszcz wraz z przyległymi gminami, odznacza się dynamicznym rozwojem społecznym i gospodarczym, w którym kluczową rolę odgrywają takie obszary jak obsługa prawna, ochrona porządku publicznego oraz funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości. W samym mieście Bydgoszczy funkcjonuje szereg istotnych instytucji i podmiotów, których działalność wiąże się bezpośrednio z profilem kształcenia kryminologicznego. Należą do nich m.in.: sąd okręgowy, sąd rejonowy, prokuratura okręgowa oraz dwie prokuratury rejonowe, a także liczne wojewódzkie struktury instytucji odpowiedzialnych za ochronę prawa, inspekcje i służby porządkowe. Na terenie miasta działają również jednostki wojskowe, w tym struktury

NATO, jak również wiele kancelarii adwokackich, radcowskich, notarialnych i komorniczych. Obecność wielu urzędów i rozwijających się przedsiębiorstw generuje rosnące zapotrzebowanie na wykwalifikowane kadry, które w przyszłości będą w stanie wspierać prawidłowe funkcjonowanie tych instytucji, co potwierdza zasadność i potrzebę kształcenia specjalistów w zakresie kryminologii.

Program kształcenia na kierunku kryminologia uwzględnia potrzeby lokalnego rynku pracy, szczególnie w regionie kujawsko-pomorskim. Niemniej jednak absolwenci mogą działać na poziomie krajowym i międzynarodowym, gdyż program przygotowuje ich do pracy w różnorodnych środowiskach, niezależnie od lokalizacji. Kształcenie w tym zakresie odpowiada na globalne wyzwania kryminalne i rozwijający się rynek pracy.

Kryminologia to interdyscyplinarna wiedza o przestępczości i innych zjawiskach patologicznych, które występują w otaczającej nas rzeczywistości, a jej studiowanie daje szerokie perspektywy zawodowe. Docelowym miejscem praktyk dla studentów kierunku Kryminologia są instytucje ochrony prawa, w szczególności Policja, sądy, prokuratury, Inspekcja Transportu Drogowego, Straż Graniczna, Straż miejska, Służba Więzienna, Służba Celno-Skarbowa, Żandarmeria Wojskowa, oraz inne liczne inspekcje i straże, ale także prywatny sektor ochrony osób i mienia oraz firmy detektywistyczne, jak również instytucje i organizacje działające na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym.

Studia na kierunku kryminologia wpisują się w formułę współpracy nauki z potrzebami społeczno-gospodarczymi, dostarczając wykwalifikowane kadry do pracy i służby w strukturach odpowiedzialnych zwłaszcza za zwalczanie oraz zapobieganie przestępczości, co bardzo ważne z perspektywy funkcjonowania państwa. Ten wrażliwy społecznie obszar wymaga szczególnego zaangażowania na poziomie transparentnej i skutecznej komunikacji pomiędzy ośrodkami badawczymi, a sektorem praktyki zawodowej. Kierunek kryminologia za sprawą współpracy Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy z licznymi interesariuszami stanowi aktualną odpowiedź na potrzeby rynku pracy w wyżej wymienionym obszarze, a jego koncepcja kształcenia czyni zadość potrzebom wyzwań jakie stawia obecny kształt przestępczości i patologii społecznych w ich zmianie, w tym w kierunku narastania niektórych ich obszarów i kształtowania się nowych. Dążenie do tak optymalnej formuły jest możliwe dzięki wypracowanej koncepcji współpracy pomiędzy WPIE, a interesariuszami, w zakresie realizacji wspólnych badań naukowych, wspierania kształcenia w zakresie realizacji zajęć prowadzonych na kierunku kryminologia, udziału pracowników stron w prezentowaniu wyników badań naukowych na wykładach, spotkaniach ze studentami, w tym prezentacji wiedzy i doświadczeń, przygotowywanie wspólnych publikacji naukowych i dydaktycznych oraz umożliwianie studentom kierunku kryminologia odbywania praktyk zawodowych u interesariuszy.

Wydział Prawa i Ekonomii tworząc kierunek kryminologia o praktycznym profilu kształcenia wyszedł naprzeciw oczekiwaniu również lokalnego środowiska instytucji publicznych, przedsiębiorców oraz władz lokalnych miasta Bydgoszczy i regionu. W ten sposób Uniwersytet Kazimierza Wielkiego odpowiada na potrzeby rozwijającej się gospodarki miasta Bydgoszczy i regionu i rosnących potrzeb rynku pracy na wykwalifikowane kadry. Absolwent, który kończy kierunek kryminologia o profilu praktycznym, szybciej dostosuje się do potrzeb stale zmieniającego się rynku pracy. Ponadto profil praktyczny opisywanego kierunku umożliwi studentom nie tylko zdobycie szerokiej wiedzy pozwalającej na rozumienie, diagnozowanie i wyjaśnianie współczesnych procesów i zjawisk odnoszących się do przestępczości, ale również nabycie doświadczenia praktycznego w tym zakresie. Celem kierunku kryminologia jest dostarczanie rynkowi pracy specjalistów przygotowanych do zwalczania przestępczości oraz jej przeciwdziałania oraz osób przygotowanych do przeciwdziałania patologiom społecznym zgodnie ze standardami prawnymi. Warto zaznaczyć, że informacji odnośnie

tego, na ile zakładane efekty uczenia się są zgodne z potrzebami rynku pracy dostarczać mogą interesariusze zewnętrzni, jak też studenci odbywający praktyki oraz absolwenci.

Ambicją Uniwersytetu jest jego rozwój w służbie miastu, regionu oraz kraju, w co wpisuje się w prowadzenie przedmiotowego kierunku. Bydgoszcz jest jedną z wiodących aglomeracji w kraju, a w regionie kujawsko - pomorskim jest miastem o największym potencjale, a zatem potrzebuje specjalistów różnych dziedzin, w tym w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania przestępczości i innych niekorzystnych zjawisk społecznych. Nie chodzi tu wyłącznie o perspektywę Bydgoszczy, lecz o szerszą, gdyż obejmującą ościenne powiaty województwa kujawsko - pomorskiego, a nawet w szerszej perspektywie także województwa wielkopolskiego oraz pomorskiego. Kształcenie w zakresie kryminologii ma znaczenie dla całego regionu kujawsko - pomorskiego, w tym dużych miast, takich jak Toruń, Włocławek, Inowrocław i Grudziądz.

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego zobowiązuje się do aktywnego uczestnictwa w rozwiązywaniu kluczowych wyzwań społecznych i gospodarczych oraz do podejmowania działań na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców. Kształcenie wysoce wyspecjalizowanej kadry ekspertów w dziedzinie kryminologii stanowi istotny wkład w realizację tych celów. Zjawiska przestępczości oraz inne negatywne przejawy życia społecznego i ekonomicznego wywierają niekorzystny wpływ na funkcjonowanie wszystkich obszarów społeczności, dlatego ich skuteczne przeciwdziałanie wymaga zaangażowania kompetentnych i wykwalifikowanych specjalistów. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy pragnie odpowiadać na te potrzeby, przygotowując kadre o najwyższym poziomie merytorycznym, która będzie służyć zarówno regionowi kujawsko-pomorskiemu, jak i szerszemu obszarowi, przyczyniając się do rozwoju oraz bezpieczeństwa społecznego.

Kształcenie na kierunku kryminologia ma interdyscyplinarny charakter, integrując wiedzę z zakresu nauk prawnych oraz zagadnień związanych z szeroko rozumianą przestępczością, ze szczególnym uwzględnieniem procesów kryminogenezy. Są to studia pierwszego stopnia, które oprócz solidnego fundamentu teoretycznego, zapewniają również praktyczne przygotowanie zawodowe. Dzięki temu studenci zdobywają nie tylko wiedzę, ale również praktyczne umiejętności oraz kompetencje społeczne, które są wysoko cenione na rynku pracy. Od czwartego semestru mają możliwość wyboru spośród dwóch specjalistycznych modułów zajęć – A i B, które oferują pogłębioną naukę wybranych zagadnień z obszaru kryminologii.

Program studiów charakteryzuje się dwiema podstawowymi i kilkoma dodatkowymi cechami. Pierwsza to kompleksowy, jak na studia pierwszego stopnia, zakres obejmujący wiele przedmiotów zaliczanych do przedmiotów związanych z prawem oraz przedmiotów je uzupełniających, dzięki czemu absolwent tych studiów zyskuje gruntowną wiedzę, kompetencje i umiejętności i będzie przygotowany do podjęcia zatrudnienia w instytucjach bezpieczeństwa i wymiaru sprawiedliwości, administracji rządowej i samorządowej, sektorze prywatnym i innych podmiotach. Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia studenci są również przygotowani do kontynuowania edukacji na studiach drugiego stopnia. Drugą cechą jest praktyczny ich wymiar, o czym przesądza staranny dobór tak przedmiotów, jak i form ich realizowania, w szczególności jako ćwiczeń, konwersatoriów i laboratoriów oraz praktyki zawodowej, będących integralną częścią programu studiów. Należy podkreślić, iż konwersatoria poszerzają wiedzę przez zajęcia praktyczne. Często stanowią one uzupełnienie wykładu. Dzięki temu wykładowca może prowadzić rozmowy ze studentami na tematy poruszane podczas wykładów. Udział w konwersatoriach jest dla studentów obowiązkowy. Student biorący udział w wyżej wskazanym rodzaju zajęć, samodzielnie bądź w grupach analizuje i rozwiązuje problemy prawne, rozwija swoje umiejętności i co istotne – zdobywa umiejętności praktyczne. Oprócz tego prowadzone są zajęcia w formie laboratoriów, dzięki którym studenci poszerzają wiedzę o zajęciach praktycznych.

Z dużą troską przypisano odpowiednią liczbę godzin poszczególnym przedmiotom oraz zadbano o ich merytorycznie właściwą kolejność w ramach realizacji programu na kolejnych semestrach. Program studiów jest nowoczesny i dostosowany do aktualnych potrzeb rynku pracy oraz szczegółowych oczekiwań pracodawców, uwzględniając współczesne uwarunkowania gospodarcze i społeczne. Dzięki temu absolwenci kierunku kryminologia na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy są solidnie przygotowani do sprostania tym wyzwaniom i z powodzeniem mogą podjąć zatrudnienie w wybranym zawodzie.

Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsce zatrudnienia absolwentów

Absolwent posiada interdyscyplinarną wiedzę niezbędną do rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania przestępczości i innych patologicznych zjawisk społecznych. Potrafi wyszukiwać i interpretować obowiązujące przepisy prawne oraz stosować je w praktyce kryminologicznej. Umie sporządzać pisma procesowe i dokumenty z nimi związane. Posiada umiejętności rozpoznawania zmian społecznych i zagrożeń z nimi związanych w zakresie przestępczości i innych negatywnych zjawisk społecznych, a także posiada wiedzę i umiejętności w zakresie podstaw psychologii, socjologii, kryminalistyki, medycyny sądowej i innych obszarach niezbędnych w praktyce kryminologicznej.

Jest przygotowany do pracy w instytucjach ochrony prawa i innych podmiotach, w tym należących do administracji państwowej i samorządowej, do których kompetencji należy rozpoznawanie, zapobieganie i zwalczanie przestępczości oraz innych patologii społecznych, jak również do pracy w podmiotach komercyjnych związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Absolwent kierunku kryminologia zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Studia przygotowują do kontynuacji edukacji na różnych kierunkach, w tym w szczególności na studiach drugiego stopnia na kierunkach: kryminologia, administracja czy pedagogika resocjalizacyjna.

Aktualnie obserwowany kryzys kadrowy w wielu służbach i formacjach mundurowych, takich jak Policja, Wojsko, Służba Więzienna, Krajowa Administracja Skarbowa, Inspekcja Transportu Drogowego czy Straż Miejska, otwiera realne i atrakcyjne perspektywy zatrudnienia dla absolwentów kierunku kryminologia. Niedobór wykwalifikowanych pracowników w tych sektorach sprawia, że osoby posiadające specjalistyczną wiedzę i kompetencje z zakresu kryminologii są szczególnie poszukiwane i mają dużą szansę na szybkie znalezienie stabilnej pracy. Co więcej, szerokie możliwości zawodowe pojawiają się również w administracji sądowej, prokuraturze oraz innych instytucjach o podobnym profilu, które potrzebują kompetentnych urzędników do sprawnego funkcjonowania swoich struktur. Dzięki temu absolwenci kryminologii mogą liczyć na zatrudnienie nie tylko w służbach mundurowych, ale również w szerzej ujętym sektorze publicznym, gdzie ich wiedza i umiejętności będą cennym wkładem w skuteczne działanie wymiaru sprawiedliwości i systemu ochrony prawa. W efekcie, obecna sytuacja na rynku pracy stwarza sprzyjające warunki dla rozwoju kariery zawodowej w różnych obszarach związanych z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym.

Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia

Cechami wyróżniającymi koncepcję kształcenia są:

- dopasowanie oferty edukacyjnej do współczesnych wymogów rynku pracy;
- istnienie modułów kształcenia zgodnych z oczekiwaniami studentów oraz zwiększających ich perspektywę na rynku pracy;

- budowanie potencjału kadrowego;
- współpraca z jednostkami administracji publicznej, ochrony prawa i wymiaru sprawiedliwości;
- stałe kontakty z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, w tym w zakresie dostosowywania oferty kształcenia i programów studiów do ich potrzeb i sugestii;
- organizowanie studentom możliwości osobistego rozwoju i twórczego działania w różnych dziedzinach aktywności społecznej poprzez sprawne i efektywne funkcjonowanie Uczelni;
- kształcenie specjalistów wyposażonych w jak najszerszą wiedzę, wysokie kompetencje i umiejętności, dzięki którym odnajdą lub umocnią oni swoje miejsce w konkurencyjnej perspektywie zawodowej i społecznej;
- regularne spotkania z praktykami.

Zespół, który tworzył koncepcję kształcenia na kierunku kryminologia w szczególności brał pod uwagę konieczność zapewnienia studentom przygotowania do praktycznego rozwiązywania problemów prawnych oraz społecznych. Prowadzący zajęcia w wielu przypadkach łączą wiedzę teoretyczną z doświadczeniem praktycznym, co przekłada się na jakość prowadzonych zajęć jak i późniejszą wiedzę studentów. Warto dodać, że realizacji przyjętej koncepcji kształcenia służy w równym stopniu dobór przedmiotów w planie studiów oraz nacisk na formy zajęć i metody dydaktyczne aktywizujące studentów.

Kluczowe kierunkowe efekty kształcenia

Kryminologia jako nauka interdyscyplinarna korzysta z dorobku różnych dyscyplin naukowych, w szczególności w zakresie wiedzy jak i zaplecza metodologicznego tychże. W zależności od tego jaki model koncepcji kryminologii zostaje przyjęty, proporcje wykorzystania dorobku poszczególnych dyscyplin do opisywania zjawisk i ich wyjaśniania, będą się od siebie różnić. Koncepcja kryminologii jako podstawowej nauki pomocniczej prawa karnego, tworzy całościowy jej obraz w otoczeniu nauk socjologicznych, pedagogiki, psychologii, ale również nauk medycznych czy informatyki. W świetle pozytywnej szkoły prawa karnego, normy prawa karnego wsparte nauką kryminologii precyzyjniej i skuteczniej kształtują rzeczywistość w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości. Absolwent kierunku kryminologia winien więc nie tylko posiadać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne pozwalające mu dokonać prawnokarnej oceny zachowania człowieka korzystając z instrumentarium z zakresu nauk prawnych, ale również wykorzystywać nauki opisujące człowieka i jego zachowanie.

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku kryminologia posiada wiedzę z zakresu różnych dziedzin prawa i innych obszarów niezbędną do prawidłowego identyfikowania przyczyn przestępczości, jej zwalczania oraz profilaktyki, a także przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznych. Ponadto potrafi wyszukiwać i interpretować obowiązujące przepisy prawne oraz stosować je w praktyce związanej z kryminologią w jej interdyscyplinarnym charakterze.

Kierunkowe efekty uczenia się (wcześniej kształcenia) na kierunku kryminologia, studia I stopnia, zostały przyjęte Uchwałą Senatu Uchwała Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 110/2017/2018z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie określenia zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów kryminologia – studia pierwszego stopnia, praktyczny profil kształcenia https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/9883/110_efekty_ksztalcenia.pdf.

Na studiach kryminologia zostało określonych 37 efektów uczenia się, z czego: 13 efektów kształcenia w obszarze wiedzy, 15 efektów w obszarze umiejętności i 9 w obszarze kompetencji społecznych.

Efekty uczenia się są dostosowane do specyfiki kierunku, zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie wiodącej dyscypliny nauki prawne oraz dyscyplin dodatkowych: dyscypliny

nauki socjologiczne, dyscypliny psychologii oraz dyscypliny pedagogiki, do których kierunek jest przyporządkowany. Są one zgodne także ze stanem praktyki w obszarach działalności instytucji publicznych oraz adekwatne do potrzeb rynku pracy właściwych dla kierunku kryminologia. Opracowując je przyjęto założenie, że są one możliwe do osiągnięcia dla przeciętnie zdolnego studenta. Sformułowano je w sposób zrozumiały w celu stworzenia odpowiedniego systemu ich weryfikacji.

Pośród wszystkich kierunkowych efektów uczenia się, można wyróżnić efekty kluczowe z punktu widzenia strategii kształcenia na kierunku kryminologia. Do najważniejszych efektów w kategorii wiedzy należy zaliczyć te, które prowadzą do uzyskania wiedzy o: podstawowych zagadnieniach teoretycznych z zakresu kryminologii; technikach wyszukiwania wiedzy dotyczącej kryminologii; miejscu kryminologii w systemie nauk społecznych oraz jej relacji do innych nauk; cechach człowieka determinujących popełnianie przestępstw oraz stawiania się ich ofiarą; rodzajach struktur społecznych, instytucji oraz norm i zasad w oparciu o które one funkcjonują w sferze determinowania, zapobiegania i zwalczania przestępczości; wzajemnych zależnościach pomiędzy symptomatologią przestępczości i zachowaniami patologicznymi a zmianami społeczno-gospodarczymi.

W kategorii umiejętności, za kluczowe efekty uczenia się należy uznać: identyfikowanie negatywnych zjawisk, w szczególności przestępczości, a także identyfikowania konstrukcji prawnych oraz instytucji ją rozpoznających i zwalczających w kontekście umocowań prawnych ich organizacji i funkcjonowania; identyfikowanie problemów, zjawisk i procesów wpływających na przestępczość i inne zjawiska patologiczne oraz wykorzystywanie wiedzy teoretycznej w praktycznym rozwiązywaniu problemów ich dotyczących w szczególności ich zapobieganiu i zwalczaniu; posługiwanie się systemem prawa polskiego, w szczególności prawa karnego, które dotyczy rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania przestępczości oraz innych zjawisk patologicznych; planowanie i realizowanie poznawania niekorzystnych zjawisk społecznych i ich wpływu na strukturę przestępczości i innych zachowań patologicznych oraz identyfikowanie przepisów prawnych ich dotyczących.

W ostatniej z kategorii efektów – kompetencjach społecznych – do najistotniejszych kompetencji należy zaliczyć: gotowość do oceny posiadanej wiedzy w zakresie kryminologii niezbędnej do rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania przestępczości i innych niekorzystnych zjawisk społecznych przez pryzmat zmieniającej się rzeczywistości społecznej oraz gospodarczej; gotowość do wypełniania zobowiązań społecznych w ramach zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz innych zjawisk patologicznych; gotowość do odpowiedzialnego, zgodnego z prawem, pełnienia ról zawodowych w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości i innych zjawisk patologicznych; umiejętność odnalezienia się w sytuacjach trudnych.

Ważną częścią procesu kształcenia są efekty w zakresie znajomości języków obcych. Dzięki temu studenci mają możliwość posługiwania się językiem obcym, zgodnie z wymaganiami określonymi dla Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego na poziomie B2.

Weryfikacji uzyskania zakładanych efektów uczenia dokonują nauczyciele akademicki danego przedmiotu w sposób adekwatny do założonych efektów uczenia oraz formy zajęć.

Program studiów i propozycje jego zmian postuluje Rada Kierunku Kryminologia. W programie uwzględnia się wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu, jak również ewentualne wnioski koordynatorów zajęć (zmiany efektów, liczby godzin, punktów ECTS itp.). Rada Kierunku Kryminologia sprawuje również nadzór nad prawidłowością konstruowania sylabusów pod względem opisu efektów uczenia się, adekwatności metod ich osiągania i weryfikacji. Rada funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie Nr 19/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 29 października 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Rady Kierunku w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Obecny skład Rady kierunku Kryminologia jest następujący:

- dr hab. Justyna Karaźniewicz, prof. uczelni - Przewodnicząca RK
- dr hab. Anna Koziczak, prof. uczelni
- dr hab. Radosław Krajewski, prof. uczelni
- dr Jarosław Janikowski
- dr Ewa Stępka - Tykwińska
- 2 przedstawicieli studentów
 - Marianna Jachowska
 - Weronika Augustyniak
- 1 interesariusz zewnętrzny
 - Jacek Anhalt, Komendant Straży Miejskiej w Bydgoszczy

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	Nie dotyczy
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

.....

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe i harmonogram realizacji programu studiów

Koncepcja programu studiów opisana w kryterium nr 1 jest podstawą dla efektów uczenia się, a na tych efektach zostały oparte konkretne treści programowe. W nawiązaniu do kluczowych efektów uczenia się (wskazanych w opisie kryterium nr 1) można wyodrębnić kluczowe treści programowe, wśród nich te z zakresu wiedzy związane są z rozumieniem kryminologii jako nauki interdyscyplinarnej oraz poznaniem, rozumieniem i identyfikacją cech człowieka determinujących popełnianie przestępstw i podejmowanie innych zachowań patologicznych, a także stawanie się ofiarą przestępstw.

Ze względu na praktyczny profil kierunku zakłada się, że szczególna rola przypada efektom uczenia się z zakresu umiejętności. Z tego obszaru za kluczowe – w nawiązaniu do kluczowych efektów uczenia się – należy uznać treści programowe dotyczące identyfikowania zjawisk ze sfery przestępczości oraz identyfikowanie problemów, zjawisk i procesów wpływających na przestępczość. W ramach zakładanych umiejętności nacisk położony jest na to, by student potrafił komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii, zwłaszcza prawniczej. Od samego początku – i to przez dwa semestry – student nabywa też umiejętności z technologii informacyjnej.

W zasadzie każdy przedmiot (moduł) ma przypisane też efekty uczenia się z zakresu kompetencji społecznych, w tym kluczowy charakter na kierunku kryminologia ma kształtowanie u studenta z jednej strony postawy odpowiedzialności w pełnieniu ról zawodowych, z drugiej – zdolności do kierowania sobą i swoim rozwojem.

W programie studiów kierunek przyporządkowany jest w przeważającej części do dyscypliny nauk prawnych, co wpisuje się w przyjętą w kręgu europejskim koncepcję traktowania kryminologii jako nauki uprawianej przede wszystkim przez prawników zajmujących się gałęzią prawa karnego. W gruncie rzeczy jednak kryminologia jest nauką interdyscyplinarną, stąd istotnymi treściami programowymi są także te z dyscyplin psychologia i socjologia. W istocie treści programowe obejmują zarówno kryminologię, jak i nauki pomocnicze względem kryminologii, do których należą w szczególności wiktymologia, kryminalistyka, medycyna sądowa. Treści te znajdują przełożenie na wyodrębnienie z jednej strony przedmiotów (modułów) stanowiących pewien kanon, z drugiej – tych wysoce wyspecjalizowanych.

W programie dąży się do tego, by kluczowe treści programowe były związane z praktyką. Przykładem takiego powiązania z praktyką - są przedmioty takie jak przestępczość przeciwko dokumentom, czy też cyberprzestępczość. Prowadzenie zajęć przez osoby aktywne na gruncie praktyki lub z doświadczeniem praktycznym pozwala uwzględniać nie tylko aktualny stan wiedzy, ale też aktualny stan jej praktycznego zastosowania. Unikatowa w skali kraju jest idea spotkań z praktykami, organizowanych co najmniej kilka razy w semestrze, o czym jest mowa w ramach kryterium nr 6.

Kompleksowość programu wpływa na wyodrębnienie przedmiotów, które same też uzyskują charakter kompleksowy i interdyscyplinarny, jak przemoc w rodzinie, handel ludźmi czy terroryzm i konflikty zbrojne. Uwagę zwracają przedmioty związane z pewnymi nowoczesnymi – a zarazem praktycznymi - obszarami kryminologii czy z kryminologią – w jej szerokim ujęciu - powiązane, jak bezpieczeństwo imprez masowych czy biometria. Moduły zajęć do wyboru obejmują bardziej specjalistyczne, wręcz wysublimowane obszary kryminologiczne, często niedostrzegane, jak ochrona zwierząt i odpowiedzialność za nadużycia wobec nich czy bezpieczeństwo w komunikacji. Mając na względzie przygotowanie studenta w zakresie przyszłej praktyki zawodowej wśród przedmiotów do

wyboru umieszczono też zajęcia z najważniejszych dyscyplin prawnych innych niż szeroko rozumiane prawo karne, tj. prawa administracyjnego, cywilnego, gospodarczego, finansowego, pracy.

Przywiązanie do standardów akademickiego kształcenia humanistycznego znajduje odzwierciedlenie w nauczaniu podstaw filozofii, podstaw logiki, problematyki przestępczości w literaturze i przestępczości w filmie oraz problematyki historycznej zbrodni nazistowskich i komunistycznych. Zawartość merytoryczna bloków jest równorzędna, w każdym bloku przedmioty są różnorodne, ale też zakładać należy ich jednakową atrakcyjność dla studentów. Studenci podejmują decyzję w zakresie wyboru określonego bloku. Dopełnieniem przyjętej koncepcji jest kształtowanie u studentów umiejętności społecznych w ramach przedmiotów takich, jak komunikacja interpersonalna, negocjacje i mediacje, organizacja i zarządzanie.

Bogactwo treści wręcz czyni omawiany program nowatorskim i odróżnia go od wielu innych programów kształcenia z tego zakresu. Tym samym stworzona zostaje jednocześnie możliwość konkurowania z powodzeniem z programami kryminologii na innych uczelniach. To decyduje o wyjątkowej i niesłabnącej atrakcyjności kierunku, czego dowodem jest zainteresowanie studiami ze strony studentów nawet z miejscowości odległych od Bydgoszczy. Warto zaznaczyć, że treści programowe uzyskały aprobatę Ministra jako organu, za zgodą którego kierunek został otwarty, po pozytywnym zaopiniowaniu wniosku przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Założenia przyjęte w ramach programu w macierzy efektów uczenia się przekładają się na efekty uczenia się przedmiotowe i treści programowe konkretnych przedmiotów. Treści te w zasadzie mają kompleksowy charakter i zapewniają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. W sylabusie, formułując konkretny efekt przedmiotowy, wskazuje się jednocześnie na jego powiązanie z efektem lub efektami kierunkowymi.

Stosuje się regułę, że w ramach każdego modułu powinny być realizowane równolegle efekty zarówno z zakresu wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych. Sylabusy konstruowane są zgodnie z Zarządzeniem Nr 57/2017/2018 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie wprowadzania opisu modułu/przedmiotu do systemu USOS i USOSweb https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/9878/57_Sylabus.pdf. Sylabusy udostępniane są studentom w systemie USOSweb oraz omawiane ze studentami na pierwszych zajęciach z przedmiotu.

W planie studiów figuruje (z uwzględnieniem praktyk) – 79 przedmiotów (modułów). Lista przedmiotów odzwierciedla założenia programu studiów w zakresie procentowego rozkładu efektów uczenia się między dyscypliny nauki. Generalnie dobór treści programowych należy do koordynatora przedmiotu, który ma doświadczenie dydaktyczne z zakresu tematyki objętej przedmiotem lub prowadzi działalność naukową związaną z tą tematyką. Punktem wyjścia przy określaniu tych treści jest macierz kierunkowych efektów uczenia się. Przykładowo w wypadku przedmiotu przestępczość zorganizowana wśród treści programowych mieści się poznanie wskazanego rodzaju przestępczości jako zjawiska interdyscyplinarnego, cech, form, obszarów działań zorganizowanych grup przestępczych (i to również w aspekcie historycznym), a więc elementów składających się na obraz kryminologiczny zjawiska, jak również rozwiązań prawnych i instytucjonalnych mających praktycznie przeciwdziałać temu zjawisku, a także socjologicznej problematyki wpływu przestępczości zorganizowanej na społeczeństwo i państwo.

Oznacza to realizowanie takich kierunkowych efektów uczenia się, jak: rozumienie interdyscyplinarnego charakteru kryminologii jako nauki łączącej m. in. nauki prawne, naukę socjologii, psychologii (K_W05), znajomość i identyfikację struktur społecznych determinujących przestępczość, instytucji i norm ukierunkowanych na zwalczanie przestępczości i zapobieganie jej (K_W07), rozumienie wzajemnych zależności między symptomatologią przestępczości i zachowań

patologicznych a zmianami społeczno-gospodarczymi (K_W10). Przykładem kompleksowego podejścia i tym samym realizowania przez przedmiot zróżnicowanych efektów uczenia się jest przedmiot uzależnienia, w ramach którego student poznaje nie tylko pojęcie, rodzaje, mechanizmy uzależnień, charakterystykę wybranych, przyczyny i następstwa, relacje między uzależnieniami a przestępczością innymi zachowaniami patologicznymi, rozwiązania prawne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Z kolei na przykładzie przedmiotu cyberprzestępczość widać ścisłe połączenie realizacji efektów z zakresu wiedzy i umiejętności, gdyż stosownie do przewidzianych treści programowych student nie tylko w szczególności poznaje stronę przedmiotową i obraz kryminologiczny przestępstw przeciwko bezpieczeństwu elektronicznie przetwarzanej informacji, przestępstw związanych z treścią informacji i przestępstw związanych z instrumentalnym wykorzystaniem sieci i systemów teleinformatycznych, ale też równolegle do wykładu - w ramach formy zajęć laboratoryjnych - nabywa umiejętności rozpoznawania czynów zabronionych dokonywanych za pomocą komputerów i sieci internetowej, jak również rozpoznaje programy służące zabezpieczaniu informacji i danych.

Student zatem w rezultacie: zna i rozumie interdyscyplinarny charakter kryminologii jako nauki łączącej zwłaszcza nauki prawne, naukę socjologii, psychologii, nauki przyrodnicze i ścisłe, zna systemy informatyczne i zasoby sieciowe, zna i rozumie cechy charakterystyczne przestępczości skierowanej przeciwko dobrom intelektualnym (efekty K_W04, K_W05, K_W13), identyfikuje problemy, zjawiska i procesy wpływające na przestępczość i potrafi wykorzystywać wiedzę do zapobiegania i zwalczania przestępczości, potrafi obsługiwać programy komputerowe i narzędzia informatyczne, i to w ramach pracy zarówno indywidualnej, jak i zespołowej (efekty K_U02, K_U08, K_U14).

Treści programowe i przedmioty pierwszego i drugiego semestru koncentrują się na położeniu pewnych fundamentów dla nauczanych w dalszej kolejności wiedzy i umiejętności. Taką rolę pełnią przedmioty: kryminologia jako nauka, podstawy socjologii, podstawy psychologii, podstawy wiedzy o państwie i prawie, teorie kryminologiczne, instytucje ochrony prawa. W sumie kolejność wprowadzania przedmiotów jest oparta na idei, że pewne spośród nich zawierają wiedzę i umiejętności o charakterze bardziej podstawowym; w ten sposób jeden przedmiot stanowi swego rodzaju wprowadzenie do innego. Tym samym jeden i ten sam efekt uczenia się jest realizowany na jednym przedmiocie w stopniu podstawowym, a na kolejnych przedmiotach w stopniu bardziej zaawansowanym i pogłębionym.

Przykładowo w ramach semestru pierwszego występuje przedmiot przestępczość i jej struktura, a już poszczególne rodzaje przestępczości – jak gospodarcza, zorganizowana, narkotykowa, seksualna czy nieletnich – student poznaje w ramach semestru trzeciego, czwartego i piątego. Podobnie prawo karne: jest ono nauczane w ramach pierwszego semestru, natomiast postępowanie karne, prawo karne skarbowe, prawo karne międzynarodowe i europejskie, prawo karne wykonawcze – w ramach semestrów drugiego, trzeciego i piątego. Ujmując rzecz od strony treści programowych, można powiedzieć, że w kolejnych semestrach realizowana jest problematyka charakteryzująca się coraz to większym stopniem trudności. Jednocześnie stopniowo pojawiają się przedmioty pod względem treści programowych bardziej szczegółowe, a student koncentruje się na wiedzy i umiejętnościach w zakresie pewnego wycinka wcześniej poznanej problematyki o charakterze ogólnym. Z kolei na trzecim roku student według założeń powinien w pewnym zakresie rozwinąć umiejętności pracy naukowej. Służy temu seminarium dyplomowe.

W zakresie języków obcych treści kształcenia zapewniają osiągnięcie znajomości języka obcego na studiach I stopnia co najmniej na poziomie B2. Jednostką koordynującą i prowadzącą kształcenie językowe jest Studium Języków Obcych i Tłumaczeń. Student może pogłębiać znajomość języka obcego przez uczęszczanie na przedmioty w wersji anglojęzycznej prowadzonych dla studentów Erasmus+

(<https://erasmus.ukw.edu.pl/en/courses/> oraz uczestnicząc w zajęciach osób odwiedzających Wydział w ramach programu Erasmus+ jak też programów uczelnianych wskazanych w opisie kryterium 7.

Praktyki – tak, jak inne przedmioty - mają przypisane efekty uczenia się (w tym wypadku z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych). Student ma nabyć przede wszystkim umiejętność praktycznego stosowania wiedzy teoretycznej i komunikowania się z otoczeniem. Program praktyk zawodowych określa koncepcję praktyk i formułuje szereg szczegółowych zadań i celów. Szerzej o praktykach jest mowa w dalszej części opisu kryterium 2.

Koordynatorzy przedmiotów mają możliwość wskazywania na potrzeby zmian w programach studiów. Od roku akademickiego 2020/2021 wprowadzono system raportowania o ewentualnych potrzebach zmian w koordynowanych przedmiotach. Zasady raportowania określa Zarządzenie Zastępcy Dyrektora ds. Kształcenia (nauki prawne) Instytutu Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego nr 1/01/2021 z dnia 7 stycznia 2021 w sprawie monitorowania treści uczenia się (ZAL_WPiE_02)

Formy i organizacja zajęć

Formy zajęć w planie studiów są następujące: wykład, ćwiczenia (przewidziane dla języków obcych i wychowania fizycznego), konwersatorium, laboratorium i seminarium. Formy te zdefiniowano w uchwale Senatu Nr 44/2016/2017 z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaju zajęć dydaktycznych, pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania, zasad ustalania godzin obliczeniowych oraz liczebności grup zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, zmienionej uchwałą Senatu Nr 41/2017/2018 z dnia 30 stycznia 2018 r. <https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/9355>. Ponadto rodzaje zajęć dydaktycznych określono w paragrafie 9 Regulaminu pracy Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, wprowadzonego Zarządzeniem Rektora UKW nr 76/2024/2025 z dnia 12 września 2025 r. Z kolei w Zarządzeniu Nr 83/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 29 września 2025 r. określono zasady przydzielania i rozliczania godzin dydaktycznych. W planie studiów przestrzegana jest reguła, by wykłady stanowiły co najmniej 40% ogólnej liczby godzin; reguła ta wynika z uchwały Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 6/2018/2019 z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia Wytycznych Senatu dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich a także w zakresie wykonywania podstawowych zadań Uczelni od roku akademickiego 2019/2020 <https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/10309>.

W planie studiów od początku, tj. od roku akademickiego 2019/2020, było: 705 godzin wykładów z zajęć podstawowych i 120 w każdym bloku, ćwiczeń – 120 godzin, konwersatoriów – 420 godzin i ponadto po 150 godzin w każdym z bloków, laboratorium – 75 godzin, seminarium – 60 godzin, a na studiach niestacjonarnych – 420 godzin wykładów z zajęć podstawowych, 65 – w każdym bloku, ćwiczeń – 60 godzin, konwersatoriów – 260 godzin i ponadto po 100 godzin w każdym z bloków, laboratorium – 45 godzin i seminarium – 40 godzin. Plan studiów uwzględnia również praktyki zawodowe na studiach stacjonarnych i studiach niestacjonarnych.

Przedmioty, które mają fundamentalne znaczenie dla kierunku studiów i którym przypisano większą liczbę efektów uczenia się i większą liczbę punktów ECTS, tworzą moduł złożony z wykładu i konwersatorium (ewentualnie laboratorium). Zajęcia te wymagają największego nakładu pracy studenta. W takim wypadku w ramach wykładu realizowane są głównie efekty uczenia się z zakresu

wiedzy, natomiast w ramach konwersatorium ma miejsce koncentracja na efektach z zakresu umiejętności. Wymiar godzinowy formy zajęć wynosi 15 godzin lub 30 godzin.

Dopuszczalną liczbę studentów w grupach zajęciowych określa Zarządzenie Nr 61/2018/2019 Rektora UKW z dnia 20 września 2019 r. w sprawie określenia liczebności grup oraz zasad uruchamiania zajęć do wyboru - zajęć specjalnościowych/bloków zajęć do wyboru https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11262/61_liczebno%C5%9Bci_grup.pdf. Wykłady prowadzone są dla wszystkich studentów kierunku na danym roku, konwersatoria w grupach 25 - 35 osób, laboratoria 12 - 20 osób, seminaria do 16 osób.

Metody kształcenia

Metody kształcenia są dobierane przez koordynatorów przedmiotów w zależności od formy zajęć przewidzianej w planie studiów. W odniesieniu do konkretnego modułu określone zostają w sylabusach. Metody te charakteryzują się zróżnicowaniem. W wypadku formy wykładowej zajęć podstawowe znaczenie ma metoda wykładu, z tym, że – ze względu na praktyczny profil studiów – często jest to wykład konwersatoryjny, a więc zawierający ujęcie problemowe danej tematyki i aktywizujący studentów, a przy tym wspierany pracą ze źródłami. W ramach zajęć konwersatoryjnych i laboratoryjnych jest to cały szereg metod uzależnionych od tego, czy w danym wypadku student ma nabyć wiedzę, umiejętności czy kompetencje społeczne oraz jakiego rodzaju. Przykładowo jeżeli student ma nabyć umiejętność wypowiedzi ustnych i debatowania stosuje się prezentacje studenckie i dyskusję. W szczególności w ramach przedmiotu prawo karne wykonawcze część godzin zajęć przeznaczona jest na debatę o celach kary pozbawienia wolności.

Dla modułów z zakresu nauk prawnych najbardziej charakterystyczna jest metoda pracy ze źródłami prawa; niemniej kompleksowy charakter studiów sprawia, że studenci pracują również ze źródłami historycznymi (przedmiot zbrodnie nazistowskie i komunistyczne) i literackimi (przedmiot przestępczość w literaturze). Szeroko stosowane są ćwiczenia konwersatoryjne i ćwiczenia laboratoryjne, a z kolei w ramach tego praca w grupach ma prowadzić do nabycia umiejętności w zakresie współdziałania. W sumie pozwala to studentowi nauczyć się nie tylko posługiwać wiedzą w sposób prosty, ale też podejmować próby pogłębionej analizy i samodzielnego formułowania problemów. Warto zwrócić uwagę, że metody tradycyjne wzbogacane są metodami innowacyjnymi, np. w ramach przedmiotu media a przestępczość student przygotowuje projekt audiowizualny, mogący mieć w szczególności postać filmu lub podcastu.

Wartościowym uzupełnieniem wiedzy osiąganey na zajęciach są formy dodatkowe, czyli spotkania z praktykami czy wyjścia studyjne. Spotkania odbywają się zarówno online, jak i stacjonarnie; bywa, że przybierają formę warsztatową. Szczegółowy wykaz spotkań z praktykami, które oferuje Wydział, dostępny jest na stronie https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/prawo_aktualnosci/68958/wykaz-wykladow-otwartych-wydzialu-prawa-i-ekonomii-20252026

Studenci w ramach poszerzania metod kształcenia zapraszani są również do udziału i organizacji konferencji naukowych i członkostwa w kołach naukowych, gdzie pod okiem opiekuna realizują swoje zainteresowania naukowe. W zakresie kompetencji językowych swoistymi metodami są: analiza i interpretacja tekstów źródłowych, tłumaczenie tekstu z języka obcego, praca z książką. Proces dydaktyczny wspierany jest nowoczesnymi środkami dydaktycznymi, takimi jak prezentacje multimedialne, aplikacje (np. Microsoft 365, Google Analytics oraz Google Trends), monitor dotykowy (AVTEK Touchscreen Connect +65 z mobilnym statywem), ekrany multimedialne.

Metody i techniki kształcenia na odległość

W programie studiów wskazane są przedmioty o łącznej czasochłonności 5 ECTS, które w części realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia zdalnego. Prowadzący zajęcia na kierunku kryminologia korzystać mogą z platformy Moodle <https://nowemoodle.ukw.edu.pl/> oraz z Microsoft Teams. Do obu platform z poziomu Wydziału utworzono tutorial <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/tutorial-z-aplikacji-ms-teams> aby studenci i pracownicy mogli zapoznać się z możliwościami dydaktycznymi aplikacji.

W planie studiów kierunku kryminologia do tych przedmiotów należą dwa przedmioty z zakresu zajęć kierunkowych i po jednym przedmiocie z modułów zajęć do wyboru. Obecnie obowiązuje w tym zakresie Zarządzenie nr 102/2022/ 2023 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 12 września 2023 r. w sprawie zasad planowania i realizacji zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/13597/102_Zarz%C4%85dzenie_e-learning_6.09.pdf. Wprowadza ono regułę, że z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie będzie można uzyskiwać więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych w programie studiów na danym kierunku, a zgody na takie zajęcia będzie udzielać prodziekan ds. kształcenia. Regułą jest realizowanie tych zajęć synchronicznie. Wśród obowiązków prowadzącego zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość znalazł się obowiązek przeszkolenia w tym zakresie studentów na pierwszych zajęciach, odbywanych – podobnie, jak zajęcia ostatnie - stacjonarnie. W ramach platformy Moodle <https://nowemoodle.ukw.edu.pl/> przewidziano moduł wspierający metodycznie: e-UKW oraz wsparcie informatyczne.

Dostosowanie procesu kształcenia do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych

Wydział stara się zapewnić w miarę możliwości dostosowanie procesu kształcenia do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych. Planowanie zajęć jest tak zorganizowane, aby - jeśli jest przewidziana większa liczba grup zajęciowych z danego przedmiotu - studenci sami mogli wybrać dogodną grupę. Zapisy do grup odbywają się poprzez USOSweb przed każdym semestrem. Istnieje możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów (IOS) stosownie do Regulaminu Studiów (uchwała Senatu nr 56/2024/2025 Senatu UKW z dnia 29 kwietnia 2025 r., [https://www.ukw.edu.pl/download/68869/ za%C5%82%C4%85cznik_do_uchwa%C5%82y - Regulamin studi%C3%B3w.pdf](https://www.ukw.edu.pl/download/68869/ za%C5%82%C4%85cznik_do_uchwa%C5%82y_Regulamin_studi%C3%B3w.pdf) oraz Szczegółowych warunków Indywidualnej Organizacji Studiów przyjętych przez Radę Kolegium IV i Procedury Indywidualnej Organizacji Studiów Kolegium IV https://www.ukw.edu.pl/jednostka/kolegium_iv/procedury Dotyczy to m.in. studentów, którzy:

- są członkami kadry narodowej (rezerwy kadry narodowej lub kadry międzynarodowej);
- są osobami z niepełnosprawnością lub przewlekłe chorymi (potwierdzone orzeczeniem o niepełnosprawności lub zaświadczeniem lekarskim) potwierdzone pozytywną opinią Działu ds. Osób z Niepełnosprawnościami (dalej: DON);
- opiekują się bliskimi osobami z niepełnosprawnością lub chorym członkiem najbliższej rodziny (potwierdzone właściwym orzeczeniem lub zaświadczeniem);
- samotnie wychowują dzieci;

- są stypendystami programów wymiany studenckiej;
- uczestniczą w pracach badawczych (potwierdzone opinią prowadzącego badania);
- podjęli drugi kierunek studiów z tym, że indywidualna organizacja studiów przyznawana jest na pierwszym kierunku;
- są szczególnie zaangażowani w działalność na rzecz środowiska akademickiego (potwierdzone odpowiednim zaświadczeniem).

. Wśród studentów kryminologii są również osoby z niepełnosprawnościami (w roku akademickim 2025/2026 – 8 osób). Mogą one studiować w trybie indywidualnej organizacji studiów, jak również mogą ubiegać się o dostosowanie sposobu organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego, w tym warunków odbywania studiów, do rodzaju niepełnosprawności. Szczególne potrzeby w tym zakresie są realizowane poprzez możliwość wykorzystywania w procesie kształcenia mobilnego monitora dotykowego przystosowanego do potrzeb osób słabowidzących, możliwość realizacji zajęć w budynku dostosowanym w zakresie likwidacji barier architektonicznych.

Zadania te są realizowane przy współpracy z Działem ds. Osób z Niepełnosprawnościami, a zachęta do kontaktu z Działem znajduje się już na stronie rekrutacyjnej. W ramach tejże współpracy studenci mają możliwość skorzystania z programu dotyczącego m.in. prowadzenia zajęć indywidualnych ze studentami z niepełnosprawnością metodą tutoringu. Jego celem jest poprawa dostępności uczelni dla osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie zmian organizacyjnych, podniesienie świadomości i kompetencji kadry UKW z zakresu niepełnosprawności oraz poprawa dostępności uczelni dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Nauczyciele akademicki przygotowani do pracy metodą tutoringu rozwojowego realizują indywidualne, semestralne programy tutoringowe. Regulamin korzystania z tego tutoringu został wprowadzony Zarządzeniem Rektora UKW nr 8/2025/2026 z dnia 28 października 2025 r., natomiast szkoleń dla pracowników z zakresu pracy z osobami z niepełnosprawnościami dotyczy Zarządzenie Rektora UKW Nr 35/2024/2025 z dnia 27 lutego 2025 r. Student legitymujący się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności może – zgodnie z Regulaminem praktyk – skorzystać ze zindywidualizowanego programu praktyk, uwzględniającego jego szczególne potrzeby.

Praktyki zawodowe

Praktyki na kierunku kryminologia studenci mogą odbywać w instytucjach publicznych lub u podmiotów prywatnych. W planie studiów godzin praktyk jest od roku akademickiego 2020/2021 na studiach stacjonarnych 720, a na studiach niestacjonarnych – 540. Liczba godzin praktyk była przedmiotem dyskusji w ramach Rady Kierunku, jak również konsultacji ze studentami oraz gronem podmiotów współpracujących z WPIE. Doprowadziło to do konkluzji, iż liczba godzin praktyk jest optymalna i pozwala osiągnąć zakładane efekty uczenia się. Zwiększenie jej byłoby sprzeczne z ogólną tendencją skracania tygodnia pracy i skupiania się na wykonywaniu zadań. Zdaniem studentów zwiększenie liczby godzin praktyk uniemożliwiłoby im uczestnictwo w licznych aktywnościach w ramach Wydziału (np. koła naukowe, wykłady otwarte), wpisujących się zresztą w koncepcję praktycznego profilu kształcenia.

Praktyki na studiach stacjonarnych realizowane są w pięciu etapach począwszy od drugiego semestru, a kończąc na semestrze szóstym. Na studiach niestacjonarnych – ze względu na rozliczenie roczne zamiast semestralnego – są trzy etapy praktyk, przypadające na poszczególne lata studiów.

Na studiach stacjonarnych od roku akademickiego 2022/2023 za zgodą Prorektora ds. Studenckich i Jakości Kształcenia UKW praktyki odbywają się bez kolidowania z procesem dydaktycznym, a mianowicie na zasadzie zmiany organizacji semestru. Studenci odbywają zajęcia dydaktyczne przewidziane w programie studiów przez dziesięć pierwszych tygodni semestru, a pozostałe tygodnie przeznaczone są na praktykę. Określenie terminów praktyki każdorazowo ustalane jest przed rozpoczęciem roku akademickiego z uwzględnieniem wytycznych i terminów wynikających z organizacji roku akademickiego wyrażonych w Zarządzeniu Rektora UKW.

Nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad praktykami sprawuje kierunkowy opiekun praktyk, wyznaczany przez Prodziekana ds. Kształcenia. Nadzór organizacyjny nad praktykami sprawuje Kierownik Studium Praktyk. Na poziomie ogólnouczelnianym organizację praktyk i zadania kierunkowego opiekuna praktyk, jak również obowiązki studenta związane z praktykami i warunki ich zaliczenia określone zostały Regulaminem Praktyk (obecnie obowiązuje Zarządzenie nr 81/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 22 września 2025 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego https://studiumpraktyk.ukw.edu.pl/download/42773/81_Regulamin_Praktyk.pdf Z § 5 Regulaminu wynika, że praktyki są realizowane w formie praktyk ciągłych i odbywają się zgodnie z programem praktyk w semestrze lub po jego zakończeniu. Praktyki realizowane są dla poszczególnych kierunków i specjalności oraz rodzajów studiów w kolejno po sobie następujących tygodniach kalendarzowych lub cyklicznie. Studentowi stwarza się – na jego wniosek – możliwość odbywania praktyk w innym terminie i systemie. Student może uzyskać zaliczenie praktyki bez obowiązku jej odbywania na zasadach określonych w § 9 ust. 4 - 6 Regulaminu.

Zgodnie z wymienionym Regulaminem w celu odbycia praktyk studenci mogą skorzystać z oferty praktyk proponowanej przez Uczelnię (głównie przez kierunkowego opiekuna praktyki z ramienia Uniwersytetu) lub samodzielnie poszukiwać miejsca realizacji praktyki. Rodzaj placówki, w której student winien odbyć praktykę, określa program praktyk. Student odbywa praktyki w wybranym przez siebie miejscu. Wybierając miejsce praktyki, studenci wspierani są przez kierunkowego opiekuna praktyk w trakcie grupowych lub indywidualnych konsultacji. Studenci na tym etapie informowani są przez kierunkowego opiekuna praktyk o rekomendowanych instytucjach, w których odbycie praktyki jest zgodne z programem praktyk. W razie problemów ze znalezieniem miejsca praktyk Wydział Prawa i Ekonomii kieruje studenta na praktykę do podmiotów, które wyraziły taką wolę i chęć na etapie przygotowywania wniosku o pozwolenie na uruchomienie tego oraz innych kierunków studiów, pod warunkiem weryfikacji, czy zapewniona jest realizacja efektów uczenia się.

Z uwagi na potrzebę rozwoju kompetencji społecznych zachęca się studentów do podejmowania samodzielnych inicjatyw co do miejsc odbywania praktyk. Uczelnia jest jednak przygotowana na zapewnienie wystarczającej liczby tych miejsc. Dotychczas nie zdiagnozowano w tym zakresie problemów. Liczbę miejsc praktyk w podmiotach współpracujących z wydziałem w zakresie praktyk ustala się według bieżących potrzeb zależnie od zapotrzebowania studentów i możliwości podmiotów w danym roku akademickim. Umowy o współpracy w celu realizacji praktyk studenckich podpisano m.in. z: Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznikiem Finansowym z siedzibą w Warszawie, Izłą Administracji Skarbowej w Bydgoszczy, Strażą Miejską w Bydgoszczy, Komendą Wojewódzką Policji w Bydgoszczy, Powiatem Bydgoskim, Sądem Okręgowym w Bydgoszczy; Aresztem Śledczym w Bydgoszczy, Stowarzyszeniem Przedsiębiorców Kujaw i Pomorza,

Urzędem Wojewódzkim w Bydgoszczy; ponadto – z Wydawnictwem CH. Beck sp. z o. o. porozumienie mające na celu certyfikowanie studentów w zakresie obsługi i korzystania z Sytemu Informacji Prawnej Legalis.

Przy doborze miejsca odbywania praktyk uwzględnia się to, by kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiały osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a także aby infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania tych praktyk stwarzały pewność ich prawidłowej realizacji. Zwraca się uwagę, by zapewnić możliwość odbywania praktyk w zróżnicowanych typach podmiotów. Dla studenta mającego miejsce zamieszkania poza Bydgoszczą istotne może być to, że ma możliwość odbywania praktyki w miejscu swojego zamieszkania. W tych wypadkach, w których realizowana jest praktyka, którą student zorganizował własnymi staraniami, ma to dodatkowe znaczenie takie, że przy okazji rozwija u studenta umiejętności odnalezienia się na rynku pracy. Studenci z własnej inicjatywy chętnie wybierają praktyki m.in. w: agencjach detektywistycznych, centrach zarządzania kryzysowego, urzędach skarbowych, prokuraturach, inspekcjach, kancelariach prawniczych i notarialnych, miejskich komendach policji, kancelariach komorników sądowych, miejskich ośrodkach pomocy rodzinie, gminnych ośrodkach pomocy społecznej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, agencjach ochrony mienia, ośrodkach terapii uzależnień.

Stosownie do Regulaminu praktyk miejsce realizacji praktyki student wskazuje dokonując wpisu na listę praktyk swojego kierunku. Listę imienną studentów pracownicy Studium Praktyk przekazują kierunkowemu opiekunowi praktyk. Na podstawie przekazanej przez kierunkowego opiekuna praktyk imiennej listy miejsc praktyk kierunku Kierownik Studium Praktyk, z upoważnienia Prorektora ds. Studenckich i Jakości Kształcenia, zawiera z dyrektorem instytucji lub placówki, w której student zamierza odbyć praktykę „Porozumienie o prowadzeniu praktyk studenckich”. Dyrektor instytucji lub placówki, dla każdego studenta skierowanego na praktykę, otrzymuje osobiście dostarczone przez studenta lub drogą pocztową dokumenty praktyki: „pismo przewodnie do dyrektora”, „porozumienie o prowadzeniu praktyk studenckich”, program praktyki i druk „opinii dla studenta”.

Porozumienie o prowadzeniu praktyk studenckich zawiera wskazanie minimalnego okresu praktyki w danym etapie oraz liczbę godzin praktyki do zrealizowania. Druk opinii dla studenta zawiera określenie etapu praktyki w cyklu, liczbę wymaganych godzin praktyki w danym etapie w cyklu, konieczne do zrealizowania efekty uczenia się zgodne z planem studiów oraz możliwość wpisania dodatkowych uwag z realizacji praktyki przez instytucję przyjmującą na praktykę.

Po zakończonej praktyce student dostarcza dziennik praktyk oraz opinię z praktyki do weryfikacji kierunkowemu opiekunowi praktyk. Opiekun praktyki na podstawie przedstawionych dokumentów dokonuje zaliczenia praktyki zawodowej studenta. Przyjęty sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są dobrane tak, by umożliwiały skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Po zakończonej praktyce każdorazowo kierunkowy opiekun praktyk przekazuje do Studium Praktyk do archiwizacji opinię dla studenta, wystawioną przez instytucję przyjmującą na praktykę. Nadto w trakcie trwania praktyki kierunkowy opiekun praktyk dokonuje hospitacji wybranych praktyk studenckich. Hospitacji dokonuje podczas wizyty stacjonarnej w miejscu praktyki lub telefonicznie lub mailowo. Listę hospitowanych miejsc praktyk załącza do corocznego sprawozdania kierunkowego opiekuna praktyk. Sprawozdanie składa do Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk studenckich. Od 2024 r. studenci również wypełniają internetową ankietę badającą poziom zadowolenia ze studiowania, w której zawarte są również pytania dotyczące praktyk studenckich.

Warto zaznaczyć, że zgodnie z § 30 ust. 16 Regulaminu studiów na wniosek studenta uczelnia może

zaliczyć na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywane przez niego w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeżeli umożliwiły one uzyskanie efektów uczenia się określonych dla praktyk zawodowych w programie studiów. Szczegółowe zasady zaliczania praktyki zawodowej na powyższej podstawie określa Regulamin praktyk. Na zasadach określonych w § 9 ust. 4 – 6 Regulaminu praktyk student może uzyskać zaliczenie praktyki bez obowiązku jej odbywania. Takie potwierdzenie efektów uczenia się z zakresu praktyk bez obowiązku odbycia praktyki jest możliwe przede wszystkim, jeżeli student udokumentuje doświadczenie zawodowe lub prowadzenie innej działalności odpowiadającej programowi praktyk i realizowanej w okresie nie krótszym niż przewidziany w programie studiów czas praktyki.

Mając na uwadze rolę praktyk w realizacji efektów uczenia się, w 2021 r. powołano Pełnomocnika Dyrektora Instytutu (obecnie Dziekana WPiE) ds. Praktyk Studenckich. Jego zadaniem jest współorganizowanie sprawnego systemu praktyk.

Nadzór nad praktykami i ich hospitacje pozwalają usuwać ewentualne spostrzeżone uchybienia, np. zdiagnozowany jednostkowy wypadek prowadzenia praktyk z wykorzystaniem modelu teoretyczno-wykładowego skutkował modyfikacją umowy z danym podmiotem tak, aby jednoznacznie zapewnić zadaniowy charakter aktywności studentów. Model praktyk został w pełni dostosowany do założeń kształcenia praktycznego. Obecnie we wszystkich miejscach praktyk zagwarantowana jest pełna ich zgodność z zakładanym praktycznym modelem kształcenia. Do instytucji przyjmujących na praktyki stosowane są ujednolicone wymagania. Tym samym praktyki w sposób jednoznaczny umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się powiązanych z kompetencjami praktycznymi.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się

W planie studiów godzin zajęć – łącznie z praktykami - jest na studiach stacjonarnych 2430, a na studiach niestacjonarnych 1530 (łączny wymiar dla każdej z form zajęć podano wyżej). Moduły – oprócz praktyk – dzielą się na: moduły kierunkowe, do wyboru i moduły zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych. W ramach modułów zajęć podstawowych mieści się 47 przedmiotów o łącznej liczbie 1320 godzin na studiach stacjonarnych i 855 na studiach niestacjonarnych.

Należy podkreślić, że osoby studiujące wybierają od czwartego semestru blok A lub blok B w ramach dostępnych modułów. W każdym z bloków jest 15 modułów o łącznej liczbie godzin 270 na studiach stacjonarnych i 165 godzin na studiach niestacjonarnych. Przy wyborze bloków student kieruje się swoimi zainteresowaniami; jeżeli chodzi o rozkład modułów, to bloki te nie mają charakteru specjalizującego. Wymiar godzinowy języka obcego wynosi 120 godzin na studiach stacjonarnych, 60 na studiach niestacjonarnych. Studenci pierwszego roku mają obowiązkowe zajęcia wprowadzające. Obowiązek i zakres zajęć wprowadzających określa Zarządzenie Rektora nr 96/2020/2021 z dnia 21 września 2021 r. Jest to w sumie 15 godzin z zakresu: szkolenia bhp, szkolenia bibliotecznego, planowania kariery zawodowej, praw studenta, organizacji uczelni i etykiety akademickiej oraz z zakresu szkolenia antydyskryminacyjnego. W całym cyklu kształcenia student uzyskuje 180 punktów ECTS. Z tego więcej niż połowa uzyskiwana jest w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów. W pozostałym czasie objętym punktacją ECTS studenci zobligowani są uczyć się samodzielnie z ewentualnym wykorzystaniem konsultacji indywidualnych. Liczba punktów ECTS jest taka sama na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Ze względu na praktyczny profil kierunku wśród modułów szczególne miejsce zajmują te, które wiążą się z praktycznym przygotowaniem zawodowym. W ramach planu studiów dokonano osobnego zestawienia takich zajęć, z którego wynika, że pozwalają one uzyskać 111 punktów ECTS. Standardowo

wymiar godzinowy formy zajęć wynosi 15 godzin lub 30 godzin. Zajęcia w ciągu każdego z dwóch semestrów w roku akademickim trwają przez 15 tygodni. Tak więc jeżeli forma zajęć ma wymiar 30-godzinny, odbywają się po dwie godziny zajęć w tygodniu. Natomiast jeżeli forma zajęć ma wymiar 15-godzinny, zajęcia w planie semestralnym są blokowane w ten sposób, że odbywają się dwie godziny zajęć co dwa tygodnie. Harmonogram odnoszący się do blokowania zajęć jest załącznikiem do Zarządzenia nr 26/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2025/2026 <https://www.ukw.edu.pl/jednostka/studenci/rok-akademicki-20252026>

Przewidziana jest możliwość zmiany organizacji semestru, tak aby zajęcia dydaktyczne trwały do 10 tygodni w semestrze. Warunkowana jest ona potrzebą zapewnienia sprawniejszego przebiegu praktyk i w danym semestrze rozwiązanie to może być wprowadzone do planu po uzyskaniu zgody Rektora. W systemie internetowym USOS znajdują się karty przedmiotu (sylabusy). Sylabusy konstruowane są zgodnie z Zarządzeniem Nr 57/2017/2018 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie wprowadzania opisu modułu/przedmiotu do systemu USOS i USOSweb https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/9878/57_Sylabus.pdf. W sylabusie określa się efekty uczenia się wraz ze wskazaniem ich powiązania z efektami kierunkowymi, przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne oraz bilans pracy studenta. Następnie w odniesieniu do każdej formy zajęć osobno określa się te efekty uczenia się, które są przypisane do danej formy, literaturę, metody i kryteria oceniania, zakres tematów zajęć, metody dydaktyczne oraz rygor zaliczenia zajęć. Przed rozpoczęciem każdego nowego semestru nauczyciel akademicki zobowiązany jest do aktualizacji i sprawdzenia karty przedmiotu. Szczegółowa organizacja roku akademickiego ogłaszana jest przez Rektora UKW w semestrze poprzedzającym rozpoczęcie roku akademickiego. Obecnie obowiązuje w tym zakresie wyżej wymienione Zarządzenie nr 26/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2025/2026.

. Przydziału zajęć poszczególnym nauczycielom akademickim dokonuje się w taki sposób, aby prowadzone przez nich zajęcia związane były z ich działalnością naukową lub umiejętnościami praktycznymi czy też doświadczeniem dydaktycznym. Zasady przydziału zajęć określa Zarządzenie Zastępcy Dyrektora ds. Kształcenia nr 1/04/2020 z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad przydziału zajęć dydaktycznych (ZAL_WPIE_03). Zgodnie z jego treścią zajęcia przydzielane są w oparciu o osiągnięcia naukowe pracowników, ich doświadczenie dydaktyczne, jak również doświadczenie praktyczne. Przydziału zajęć dokonuje Prodziekan do spraw kształcenia w porozumieniu z kierownikami katedr.

Planowanie zajęć dydaktycznych odbywa się na jeden semestr. Dla studentów stacjonarnych nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem semestru plany zajęć publikowane są w USOSweb. Plany dla studiów niestacjonarnych również znajdują się w UOSweb.

Zajęcia dla studentów studiów stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 do 20.00, przerwy pomiędzy zajęciami planowane są w wymiarze 15 minut.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w soboty i niedziele zgodnie z terminarzem zjazdów <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/harmonogramy>, który jest podawany do wiadomości co najmniej miesiąc przed rozpoczęciem roku akademickiego. Zajęcia na studiach niestacjonarnych planowane są w soboty i niedziele z 15-minutowymi przerwami. Tym samym rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.

Obsługę procesu dydaktycznego dla kierunku kryminologia zapewnia Kolegium IV. Bardziej szczegółowo o zadaniach pełnionych przez Dyrektora Kolegium i Radę Kolegium jest mowa w opisie kryterium nr 10.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się modyfikację modelu praktyk zawodowych tak, aby w większym stopniu gwarantowały osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się powiązanych z kompetencjami praktycznymi.	Podjęto działania naprawcze w odniesieniu do tych incydentalnych wypadków, w których podmiot przyjmujący na praktykę nie zapewniał w pełni realizacji efektów uczenia się wymaganych w programie studiów dla praktyk. Skuteczność tych działań gwarantują nowe porozumienia, jak również przeprowadzone rozmowy (np. dotyczące elementów warsztatowych praktyk), ponadto - uchwalona przez Radę Kierunku Lista podstawowych wymogów, które powinny spełniać podmioty przyjmujące na praktykę.
2.	Zaleca się wprowadzenie do programu nauczania języka obcego elementów języka specjalistycznego związanych ze studiowanym kierunkiem.	Na drugim roku przede wszystkim pojawiają się elementy słownictwa odnoszącego się do podstaw kryminologii, w dalszej kolejności wprowadzane są dialogi wykorzystujące to słownictwo i częściowo praca z tekstami specjalistycznymi.
3.	Zaleca się pozyskanie opinii studentów na temat realizowanych przez nich praktyk.	Wprowadzono dodatkowy instrument ewaluacyjny w postaci „Ankiety oceny poziomu zadowolenia ze studiów i odbywania praktyk”, kierowany do studentów prowadzonych na Wydziale studiów o profilu praktycznym. Pytania zawarte w ankiecie dotyczą np. oceny przydatności praktyk i ich wymiaru czasowego.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

.....

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Rekrutacja

Warunki i tryb rekrutacji na studia określają właściwe uchwały Senatu UKW. Są one podawane do publicznej wiadomości, co wpływa na równość szans kandydatów. Rekrutacja na rok akademicki 2025/2026 odbywała się na podstawie uchwały Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 68/2024/2025 z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie szczegółowych warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2025/2026 https://bip.ukw.edu.pl/download/68593/68_uchwa%C5%82a_rekrutacyjna2_5-26.pdf, natomiast rekrutacja na rok akademicki 2026/2027 odbywać się będzie na podstawie uchwały Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 67/2024/2025 z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie szczegółowych warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2026/2027 https://bip.ukw.edu.pl/download/68578/67_uchwa%C5%82a_rekrutacyjna_26-27.pdf. W przypadku laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów zastosowanie mają zasady określone w Uchwale Nr 23/2022/2023 Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na studia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów w latach 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 <https://rekrutacja.ukw.edu.pl/resources/ftp/343/laureaci-23.pdf> oraz w uchwale Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 41/2024/2025 z dnia 25 marca 2025r. zmieniającej Uchwałę Nr 23/2022/2023 Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na studia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów w latach 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 https://bip.ukw.edu.pl/download/68144/41_zmiana_laureaci.pdf.

Rekrutacja na kierunki studiów, w tym na kryminologię, następuje w ramach planowanej liczby miejsc ustalonej przez Senat UKW. Uchwały w odniesieniu do każdego roku akademickiego określają zarówno ogólne, jak i szczegółowe zasady postępowania kwalifikacyjnego oraz harmonogram rekrutacji. Uchwały dotyczą jednolicie rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne. Określone są w nich też zasady rekrutacji dla cudzoziemców.

Zasady rekrutacji publikowane są na stronie internetowej uczelni <https://rekrutacja.ukw.edu.pl/>. Opis kierunku (także w formie filmu) oraz wykaz przedmiotów znajdują się na stronie internetowej Wydziału <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/kryminologia>.

Za prowadzenie procesu rekrutacji odpowiada Centrum Rekrutacji i Wsparcia Studentów <https://sprawysocjalne.ukw.edu.pl/jednostka/centrum-rekrutacji-i-wsparcia-studentow/>.

Przyjęcie na studia odbywa się na podstawie rankingu średniej ocen (punktów) uzyskanej z części pisemnej na egzaminie maturalnym (tzw. nowa matura, matura międzynarodowa) lub na egzaminie dojrzałości (tzw. stara matura). Ocenom ze świadectwa dojrzałości uwzględnianym w

procesie kwalifikacji przyznaje się liczbę punktów według zasad określonych w wymienionych uchwałach. Jeżeli kandydat na egzaminie maturalnym lub na egzaminie dojrzałości zdawał historię lub wiedzę o społeczeństwie, to liczbę przyznanych punktów za wymienione przedmioty podwyższa się o 20%. Wynik końcowy uzyskany przez kandydata w postępowaniu kwalifikacyjnym jest wyrażany w punktach i podawany z dokładnością do trzeciego miejsca po przecinku. Kolejność przyjmowania na studia wyznacza pozycja kandydata na liście rankingowej. Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów z chwilą złożenia ślubowania, z tym, że przyjęcie na studia cudzoziemca następuje w drodze decyzji administracyjnej. Również odmowa przyjęcia na studia stanowi decyzję administracyjną, przy czym od takiej decyzji komisji rekrutacyjnej przysługuje prawo odwołania do Rektora; decyzja Rektora jest ostateczna.

Zasady, warunki i tryb uznawania i potwierdzania efektów uczenia się

Podstawowymi dokumentami wewnętrznymi regulującymi zasady systemu weryfikacji i oceny osiągnięć efektów uczenia są: [Zarządzenie Rektora Nr 41/2020/2021 z dnia 10 stycznia 2021 r.](#) w sprawie funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego; Regulamin Studiów oraz wypracowane przez Kolegium IV UKW oraz WPIE dokumenty i procedury.

Student może realizować część programu studiów w innej polskiej lub zagranicznej uczelni (np. w ramach programu MOST lub ERASMUS+) na podstawie porozumień międzyuczelnianych. Informacje dotyczące tych programów dostępne są na stronach Działu Jakości i Organizacji Kształcenia (www.most.ukw.edu.pl/jednostka/most_ukw) oraz Biura Współpracy Międzynarodowej (<https://erasmus.ukw.edu.pl/>) Szczegółowe zasady w tym zakresie reguluje Regulamin Studiów (Uchwała Nr 56/2024/2025 Senatu UKW z dnia 29 kwietnia 2025 r.) <https://www.ukw.edu.pl/download/68869/ za%C5%82%C4%85cznik do uchwa%C5%82y - Regulamin studi%C3%B3w.pdf>. W szczególności Prodziekan ds. Kształcenia w porozumieniu ze studentem zamierzającym realizować część programu studiów poza Uniwersytetem ustala na piśmie lub drogą elektroniczną związane z tym obowiązki studenta w innej uczelni. Tak ustalony program studiów studenta jest traktowany jako równoważny i stanowi podstawę zaliczenia semestru (lub roku) studiów odbytych w innej uczelni. Jeżeli z powodu różnic programowych między planem studiów w Uniwersytecie a ofertą dydaktyczną uczelni, do której został skierowany student, nie jest spełniony warunek równoważności zajęć, Dyrektor Kolegium IV przed wyjazdem studenta na studia w innej uczelni wyznacza na piśmie różnice programowe i termin ich zaliczenia.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa Uchwała Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 246/2018/2019 z dnia 24 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów

<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11339/246 Organizacja potwierdzenia efekt%C3%B3w uczenia si%C4%99.pdf>

W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia.

Uznanie efektów uczenia się może nastąpić także na podstawie osiągnięć studenta zdobytych w zakresie określonego przedmiotu na innym kierunku studiów w tej samej lub innej uczelni. Procedurę i zasady uznawania efektów uczenia się w tym trybie reguluje Zarządzenie Prodziekan ds. Kształcenia (nauki prawne) WPIE w sprawie wytycznych dotyczących uwzględnienia ocen z zaliczonego przedmiotu

z dnia 20 lutego 2023 r.
(https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/download/62913/WPIE_przepisywanie_ocen.pdf).

Potwierdzenie efektów uczenia się z zakresu praktyk bez obowiązku odbycia praktyki jest możliwe, jeżeli student udokumentuje doświadczenie zawodowe lub prowadzenie innej działalności odpowiadającej programowi praktyk i realizowanej w okresie nie krótszym niż przewidziany w programie studiów czas praktyki, ponadto – jeżeli student zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia w instytucji gwarantującej uzyskanie odpowiednich umiejętności praktycznych, o ile charakter tej pracy spełnia wymagania programu praktyk, wreszcie – jeżeli jest to student lub absolwent innych szkół wyższych, który odbywa lub odbył praktykę spełniającą wymagania programu praktyk na kierunku prawo w biznesie.

Koncepcja i zasady dyplomowania

Dyplomowanie podporządkowane jest przede wszystkim regułom wynikającym z Regulaminu Studiów (będącego załącznikiem do Uchwały Nr 56/2024/2025 Senatu UKW z dnia 29 kwietnia 2025 r. ([https://www.ukw.edu.pl/download/68869/ za%C5%82%C4%85cznik_do_uchwa%C5%82y - Regulamin studi%C3%B3w.pdf](https://www.ukw.edu.pl/download/68869/za%C5%82%C4%85cznik_do_uchwa%C5%82y_Regulamin_studi%C3%B3w.pdf))). Stosownie do tego Regulaminu warunkiem ukończenia studiów i otrzymania dyplomu jest m.in. uzyskanie pozytywnej oceny przygotowanej pracy dyplomowej i złożenie egzaminu dyplomowego. Z kolei warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie ostatniego semestru studiów i uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej. Na studiach pierwszego stopnia ustalenie tematu pracy powinno nastąpić nie później niż jeden semestr przed terminem ukończenia studiów. Tematy zatwierdza Rada Kierunku, działając na podstawie procedury zatwierdzania tematów prac dyplomowych (Uchwała Rady Kolegium IV nr 10/2024/2025 z 11 września 2025 roku w sprawie ramowej procedury zatwierdzania tematów prac dyplomowych ([https://www.ukw.edu.pl/download/69485/Procedura_zatwierdzania_temat%C3%B3w_prac_dyplomowych_\(1\).docx](https://www.ukw.edu.pl/download/69485/Procedura_zatwierdzania_temat%C3%B3w_prac_dyplomowych_(1).docx))).

Zgodnie z programem studiów przygotowanie pracy następuje w ramach seminarium dyplomowego. Udział studenta w seminarium ma doprowadzić do osiągnięcia konkretnych efektów uczenia się (określonych w sylabusie przedmiotu). Nacisk położony jest na to, by student potrafił nie tylko samodzielnie zdobywać wiedzę, ale też nabył elementarne umiejętności badawcze, w tym w zakresie pisania prac naukowych. Efektywnej współpracy z promotorem sprzyjają małe liczebnie grupy seminaryjne, co daje możliwość większej indywidualizacji przygotowania prac.

Szczegółowy regulamin dyplomowania, w tym zasady przygotowywania prac oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego, przygotowuje Rada kierunku. Dokument ten, zgodnie z Regulaminem studiów, zatwierdzają członkowie Rady Kolegium IV. Zgodnie z tymi założeniami dla kierunku Kryminologia obowiązuje Regulamin Dyplomowania (https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/download/59806/Kryminologia_regulamin_od_X.2023.pdf), z którym studenci mogą zapoznać się na stronie internetowej Wydziału.

Kandydatów na recenzentów i promotorów proponuje Prodziekan ds. Kształcenia, a akceptuje Rada Kierunku. Student wybiera promotora, zapisując się na seminarium. Studenci mają prawo swobodnego wyboru spośród bardzo licznej grupy promotorów o niezwykle szerokim spektrum zainteresowań badawczych, co pozwala im na uczestniczenie w seminarium zgodnym z profilem własnych zainteresowań i przygotowanie prac w obrębie wielu różnorodnych, często szczegółowych zagadnień kryminologicznych. Na stronie Wydziału znajduje się zakładka z opisem obszarów tych

zainteresowań

(https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/download/66346/Wyk%C5%82adowcy_obszary_tematyczne_prac_dyplomowych_20.01.23.pdf).

Praca powstaje pod kierunkiem promotora. W załączniku do Regulaminu dyplomowania znajdują się wskazówki dla studentów dotyczące pisania pracy. Obejmują one zarówno wymagania dotyczące koncepcji pracy, jak i wytyczne techniczne i redakcyjne. Stanowią one pomoc dla studentów, a także służą zapewnieniu jednolitości zasad przygotowywanych na Wydziale prac. Rada Kierunku otrzymuje od koordynatorów poszczególnych przedmiotów propozycje pytań na egzamin dyplomowy. Obowiązujące na egzaminie dyplomowym zbiory pytań znajdują się w załączniku do Regulaminu Dyplomowania. Regulamin studiów określa obowiązujące terminy do złożenia pracy przez studenta. Pozostałe kwestie reguluje Procedura dyplomowania w Kolegium IV (Uchwała Rady Kolegium IV nr 9/2024/2025 z 11 września 2025 roku

([https://www.ukw.edu.pl/download/69483/Procedura_dyplomowania_\(2\).docx](https://www.ukw.edu.pl/download/69483/Procedura_dyplomowania_(2).docx))

Z bezpośrednim przygotowaniem do egzaminu dyplomowego wiążą się określone obowiązki promotora i studenta, wynikające z Zarządzenia Nr 53/2022/2023 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie zasad składania i archiwizacji prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz sprawdzania prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/13378/53_Zarz%C4%85dzenie_APD.pdf)

Zarządzenie to nakazuje zarejestrowanie pracy przez studenta i jej wprowadzenie do systemu Archiwum Prac Dyplomowych. Poza tym konieczne jest złożenie przed egzaminem dyplomowym jednego egzemplarza pracy w postaci papierowej, z numerami kontrolnymi, wydrukowanej z systemu APD, który jest przeznaczony do zarchiwizowania w aktach osobowych studenta; student składa też oświadczenie o samodzielnym napisaniu pracy. Obowiązkiem promotora jest przesłanie pracy do Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Jeżeli po otrzymaniu raportu z badania pracy promotor go zaakceptuje, wówczas kieruje pracą do recenzji. Według Regulaminu Studiów oceny pracy dyplomowej dokonuje kierujący pracą oraz jeden recenzent, a recenzje są jawne i podlegają opublikowaniu w Archiwum Prac Dyplomowych. Recenzenta wyznacza (spośród wyżej wspomnianych kandydatów) dyrektor kolegium. Jeśli recenzent ocenił pracę dyplomową na ocenę niedostateczną, Dyrektor Kolegium powołuje drugiego recenzenta. Jeśli drugi recenzent ocenił pracę na ocenę niedostateczną, nie może ona być podstawą ukończenia studiów i Rektor podejmuje decyzję o skreśleniu z listy studentów.

W terminie do 10 kwietnia każdego roku akademickiego ogłaszany jest, przygotowany przez Prodziekana ds. Kształcenia i zatwierdzony przez Dyrektora Kolegium IV, harmonogram egzaminów dyplomowych. Regulamin Studiów wymaga, aby egzamin dyplomowy odbył się w terminie trzech miesięcy od daty zaakceptowania pracy dyplomowej przez promotora w systemie APD. Skład komisji do przeprowadzenia egzaminu formowany jest zgodnie z regułą określoną w Regulaminie Studiów i obejmuje: przewodniczącego, promotora oraz recenzenta. Komisję powołuje Dyrektor Kolegium IV.

Zgodnie z Regulaminem Dyplomowania w trakcie egzaminu student omawia pracę, a następnie odpowiada na pytania dotyczące zagadnień z programu studiów. Egzamin ma na celu sprawdzenie, czy student posiada ogólną wiedzę z modułów kierunkowych, czy potrafi przekonująco i wyczerpująco odpowiedzieć na pytania z obszaru tematycznego pracy dyplomowej, posługując się przy tym wiadomościami z literatury modułu, jak również sądami własnymi i czy potrafi samodzielnie identyfikować problemy postawione w pytaniach. Sposób obliczania końcowej oceny egzaminu

dyplomowego określa Regulamin Studiów. Z przeprowadzonego egzaminu dyplomowego sporządza się protokół.

Większość prac dyplomowych odnosi się do problemów prawno-kryminologicznych, obejmuje analizę przepisów prawnych, która dokonywana jest przy zastosowaniu metody dogmatycznoprawnej. Tematyka prac jest szeroka, koncentruje się w dużej części na zagadnieniach prawnokarnych i związanych z patologiami społecznymi. Ze względu na praktyczny profil kierunku promotorzy powinni zwracać szczególną uwagę na walor praktyczny pracy. Taki walor praca uzyskuje dzięki analizie przypadków z praktyki stosowania prawa, a przypadki te student może zaczerpnąć z orzecznictwa lub z własnych doświadczeń, uzyskanych np. w trakcie praktyk.

Rada Kierunku dba o to, by w razie potrzeby wdrażać działania mające podnieść jakość przygotowywanych prac oraz poziom egzaminów dyplomowych. Rada Kierunku w trakcie dyskusji przed zatwierdzeniem tematów prac dyplomowych odnosi się zwłaszcza do praktycznego profilu proponowanych prac, a także ich zgodności z zagadnieniami objętymi modułami kształcenia. Rada zwraca szczególną uwagę na prace promowane przez osoby nowozatrudnione lub takie, które pełnią rolę promotora po raz pierwszy.

W ramach Kolegium IV odbywają się konkursy na najlepszą pracę dyplomową. Wniosek o wyróżnienie pracy dyplomowej składa promotor wraz z kserokopiami recenzji, wydrukiem raportu badania pracy przez JSA oraz opinią uzasadniającą każde kryterium uwzględniane przy wyróżnieniu pracy, a wynikające ze szczegółowych warunków wyróżniania prac dyplomowych przyjętych przez Radę Kolegium IV

[https://www.ukw.edu.pl/download/64878/Szczeg%C3%B3%C5%82owe_warunki_wyr%C3%B3%C5%BCniania_prac_dyplomowych_\(2\).docx](https://www.ukw.edu.pl/download/64878/Szczeg%C3%B3%C5%82owe_warunki_wyr%C3%B3%C5%BCniania_prac_dyplomowych_(2).docx)

W okresie od rozpoczęcia prowadzenia kierunku Kryminologia liczby egzaminów dyplomowych kształtowały się następująco:

Rok akademicki	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
2021/2022	83	37
2022/2023	73	35
2023/2024	52	43
2024/2025	57	46

W swoich pracach studenci podejmowali tematykę zaproponowaną w ramach zagadnień przypisanych do danego promotora, zgodnych z jego doświadczeniem dydaktycznym, praktycznym i dorobkiem naukowym. Tematyka prac dotyczyła zarówno prawnych, jak i społecznych, czy psychologicznych aspektów przestępczości jako zjawiska, sprawcy oraz ofiary przestępstwa, a także instytucji i mechanizmów kontrolnych służących zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości. Prace prezentowały wyniki własnych badań studentów, polegających np. na analizie wybranych spraw karnych (badania aktowe, case-study), przeprowadzeniu sondażu diagnostycznego lub wywiadu z ekspertami. W pracach studenci starali się wykorzystywać wiedzę, umiejętności i kompetencje

społeczne nabyte podczas studiów oraz kierowali się wyborem tematu pod kątem własnych zainteresowań praktycznych oraz wizji przyszłego miejsca zatrudnienia.

Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów

Na poziomie Wydziału dokonuje się analizy sprawności kształcenia oraz terminowości ukończenia studiów. Analiza taka prowadzona jest na podstawie informacji otrzymanych z Biura Obsługi Studentów Kolegium IV, dotyczących wyników kształcenia (zawierają one np. liczbę studentów powtarzających rok, liczbę studentów, którzy zaliczyli rok, liczbę studentów, którzy uzyskali dyplom w terminie do 30 września). Liczba studentów monitorowana jest również na bieżąco na podstawie informacji otrzymywanych od Kierownika Działu Jakości i Organizacji Kształcenia określającej liczbę grup konwersatoryjnych, ćwiczeniowych i laboratoryjnych

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza zrealizowanie efektów kierunkowych i w konsekwencji realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się ujęte są w sylabusie przedmiotu, sporządzanym przez jego koordynatora, dostępnym dla studentów w USOSweb. Sylabus przedmiotu zawiera metody i kryteria oceniania efektów uczenia się oraz opis czynności studenta związanych z daną formą zaliczenia oraz kryteria oceny danej formy. Po zakończeniu cyklu dydaktycznego nauczyciel akademicki zobowiązany jest do przekazania do sekretariatu Wydziału dokumentacji związanej z efektami uczenia się.

Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się także poprzez proces dyplomowania, bowiem poprzez prace dyplomowe weryfikuje się zakładane efekty uczenia się.

Skuteczność osiągnięcia efektów uczenia się oceniana jest również poprzez analizę ankiet wypełnianych przez studentów. Ankiety ewaluacyjne obejmują w szczególności korzyści z udziału w zajęciach dostrzegane przez samych studentów, dostarczają informacji o sposobie prowadzenia przez nauczycieli zajęć dydaktycznych oraz uwag dotyczących poszczególnych przedmiotów. Ankiety ewaluacyjne obejmują ocenę zajęć dydaktycznych m.in. w obszarze sposobu prowadzenia zajęć, dostrzeganych korzyści z udziału w zajęciach oraz oceny efektów uczenia się. Prodekan ds. Kształcenia przeprowadza analizę ankiet i jej wyniki poddaje dyskusji Rady Kierunku. Zasady i tryb prowadzenia ankietyzacji jakości kształcenia określa Zarządzenie Nr 46/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie ustalenia ogólnouczelnianej procedury ankietyzacji jakości kształcenia (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11523/Za%C5%82%C4%85cznik_Nr_1_-_Ankietyzacja.pdf)

Dobór metod sprawdzania i oceniania osiągniętych efektów uczenia się

Metody sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się są określone w sylabusach. Metody te już w punkcie wyjścia różnicują się w zależności od tego, czy weryfikacji podlegają wiedza czy też umiejętności i kompetencje społeczne.

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się są dostosowane do programu i przedstawione w sylabusach przedmiotów:

- w zakresie wiedzy prowadzący najczęściej stosują egzaminy pisemne lub ustne, przy czym student ma możliwość wglądu do pracy i przedyskutowania popełnionych błędów; na niektórych konwersatoriach, laboratoriach czy ćwiczeniach studenci piszą w trakcie semestru krótkie sprawdziany z wiedzy potrzebnej na danym etapie;
- w zakresie umiejętności sprawdzenie efektów ma najczęściej postać kolokwium pisemnych z zadaniami otwartymi lub w formie testu; niejednokrotnie obowiązkowe jest wykonanie projektu, *case-study*, wygłoszenie referatu lub napisanie eseju; aktywność na zajęciach ma znaczący wpływ na końcową ocenę uzyskania efektów w zakresie wiedzy i umiejętności, co jest wyraźnie zaznaczane w sylabusach;
- w zakresie kompetencji społecznych praktykuje się metody oceniania udziału w dyskusjach, referowania zagadnień przedmiotowych, pracę zespołową przy projektach i prezentacjach, ogólne zaangażowanie w samorozwój;
- kompetencje językowe sprawdzane są poprzez: kolokwia, dyskusje, analizę i interpretację tekstów źródłowych, indywidualne projekty studenckie (np. prezentacje).

Metody oceniania odnoszące się do aktywności praktycznych, ale i powiązanych z nauką, to np.:

- seminarium licencjackie: dyskusja na temat opracowywanych zagadnień w ramach pracy dyplomowej, identyfikacja problemów praktycznych, referowanie tematu na podstawie prac naukowych. W ramach egzaminu dyplomowego weryfikuje się, czy student posiada ogólną wiedzę z przedmiotów kierunkowych, czy potrafi przekonująco i wyczerpująco odpowiedzieć na pytania z obszaru tematycznego pracy dyplomowej, posługując się przy tym wiadomościami z literatury modułu, jak również sądami własnymi i czy potrafi samodzielnie identyfikować problemy postawione w pytaniach.

Co do weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych w ramach praktyk, to umożliwia to dziennik praktyk. Ponadto opiekun praktyk z instytucji przyjmującej wystawia opinię. Są to podstawy do zaliczenia praktyk przez kierunkowego opiekuna praktyk.

Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów

Sposoby dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się określone są w Procedurze oraz Zasadach dokumentowania efektów uczenia się (Uchwała Rady Kolegium IV nr 4/2024/2025 z dnia 11 września 2025 r. w sprawie zasad i procedury dokumentowania efektów uczenia się ([https://www.ukw.edu.pl/download/69471/Procedura_dokumentowania_efekt%C3%B3w_uczenia_si%C4%99_\(2\).docx](https://www.ukw.edu.pl/download/69471/Procedura_dokumentowania_efekt%C3%B3w_uczenia_si%C4%99_(2).docx)) ; [https://www.ukw.edu.pl/download/69472/Zasady_dokumentowania_efekt%C3%B3w_uczenia_si%C4%99_\(1\).docx](https://www.ukw.edu.pl/download/69472/Zasady_dokumentowania_efekt%C3%B3w_uczenia_si%C4%99_(1).docx))

Dokumentacja ta jest przechowywana w Sekretariacie Wydziału przez dwa lata. Zawiera ona (w miarę możliwości) wszystkie testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, zadania dodatkowe wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów. Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem Microsoft Teams lub platformy do zdalnego nauczania Moodle dodatkowo pozwalają na elektroniczną archiwizację prac etapowych studentów.

Student ma prawo wglądu do ocenionej pracy pisemnej (co wynika ze Szczegółowych zasad przeprowadzania egzaminów oraz zasad przystąpienia do egzaminów w terminie przed główną sesją egzaminacyjną przyjęte przez Radę Kolegium IV Uchwałą nr 6/2024/2025 z dnia 11 września 2025 roku

([https://www.ukw.edu.pl/download/69477/Szczeg%C3%B3%C5%82owe_zasady_przeprowadzania_egzamin%C3%B3w_\(3\).docx](https://www.ukw.edu.pl/download/69477/Szczeg%C3%B3%C5%82owe_zasady_przeprowadzania_egzamin%C3%B3w_(3).docx)) oraz z § 31 ust. 12 Regulaminu Studiów UKW. Od semestru letniego 2020/2021 wprowadzono procedurę dostępu do prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych (Zarządzenie Zastępcy Dyrektora ds. Kształcenia (nauki prawne) Instytutu Prawa i Ekonomii nr 1/10/2020 z dnia 1 października 2020 w sprawie zasad wglądu studentów do prac zaliczeniowych oraz egzaminów https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/download/58593/01_10.2020_z_dnia_01.10.2020_ZD_prace_etapowe.pdf).

W systemie USOSweb przechowywane są prace dyplomowe oraz ich recenzje. Protokoły przebiegu egzaminów dyplomowych przechowywane są w formie papierowej w dokumentacji studenta prowadzonej przez Biuro Obsługi Studentów (BOS).

Monitoring losów absolwentów

Podstawę prowadzenia monitoringu losów absolwentów stanowi Uchwała Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 123/2014/2015 z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie wprowadzenia Ogólnouczelnianej procedury monitorowania karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego (https://www.ukw.edu.pl/zdj/ftp/2835/ukw_uchwala_senatu_123_monitoring_karier_zawodowych.pdf).

Badania karier absolwentów dokonuje co roku Biuro Karier UKW <https://biurokarier.ukw.edu.pl/jednostka/biuro-karier>, kierując do absolwentów anonimową ankietę. Wnioski z badania referowane są na spotkaniu Rady Kierunku oraz zebraniach pracowników i stanowią przyczynek do sformułowania zaleceń dla doskonalenia programu studiów. Badaniami obejmuje się absolwentów po roku i po trzech latach od ukończenia studiów.

Z uwagi na bardzo krótki okres prowadzenia studiów monitorowanie losu absolwentów kierunku Kryminologia przeprowadzone zostało do tej pory trzykrotnie. Obejmuje ono losy absolwentów rocznika 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 rok po ukończeniu studiów. Biorąc pod uwagę fakt, że są to pierwsze badania losów absolwentów oraz wypełnienie ankiet przez część absolwentów (łącznie 55 osób), analizy losów pierwszych absolwentów pozwalają na wyciągnięcie jedynie kilku wstępnych wniosków.

Duża część ankietowanych (63,6%, 79%, 69%) kontynuuje naukę, przy czym zwrócić trzeba uwagę, że absolwenci wybierają takie kierunki drugiego stopnia, dla których wiedza i umiejętności zdobyte podczas studiów na kierunku Kryminologia stanowią bardzo dobrą podstawę uzupełnienia i rozwijania kształcenia w zakresie specjalizacji (przede wszystkim kierunki: Administracja, Zarządzanie bezpieczeństwem narodowym, Pedagogika, Praca socjalna). Interdyscyplinarność kierunku Kryminologia predestynuje absolwentów studiów pierwszego stopnia do kontynuowania nauki w celu uzyskania wykształcenia umożliwiającego wykonywanie określonych zawodów.

Znaczna część absolwentów bardzo wysoko lub wysoko ocenia wiedzę kierunkową wyniesioną ze studiów (72,7%, 73,7%, 71,4%). Warto zwrócić uwagę na wysokie oceny absolwentów dotyczące bardzo pożądaných na rynku pracy umiejętności: analizowania i rozwiązywania problemów (68,2%, 84,3%, 64,3%), argumentowania i formułowania wniosków (72,2%, 84,2%, 71,5%) oraz wyszukiwania i selekcjonowania wiedzy (72,7%, 79%, 85,5%). Większość absolwentów (ponad 86%, blisko 74%, 71,4%) pracuje (jest zatrudniona lub prowadzi działalność gospodarczą), głównie na stanowiskach związanych z administracją, ochroną osób i mienia, służbą zdrowia, służbami mundurowymi i prawem.

Z obszarów, które identyfikowane są jako wymagające poprawy, absolwenci wskazywali potrzebę wykorzystywania współpracy z praktykami z branży związanej z kierunkiem (63,6%, 58%, 64,3%), stworzenie większych możliwości wyboru zajęć (77,3%, 67,5%, 42,9%) oraz większe wykorzystywanie technik informatycznych podczas zajęć (54,6%), lepsza organizacja języka angielskiego (ok. 58%, 57,2%). Wskazane obszary, od czasu odbywania studiów przez pierwszych absolwentów kierunku Kryminologia, uległy znacznym zmianom w kierunku pożądanym przez absolwentów (porozumienia o współpracy podpisane z podmiotami zewnętrznymi, bardzo liczne spotkania studentów z praktykami, zmiany w programie studiów, wykorzystywanie narzędzi informatycznych w toku zajęć zdalnych oraz kanały komunikacji ze studentami na platformach Microsoft Teams oraz Moodle, zmiany treści nauki języka angielskiego).

Warto także wskazać, że w swoich komentarzach absolwenci podkreślali „ogromną wiedzę” nauczycieli akademickich i umiejętność jej przekazywania studentom, atrakcyjność kierunku Kryminologia także dla studentów kształcących się na innych kierunkach (psychologia), a także skuteczność realizowanych praktyk z perspektywy późniejszego zatrudnienia u praktykodawcy.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	Nie dotyczy
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium nr 3

W celu zwiększenia zainteresowania ofertą edukacyjną Wydziału, a także zagadnieniami objętymi zakresem kształcenia na poszczególnych kierunkach, od 2013 roku organizowany jest Konkursu Wiedzy o Społeczeństwie, skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych województwa kujawsko-pomorskiego. Każda edycja jest poświęcona innemu zagadnieniu szczegółowemu z obszaru szeroko pojętej wiedzy o społeczeństwie. Konkurs polega na przygotowaniu pisemnych prac lub na innej formie przekazu, na wskazany przez komitet konkursowy temat. Autorzy trzech najlepszych prac otrzymują nagrody książkowe, a wszyscy uczestnicy – dyplomy. Wśród tematów wiodących wielokrotnie wskazywane były problemy objęte obszarem badań kryminologicznych. Na przykład XIV edycja Konkursu, zorganizowana została w kwietniu 2025 r. pod hasłem: „Hejt i mowa nienawiści w sieci – przejawy i sposoby przeciwdziałania”, a patronat nad wydarzeniem objęli Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę. Edycja XII natomiast zwracała uwagę na „Przyczyny przestępczości i sposoby jej zmniejszenia widziane przez młodzież. Perspektywa z wyszczególnieniem

wybranych przestępstw” i była zorganizowana przez Wydział pod patronatem Okręgowej Rady Adwokackiej w Bydgoszczy. Z innych edycji warto wskazać także edycję VI „Imigranci w Europie. Szanse i zagrożenia dla Polski” (patronat - Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców), V „Bezpieczeństwo na drogach publicznych. Ocena dotychczasowych osiągnięć i postulaty działań w zakresie jego poprawy” (patronat - Komendant Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy), IV „Przeciwdziałania i zwalczania korupcji w życiu publicznym widziane z perspektywy młodych ludzi” (patronat - Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego). Wszelkie informacje o konkursach umieszczane są na stronie Wydziału (https://www.ukw.edu.pl/jednostka/wiedza_o_spolecznstwie)

Zamierzenie rozpowszechniania informacji o ofercie edukacyjnej Wydziału i przybliżenia wybranych zagadnień przyświeca także inicjatywie Wydziału obejmującej spotkania z uczniami szkół ponadpodstawowych. Przykładem jest spotkanie dr Przemysława Kuczkowskiego z uczniami klas humanistycznych Zespołu Szkół nr 1 im. Anny Wazówny w Golubiu – Dobrzyniu z okazji Europejskiego Dnia Prawnika. W inicjatywę angażują się także studenci, którzy realizują cykliczny projekt polegający na wizytach w szkołach ponadpodstawowych połączonych z przedstawieniem ciekawych zagadnień, promocją Wydziału oraz organizacją ciekawych quizów, których zwycięzcy są nagradzani. W roku akademickim 2024/2025 studenci odwiedzili 5 szkół, a także zorganizowali seminarium naukowe „Nowe technologie a prawa człowieka”, na które zaproszeni zostali uczniowie jednego z bydgoskich liceów. Ponadto Wydział Prawa i Ekonomii w dniu 8.12.2025 r. zawarł porozumienie o współpracy z VII LO w Bydgoszczy.

Wydział bierze również aktywny udział w Dniu Licealisty. W wydarzeniu zorganizowanym w 2024 i w 2025 roku, poza prezentacją prowadzonych kierunków, odbyła się także prelekcja przygotowana przez pracownika Wydziału (np. w 2025 r. na temat: „Kiedy AI pomaga, a kiedy zakłada pułapki?”). Link do spotkania <https://dzienlicealisty.ukw.edu.pl/jednostka/dzien-licealisty/aktualnosci/81309/dzien-licealisty-2025>

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Na kierunku Kryminologia zajęcia prowadzi łącznie 48 wykładowców, z których 37 to pracownicy Wydziału Prawa i Ekonomii, 10 to osoby z innych wydziałów Uniwersytetu i 1 osoba w oparciu o umowę cywilnoprawną. Tak szeroka perspektywa podmiotowa w przedmiotowym zakresie jest odzwierciedleniem troski o możliwe najbardziej właściwy dobór prowadzących do poszczególnych przedmiotów zgodnie z ich kompetencjami. Stała się ona możliwa do zmaterializowania dlatego, że na Wydziale prowadzonych jest 5 kierunków studiów (oprócz kryminologii są to administracja, ekonomia, prawo i prawo w biznesie), co stanowi przestrzeń do etatowego funkcjonowania na Wydziale ponad 80 pracowników zaliczanych do dyscyplin naukowych nauki prawne oraz ekonomia i finanse, jak też z zakresu innych nauk, którzy są także specjalistami w obszarach ważnych dla interdyscyplinarnego nauczania kryminologii.

Podkreślenia wymaga, że spośród pracowników Wydziału prowadzących zajęcia na kierunku kryminologia 7 osób posiada stopnie doktora habilitowanego i są to osoby zatrudnione na stanowiskach profesora uczelni, przy czym 4 z nich to specjaliści prawa karnego i jego nauk pomocniczych. Kilkanaście osób w tej grupie legitymuje się stopniami doktora nauk prawnych, a ważne jest to, że wielu z nich specjalizuje się w prawie karnym sensu largo. Pozostałe osoby o takim statusie naukowym to specjaliści z innych dyscyplin, istotnych z perspektywy interdyscyplinarnego spojrzenia na kryminologię, a mianowicie psychologii, medycyny (ze specjalnością medycyna sądowa) oraz nauk o polityce i administracji z wyraźnym nachyleniem obszarów ich zainteresowań ku kwestiom ważnym dla kryminologii (bezpieczeństwa publicznego, penitencjarystyki oraz innych zagadnień). 2 osoby

posiadające stopień doktora zatrudnione są na stanowiskach profesora uczelni, co jest możliwe dzięki istotnym ich osiągnięciom naukowym. 10 osób prowadzących zajęcia i opiekujących się praktykami na kierunku kryminologia to magistry, przede wszystkim prawa, ale także innych dyscyplin ważnych dla kompleksowego spojrzenia na złożone kwestie kryminologiczne, w tym cyberprzestępczości. Wykwalifikowana kadra przygotowana jest również do prowadzenia zajęć w językach obcych dla studentów kształcących się na kierunku kryminologia. Na wniosek studentów istnieje możliwość uruchomienia wybranych przedmiotów w języku angielskim (np. ochrona własności intelektualnej/intellectual property law; prawa człowieka/ human rights).

Wydział ma też możliwość pozyskiwania kadry z innych jednostek Uniwersytetu dla prowadzenia poszczególnych wyspecjalizowanych przedmiotów, co idealnie odzwierciedla formułę Uniwersytetu szerokoprofilowego. Wiedzą ze studentami kierunku kryminologia dzielą się więc specjaliści z socjologii, pedagogiki i wielu innych dyscyplin w ramach takich przedmiotów, jak socjologia, uzależnienia, organizacja i zarządzanie, bezpieczeństwo w komunikacji, przestępczość w literaturze, przestępczość w filmie, archeologia kryminalistyczna, logika. Przedmioty te realizuje 3 profesorów tytularnych, co ma znaczenie dla całokształtu praktycznego, ale jednak realizowanego w Uniwersytecie kształcenia studentów, jak też 5 doktorów różnych dyscyplin.

Wydział korzysta z doświadczenia tylko 1 osoby funkcjonującej na podstawie umowy cywilnoprawnej, co dotyczy przedmiotu badania wariograficzne (jest to były funkcjonariusz Policji o bogatym doświadczeniu w tym zakresie).

Wszystko to zdaje się potwierdzać duży potencjał Wydziału także odnośnie obsady zajęć na kierunku kryminologia. Warto również dodać, że po uzyskaniu kategorii B+ prowadzone jest kształcenie w dyscyplinie nauki prawne w Szkole Doktorskiej. Obecnie kształcą się w niej 3 doktorantów, którzy także przyczyniają się do zwiększenia potencjału badawczego i dydaktycznego kadry.

Dość podkreślić, że na przestrzeni ostatnich lat istotnie wzrosło zatrudnienie etatowe na Wydziale, także w duchu odchodzenia od umów cywilnoprawnych na rzecz zatrudnienia etatowego jako właściwszego dla budowania potencjału dydaktycznego i naukowego Wydziału i poszczególnych kierunków. Kadra Wydziału jest zróżnicowana pod względem płci, doświadczenia praktycznego, osiągnięć naukowych i innych cech. Ważne jest to, że osoby te wcześniej pracowały w innych uczelniach, tam też ukończyły studia i zdobyły stopnie naukowe, co w całym tym zróżnicowaniu stanowi o potencjale rozwojowym Wydziału w jego perspektywie kadrowej. Podkreślić warto, że wielu z pracowników wcześniej było zatrudnionych na innych uczelniach, jednak zdecydowali się podjąć zatrudnienie na Wydziale Prawa i Ekonomii, widząc w tej jednostce dobrze prognozujące na przyszłość miejsce zatrudnienia. Większość z pracowników Wydziału to osoby młode, ale już ze stosownym doświadczeniem dydaktycznym. Wiele osób prowadzących zajęcia na kierunku kryminologia posiada bogate doświadczenie praktyczne w ogóle, a dla tego kierunku kryminologia mające szczególne znaczenie. Są to bowiem adwokaci zajmujący się sprawami karnymi, aktualni i byli funkcjonariusze Policji, żołnierz, sędzia, pracownicy administracji publicznej.

Aktywność naukowa pracowników Wydziału była wielokrotnie doceniana otrzymywanymi nagrodami Rektora UKW. Nagrody takie przyznawane są co roku. Pracownicy Wydziału otrzymują także nagrody Rektora UKW za działalność organizacyjną.

Publikacje badań naukowych pracowników prowadzących zajęcia na kierunku kryminologia obejmują szeroko rozumiane zagadnienia prawa karnego i jego nauk pomocniczych, prawa administracyjnego, prawa cywilnego, prawa międzynarodowego, praw człowieka, własności intelektualnej oraz innych dyscyplin nauk istotnych ze względu na interdyscyplinarny charakter kierunku kryminologia. Są to zarówno liczne monografie, jak też artykuły w renomowanych czasopismach znajdujących się na liście ministerialnej oraz rozdziały w monografiach, jak też hasła encyklopedyczne. Pracownicy Wydziału są też redaktorami lub współredaktorami opracowań zbiorowych oraz komentarzy aktów prawnych. Wszystkie efekty badań naukowych wykładowców Wydziału są na bieżąco aktualizowane w bazie dorobku naukowego UKW znajdującego się pod adresem: <http://bibliografia.ukw.edu.pl>. Jest ich wiele, i warto zapoznać się z nimi w przedmiotowej bazie. Wskazano w niej poszczególne osoby, tytuły prac, miejsca ich publikacji oraz ich punktację.

Jedynie tytułem przykładu za rok 2025 wymienić należy takie publikacje jak: Justyny Karaźniewicz (Karnoprosesowe środki ochrony ofiar przemocy domowej, Wnioskowy tryb ścigania w świetle nowelizacji Kodeksu postępowania karnego z dnia 7 lipca 2022 roku, Kryminogeneza jako obszar zainteresowania polskiej myśli kryminologicznej. Perspektywa profesora Leona Tyszkiewicza), Anny Koziczak (Rola proveniencji w uwierzytelnianiu dzieł sztuki), Radosława Krajewskiego (Zoofilia i jej prawnokarne oceny, Nowa definicja zgwałcenia, Fornication as a Notion Applicable in Polish Law, Zgwałcenie kwalifikowane przez następstwo w postaci śmierci człowieka), Jarosława Janikowskiego (Przedmiot czynności wykonawczej wykroczenia z art. 126 Kodeksu wykroczeń), Dagmary Jaroszewskiej-Choraś („Zwierzęta na ołtarzu nauki”? Prawne i etyczne aspekty procedur doświadczalnych prowadzonych na zwierzętach, Potwierdzenie obowiązku instytucjonalizacji związków osób tej samej płci), Adama Bułata (Odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa za nieustatki zastosowanie środka zapobiegawczego nakazu opuszczenia lokalu), Patryka Theussa (Anonimizacja danych pokrzywdzonych oraz świadków w procedurze karnej - uwagi de lege lata i wnioski de lege ferenda, Prawne i kryminologiczne aspekty naruszenia przepisu wymogów przyjmowania odpadów do punktu zbierania odpadów metali), Anny Hernackiej-Janikowskiej (Zmiany prawa karnego materialnego jako następstwa poważnych przestępstw eksponowanych w mediach. Racjonalizm ustawodawcy czy populizm penalny?), Tomasza Bojar-Fijałkowskiego (Cele klimatyczne w działalności przedsiębiorców publicznych: aspekty prawne), Tomasza Knepek (European Central Bank's climate change mandate), Marka Mrówczyńskiego (Postępowanie o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej).

Dość wskazać, że za bieżący okres parametryzacji naukowej (lata 2022-2025) w dyscyplinie nauki prawne pracownicy Wydziału opublikowali 356 publikacji (a inne jeszcze oczekują na opublikowanie) za łączną liczbę punktów ponad 18 tys. wg listy ministerialnej. Wiele z nich jest autorstwa pracowników prowadzących zajęcia na kierunku kryminologia.

Dorobek naukowy pracowników Wydziału stał się podstawą otrzymania w 2022 r. kategorii naukowej B+ w dyscyplinie nauki prawne, co dla młodego Wydziału jest zaszczytnym osiągnięciem. Jako realna jawi się perspektywa utrzymania takiej kategorii w następstwie kolejnej oceny ewaluacyjnej.

Pracownicy Wydziału prowadzący zajęcia na kierunku kryminologia regularnie uczestniczą w konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych. Tylko w latach 2024-2025 pracownicy Wydziału uczestniczyli w wielu takich wydarzeniach. Jako najważniejsze wskazać należy: "Aktualne oblicza procesu karnego - czas na zmiany", "Kryminalistyka, prawo, bezpieczeństwo", Zjazd Katedr Postępowania Karnego, zjazdy praw człowieka, Kongres Kryminologiczny, Kongres Kryminalistyczny, Kongres Penitencjarny, konferencje poświęcone rodzinie, jubileusze naukowców, zjazdy historyków prawa, i wiele innych w różnych obszarach prawa, w tym prawa gospodarczego, administracyjnego i ochrony środowiska.

Dodatkowo należy zaznaczyć chęć dalszego rozwoju pracowników Wydziału - wielu z nich ukończyło studia podyplomowe, dodatkowe kursy czy szkolenia (również w zakresie metodyki nauczania zdalnego, jak też wyspecjalizowane, a przydane dla prowadzonych przedmiotów), oraz z sukcesem wnioskowało o grant naukowy np. w konkursach organizowanych przez NCN. Wśród pracowników nie brakuje również osób, które występowały w roli recenzentów, promotorów oraz promotorów pomocniczych w przewodach doktorskich i w postępowaniach habilitacyjnych.

Obsada zajęć

Obsada zajęć zostaje przygotowana przez Prodziekan do spraw kształcenia i skonsultowaną przez kierowników katedr. Przy obsadzie zajęć bierze się pod uwagę: dorobek badawczo-dydaktyczny zgodny z prowadzonym przedmiotem czy prowadzonymi przedmiotami oraz z bieżącą aktualizacją danych, doświadczenie praktyczne, wyniki ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez studentów. Ze względu na praktyczny profil studiów prowadzonych na kierunku kryminologia, przy obsadzie zajęć zwraca się szczególną uwagę na to, aby zajęcia o charakterze praktycznym (konwersatoria, laboratoria) prowadzone były przede wszystkim przez osoby z doświadczeniem praktycznym. Procedurę przydziału

zajęć określa Zarządzenie Zastępcy Dyrektora (nauki prawne) Wydziału Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 1/04/2020 z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad przydziału zajęć dydaktycznych (ZAL_WPiE_03).

Na obsadę zajęć wpływa również monitoring jakości pracy i rozwoju kadry. Jest on realizowany poprzez ocenę okresową, hospitacje prowadzonych zajęć oraz system ankietowania zajęć dydaktycznych. Podczas oceny okresowej oceniany jest dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny pracownika, przy czym dla tego ostatniego szczególne znaczenie ma doświadczenie związane z opieką nad rocznikami studiów oraz organizacją spotkań z praktykami. Do końcowej oceny wlicza się również opinię bezpośredniego przełożonego oraz ocenę przedstawioną przez studentów w postaci ankiet po zakończeniu każdego cyklu dydaktycznego. Ankiety studenckie są anonimowe, realizowane w formie elektronicznej zgodnie z Zarządzeniem Nr 46/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie ustalenia ogólnouczelnianej procedury ankietyzacji jakości kształcenia https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11522/46_zarządzenie_ankietyzacja.pdf

Zbiornicze wyniki ankiet są omawiane podczas zebrań pracowników WPiE oraz na posiedzeniach Rady Kierunku. Zbiornicze wnioski z rocznych ankiet Władze Wydziału przedstawiają również studentom za pośrednictwem opiekunów roczników podczas organizowanych przez nich spotkań. Inną formą kontroli jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych jest hospitacja zajęć, prowadzona w sposób planowy i zgodny z przyjętym w WPiE regulaminem hospitacji. Procedura ta została dostosowana do Zarządzenia Nr 33/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie wytycznych Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia dotyczących hospitacji zajęć dydaktycznych realizowanych w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11904/33_wytyczne.pdf), w szczególności w zakresie wzoru protokołu z hospitacji.

Polityka kadrowa

Polityka kadrowa na Wydziale realizowana jest w oparciu o:

- potrzeby w zakresie kształcenia, warunkowane liczbą realizowanych godzin dydaktycznych przez osoby zatrudnione na stanowiskach nauczycieli akademickich,
- potrzeby w zakresie obsługi procesu kształcenia,
- szczegółową analizę posiadanych zasobów kadrowych,
- możliwości finansowe Wydziału.

Władze WPiE prowadzą ocenę stanu zatrudnienia w perspektywie krótko- i długookresowej.

Kadra ustawicznie rozwija się i doskonali swoje kompetencje poprzez udział w licznych konferencjach o zasięgu krajowym oraz międzynarodowym jak również poprzez realizowanie inicjatyw związanych z praktyką. W tym kontekście, oprócz uczestnictwa biernego, będącego istotnym elementem samodoskonalenia i wymiany doświadczeń, pracownicy naukowcy Wydziału występowali często jako prelegenci czy organizatorzy najróżniejszych przedsięwzięć naukowych. Pracownicy współpracują również z instytucjami publicznymi, służbami mundurowymi czy prowadzą kancelarie. Nie bez znaczenia jest też zaangażowanie pracowników WPiE w prowadzenie zajęć dydaktycznych w języku obcym, za granicą w ramach programu „Erasmus” i „Erasmus +”, między innymi na uniwersytetach w Zassari, Granadzie, Lizbonie, czy na Teneryfie. Wymienić także warto uczestnictwo pracowników w licznych międzynarodowych konferencjach, takich jak np., „Climate challenges for health and environment – on the need for changes to Polish spa law” Chorwacja 2023, „18th Copyright and Public Interest Congress”, zorganizowanej przez „The Copyright and Industrial Law Study Group (GEDAI)” w ramach Federal University of Paraná (UFPR) w Kurytybie (Brazylia), 4-6.11.2024, US-POLAND SCIENCE AND TECHNOLOGY SYMPOSIUM IN SILICON VALLEY AND AT STANFORD UNIVERSITY, 9-12.07.2024 r., 2025 JAEI Environmental Protection Liability Conference”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Central European Academy z Budapesztu oraz Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie, 3rd Central and Eastern European Legal History Conference” zorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, 8-10.10.2025.

Wykładowcy biorą udział również w realizacji grantów badawczych z Narodowego Centrum Nauki mających za przedmiot kwerendy i badania wstępne/pilotażowe np. w ramach konkursu MINIATURA

3 czy MINIATURA 6. Ponadto rozwój i doskonalenie kadry następuje poprzez udział w licznych seminariach oraz szkoleniach, których efektem są zdobywane kwalifikacje. Tytułem przykładu wskazać można kwalifikacje inspektora ochrony danych osobowych, szkolenia z zakresu tutoring, metodyki kształcenia zdalnego. Pracownicy Wydziału Prawa i Ekonomii prowadzą także zajęcia na studiach podyplomowych.

Pracownicy są również członkami międzynarodowych zespołów eksperckich np. Europejskiego paktu na rzecz klimatu. W ostatnim czasie pracowniczka Wydziału, została zaproszona przez Central European Academy oraz zespół wydawniczy serii „Prawa Człowieka – Prawa Dziecka” (HRRC Book Series) do udziału w pracach Międzynarodowej Rady Doradczej na kadencję 2025–2027.

Wśród wydarzeń naukowych (konferencji), które odbyły się w ostatnich latach warto wymienić te organizowane przez pracowników WPIE: „Przestępczość wobec dzieci w Polsce i na świecie” 2022 r., „Chrześcijaństwo. Społeczeństwo. Prawo” 2022 r., „Mieszkanie i prawo” 2022 r., „Nowelizacja Kodeksu Karnego” 2023 r., „Kryminologia wobec aktualnych problemów społecznych” 2023 r., „Zwierzęta i prawo” 2023 r. Ogólnopolska Konferencja naukowa „Prawa człowieka i prawo międzynarodowe we współczesnym świecie”, 13 marca 2024 r.; Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Administracja gospodarcza — zadania, oczekiwania, reformy”, 31 maj 2024 r.; Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Prawo karne i wyzwania XXI wieku”, 17 września 2024 r.; X międzynarodowa konferencja naukowa „Nauka i biznes - wspólne wyzwania”, 13-14 listopad 2024 r.; I OKN „Zwierzęta w Polsce i na świecie - prawo, ochrona, nowe wyzwania”, która odbędzie się 18 września 2025 r.; II Ogólnopolska Konferencja „Prawo międzynarodowe i prawa człowieka a wielowymiarowość konfliktów we współczesnym świecie”, 13 marca 2025 r.; Konferencja Naukowa „Prawne aspekty partycypacji społecznej w samorządzie terytorialnym, 20 marca 2025 r.; Ogólnopolska Konferencja Naukowa „W poszukiwaniu nowych rozwiązań ustrojowych. Konstytucja kwietniowa z 1935 roku jej obowiązywanie i dziedzictwo”, 8 kwietnia 2025 r.; X Ogólnopolski Zjazd Kół Naukowych Kryminalistyki, 28-29 kwietnia 2025 r.; Zjazd Katedr i Zespołów Badawczych Prawa Ochrony Środowiska „Procesowe prawo środowiska”, Bydgoszcz, 10-12 grudnia 2025 r. oraz te, w których pracownicy Wydziału uczestniczyli: „Transgraniczna (zorganizowana) eko-przestępczość w Europie i poza jej granicami” (Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego, Konferencja Międzynarodowa, 2022 r.), „Przestępczość narkotykowa – wybrane zagadnienia materialno-prawne, procesowe i kryminologiczne” (Stowarzyszenie Temida, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości im. Księcia Kazimierza Kujawskiego, Inowrocław, Konferencja pod patronatem Okręgowej Izby Adwokackiej w Bydgoszczy, 2022 r.), „Children’s Rights in theory and practice” (Budapeszt Ferenc Madl Institute of Comparative Law, Konferencja Międzynarodowa, 2022 r.), „Seksualność, a prawo, psychologia i nauki społeczne” (Center for European Studies, Center for American Studies we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Konferencja ogólnopolska, 2023 r.), „VI Forum Nauczycieli Dzieci/Uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – Nauczyciel w obliczu zachowań samobójczych dzieci i młodzieży - zrozumieć, aby móc przeciwdziałać” (Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego, pod patronatem honorowym Lubelskiego Kuratora Oświaty, 2023 r.), „VIII Kujawsko-Pomorskie Forum Psychiatrii Środowiskowej - Prawo do ochrony zdrowia psychicznego jako powszechne prawo człowieka” (Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, 2023 r.), „3rd International Conference of contemporary Problems of Law and Politics” (Center for American studies, Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Komercjalizacja i transfer wyników działalności naukowej z uczelni do otoczenia gospodarczo-społecznego”, Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, 13.06.2024.r, Międzynarodowa Konferencja Naukowa, „Innowacyjny Samorząd”, zorganizowana pod patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy oraz Prezydenta Włocławka, 26.11.2024, VIII Okrągłym Stole Sądownictwa Konstytucyjnego odbywającym się na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie pod tytułem pt. „Odbudowa instytucji i autorytetu Trybunału Konstytucyjnego. Sprint czy maraton”, 29.11.2024 r., XIV Łódzkie Spotkania Prawnicze, WPIa Uniwersyte Łódzki, 22.11.2024 r. Wykaz udziału w konferencjach za rok 2024 można odnaleźć pod adresem https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/konferencje_administracja Z kolei na stronie internetowej Wydziału można sprawdzić

bieżące informacje na temat aktywności naukowych pracowników:
<https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/>

Powyżej wskazane aktywności naukowe są istotne z perspektywy interdyscyplinarnego charakteru ocenianego kierunku. Wskazują również na szerokie zainteresowania kadry naukowej Wydziału, chęć dzielenia się osiągnięciami naukowymi nie tylko na arenie krajowej, ale również międzynarodowej. Podejmowane współprace z jednostkami naukowymi w innych krajach mogą zaowocować w przyszłości wieloma interesującymi i ważnymi z punktu widzenia rozwoju nauk prawnych, projektami badawczymi.

Warto również wspomnieć, iż pracownicy Wydziału, w celu wsparcia rozwoju naukowego i poszerzania perspektyw studentów, organizują seminaria naukowe, zwykle w formie zdalnej, aby ułatwić studentom uczestnictwo w tych wydarzeniach. W roku 2022/2023 seminarium dotyczyło obrony koniecznej („Vim vi Repellere licet” (siłę wolno odeprzeć siłą). Obrona konieczna w perspektywie dogmatycznej i praktycznej), natomiast w roku akademickim 2023/2024 zjawiska samobójstw („Różne oblicza suicydologii – aspekty prawne, kryminologiczne, psychologiczne i praktyczne”), Seminarium naukowe: Związki partnerskie w ujęciu prawnym – aspekty teoretyczne i praktyczne (8.05.2025 r.);

Praca naukowa oraz osiągnięcia konferencyjne i publikacyjne pracowników Wydziału poskutkowały otrzymaniem przez dyscyplinę nauki prawne Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego od Ministra Edukacji i Nauki z dniem 2 stycznia 2023 kategorii naukowej B+. Tym samym funkcjonujący do tej pory Instytut Prawa i Ekonomii stał się Wydziałem. Warto zaznaczyć, iż była to pierwsza tego typu ocena Wydziału Prawa i Ekonomii UKW, która jednocześnie okazała się sukcesem całej kadry - otrzymanie kategorii B+ przez tak młody Wydział plasuje go w tej samej kategorii co wiele starszych Wydziałów Prawa innych polskich uczelni czy też szereg starszych, funkcjonujących już od wielu lat, Wydziałów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Bezpośrednią korzyścią płynącą z posiadania w dyscyplinie nauki prawne kategorii naukowej B+ jest nadanie w tej dyscyplinie 3 stopni doktora nauk prawnych, z czego 2 z zakresu prawa karnego. 1 postępowanie jest wszczęte i także zmierza do uzyskania stopnia doktora nauk prawnych w zakresie prawa karnego. To istotnie wzmacnia potencjał kadry także w perspektywie kierunku kryminologia.

Kadra dydaktyczna poddawana jest systematycznej ocenie z jednej strony za pośrednictwem ankiet wypełnianych przez studentów, z drugiej zaś w ramach cyklicznych ocen pracowniczych przeprowadzanych przez władze Wydziału. Wszyscy pracownicy badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni zatrudniani są w drodze otwartego konkursu. Informacje o konkursach oraz ich wynikach ogłaszane są na stronie internetowej WPIE oraz stronie Uniwersytetu jak również w wymaganych prawem bazach MNiSW (obecnie MEN) i Euress.

Motywacją do podnoszenia kompetencji dydaktycznych i rozwoju naukowego są przyznawane corocznie nagrody Rektora UKW za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. W latach 2016-2022 nagrody Rektora otrzymało niemal 40 pracowników Wydziału Prawa i Ekonomii.

Warto zaznaczyć, że Wydział wpiera również swoich najlepszych absolwentów, kilkoro z nich po zakończeniu studiów II stopnia rozpoczęło pracę na Wydziale, a przeważająca część uzyskała już stopień doktora. Z uwagi na stosunkowo krótki czas prowadzenia kierunku kryminologia taka praktyka nie została jeszcze odnotowana, jednakże wybory studentów związane z pozostaniem na studiach II stopnia oraz jednolitych magisterskich na WPIE dają pozytywną prognozę w tym zakresie.

Warto również podkreślić, że Obowiązek wynikający z przepisów kodeksu pracy w zakresie przeciwdziałania mobbingowi reguluje Zarządzenie Nr 9/2013/2014 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 21 października 2013 r. w sprawie wprowadzenia polityki antymobbingowej w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego (z uwzględnieniem zmian z dnia 15 kwietnia 2014 r.) Aktualny skład Komisji Antymobbingowej jest zgodny z pismem okólnym nr 16/2023/2024 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 12 sierpnia 2024 r w sprawie powołania Komisji Antymobbingowej w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

W sytuacjach trudnych oraz konfliktowych swoje wsparcie oferuje także Pełnomocnik ds. Pomocy Psychologicznej - dr Kamilla Komorowska. Pani Doktor oferuje swoje wsparcie w formie konsultacji

psychologicznych, bierze udział w spotkaniach pracowniczych na prośbę Dziekanów/Prodziekanów, czy jeśli zajdzie taka potrzeba, uczestniczy przy rozwiązywaniu konfliktów. Dodatkowo wspiera sprawy toczące się w komisjach dyscyplinarnych, jeśli Przewodniczący Komisji wraz z Komisją Dyscyplinarną wyrażą taką prośbę. Pełnomocniczka została powołana zarządzeniem Nr 70/2023/2024 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 30 września 2024 r. https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/14322/70_Pelnomocnicy.pdf

Ponadto 6 września 2023 r. Rektor UKW powołał Pełnomocnika ds. równości płci – dr hab. Renatę Tomaszewską, prof. uczelni. Do zadań Pani Pełnomocnik należy m.in.: opracowanie Kodeksu Równości Płci określającego normy zachowań oraz procedury wspierające równość ze względu na płeć; opracowanie ścieżki postępowania dla osób doświadczających dyskryminacji ze względu na płeć; system wparcia dla osób doświadczających dyskryminacji ze względu na płeć; badanie prowadzone w ramach diagnozy (nie)równości płci w społeczności uniwersyteckiej; prawidłowość procedur zapewnienia równowagi płci w procesach rekrutacyjnych; działania mające na celu wspomaganie równowagi płci w rozwoju karier naukowych; działanie mające na celu zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w procesach decyzyjnych; realizacja działań promocyjnych poświęconych równości, różnorodności, inkluzywności oraz przeciwdziałaniu dyskryminacji (https://www.ukw.edu.pl/aktyprawne/plik/13600/99_zarz%C4%85dzenie_pe%C5%82nomocnik_r%C3%B3wno%C5%9Bci_p%C5%82ci.pdf). W celu zwalczania wszelkich form dyskryminacji przyjęto Plan Równości Płci. https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/13516/90_wprowadzenie_planu_r%C3%B3wno%C5%9Bci_p%C5%82ci.pdf Warto zaznaczyć, że dr Agnieszka Wedeł-Domaradzka, prof. uczelni pracująca na WPIE brała czynny udział w przygotowaniu Planu Równości Płci. Z kolei mgr Miłosz Chruściel, który również jest zatrudniony na WPIE jest członkiem Rektorskiej Komisji ds. równości płci.

Z kolei wsparcie osobom z niepełnosprawnościami oferuje Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami (DON). Działalność DON skierowana jest do osób w rozumieniu definicji osób niepełnosprawnych zawartej w art. 1 Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. i ratyfikowanej przez Polskę ustawą z dnia 15 czerwca 2012 r.

Wśród działań DON skierowanych do pracowników UKW należą m.in.: podstawowa obsługa i pomoc pracownikom z niepełnosprawnościami, inicjowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych na terenie uczelni, wybór nowych rozwiązań technicznych w kształceniu studentów i doktorantów, wypożyczanie sprzętu specjalistycznego pracownikom z niepełnosprawnościami, współpraca z pracownikami dydaktycznymi, badawczymi oraz badawczo-dydaktycznymi uczącymi niepełnosprawnych studentów i doktorantów, organizacja wsparcia psychologicznego, itp. Wszystkie te działania zostały opisane w zarządzeniu nr 15/2021/2022 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 14 grudnia 2021 r. Dodać należy, iż Kierownikiem Działu jest Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych - mgr Radosław Cichański. Ponadto na okres od dnia 1 października 2025 r. do dnia 31 sierpnia 2028 r. powołano podległego organizacyjnie Prorektorowi ds. Studenckich i Jakości Kształcenia Pełnomocnika ds. umiędzynarodowienia – dr Ewelinę Idziak, pracowniczkę Wydziału Prawa i Ekonomii (Zarządzenie Rektora UKW nr 1/2025/2026 z 1 października 2025 r.).

Uczelnia zapobiega również wykluczeniu cyfrowemu. W celu przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu przy Dziale ds. Osób z Niepełnosprawnościami funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu. Dzięki temu możliwe jest np. wsparcie tyfloinformatyka, który dostosuje sprzęt do potrzeb wypożyczającemu, udziela on instrukcji korzystania oraz wspiera w razie wszelkich trudności. Oferta wypożyczalni jest dostępna pod linkiem:

<https://niepelnosprawni.ukw.edu.pl/jednostka/niepelnosprawni/wyposzyczalnia->

Należy nadmienić, iż osoby potrzebujące pomocy w obsłudze programów do nauczania zdalnego mogły skorzystać ze wsparcia pracownika z Działu Informatyzacji - Włodzimierza Piekuta. Ponadto została stworzona strona internetowa poświęcona zdalnemu nauczaniu (<https://zdalnenauczanie.ukw.edu.pl/jednostka/zdalne-nauczanie/ms-team>), na której można znaleźć

informacje m.in. o pierwszym logowaniu, czy możliwości wykorzystania możliwości programów do pracy zdalnej do organizacji wydarzeń, w tym konferencji naukowych. Podobnie przedstawione są instrukcje do korzystania innych programów, w tym Cisco czy mPracownik. By móc przeciwdziałać wykluczeniu cyfrowemu Uczelnia w czasie pracy zdalnej dawała możliwość korzystania z sal dydaktycznych pracownikom, którzy z różnych względów nie mogli pracować w warunkach domowych. Ponadto w okresie rozliczeń podatkowych na hoku w Budynku Głównym był usytuowany komputer, przez który pracownicy mogli pobrać swój PIT z programu mPracownik. W tym zakresie pracowników wspierali : Dział Informatyzacji oraz Dział Kadr i Szkoleń UKW.

Nie można pominąć także faktu, iż w dniu 7 lutego 2023 r. Rektor UKW powołał Pełnomocnika ds. Dostępności Cyfrowej UKW- mgr Sebastiana Nowaka. Zadaniem Pełnomocnika jest rozwijanie dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych UKW. Natomiast dostępność cyfrowa została określona zarządzeniem Rektora nr 70/2022/2023 z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie zasad dostępności cyfrowej na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/13435/70_wytyczne_dost%C4%99pno%C5%9Bci.pdf).

Wspieranie rozwoju kadry

Na szczególną uwagę zasługuje znaczący wzrost zatrudnienia pracowników na Wydziale zaangażowanych w dydaktykę na kierunku kryminologia. Pracowników naukowo-dydaktycznych charakteryzuje przy tym ambicja i stały rozwój, czego efektem są uzyskiwane stopnie naukowe doktorów czy doktorów habilitowanych, publikowane rezultaty badań naukowych w prawniczych periodykach czy monografiach lub ich rozdziałach, jak też aktywność w postaci grantów badawczych i współpracy międzynarodowej. Właśnie w przeważającej mierze młoda i ambitna kadra pracowników, zorientowana na stały i systematyczny rozwój naukowo-badawczy i dydaktyczny oraz zdolność etatowych samodzielnych pracowników badawczych do kształcenia kadry naukowej wywodzącej się z absolwentów Wydziału jest dużym atutem Wydziału Prawa i Ekonomii UKW, co jest gwarantem wysokiego poziomu nauczania i prawidłowego kształtowania sylwetki absolwenta kierunku kryminologia.

Kadra akademicka prowadząca zajęcia na kierunku brała udział w szkoleniach podnoszących kompetencje dydaktyczne w ramach projektu „Innowacyjny Dydaktyk UKW” (POWER 2014-2020; Działanie 3.4. Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego; Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany był w dwóch edycjach (rok akademicki 2017/2018, 2018/2019). Celem projektu był wzrost kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej i co za tym idzie podniesienie jakości kształcenia. https://innowacyjnydydaktyk.ukw.edu.pl/jednostka/innowacyjny_dydaktyk/

Kompetencje nabyte w wyniku szkolenia wykorzystywane są przez nauczycieli akademickich w procesie dydaktycznym (wykazane w programie przynajmniej jednego przedmiotu/kursu/modułu po zakończeniu szkolenia).

Oferowane szkolenia obejmowały cztery grupy tematyczne:

- **Szkolenia z zakresu innowacyjnych umiejętności dydaktycznych:** *Design Thinking (40 godzin), Coaching w edukacji (40 godzin) Tutoring akademicki (65 godzin), Zwinne zarządzanie zespołem projektowym (metoda Agile) – 40 godzin.*
- **Szkolenia z zakresu umiejętności informatycznych:** *Analiza danych ilościowych z wykorzystaniem pakietu Statistica – wykorzystanie w dydaktyce, Metodyka kształcenia zdalnego, Narzędzia informatyczne wspierające proces dydaktyczny, Szkolenie z zakresu wykorzystania arkusza kalkulacyjnego Excel w dydaktyce – poziom podstawowy i zaawansowany, Zastosowanie nowoczesnych narzędzi edytorskich i technologicznych w dydaktyce szkoły wyższej.*
- **Szkolenia z zakresu prowadzenia dydaktyki w języku obcym.**
- **Szkolenia z zakresu zarządzania informacją:** *Zarządzanie informacją i wiedzą w procesie dydaktycznym, Wykorzystanie cyfrowych źródeł informacji w procesie dydaktycznym.*

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Uczelnia realizowała od października 2018 r. do lutego 2022 projekt **"Nowoczesny Uniwersytet"**, którego celem było m.in. podniesienie kompetencji nauczycieli akademickich w zakresie metodyki zdalnego kształcenia, zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracy dydaktycznej, skutecznej komunikacji i prezentacji i komercjalizacji wyników badań oraz absorpcji środków finansowych na rozwój nauki. <https://nowoczesnyuniwersytet.ukw.edu.pl/jednostka/nowoczesny-uniwersytet> W szkoleniu, którego celem było podniesienie kompetencji w zakresie metodyki kształcenia zdalnego wzięło udział 11 osób, a w zakresie skutecznej komunikacji i autoprezentacji - 6 osób.

Podniesienie kompetencji dydaktycznych kadr uczelni poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach oraz zagranicznych stażach dydaktycznych to cele realizowanego od kwietnia 2019 do marca 2023 projektu **"Stawiamy na rozwój UKW"**.

<https://stawiamynarozwoj.ukw.edu.pl/jednostka/stawiamy-na-rozwoj-ukw>

W ramach tego projektu nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku mogli wziąć udział w:

- zagranicznych stażach dydaktycznych,
- specjalistyczne szkolenia dotyczące wykorzystania w pracy nauczyciela akademickiego języka obcego (zajęcia indywidualne z tutorem),
- organizacja pobytów profesorów wizytujących.

W ramach tego projektu spośród pracowników Wydziału w dwutygodniowych zagranicznych stażach dydaktycznych wzięła udział 1 osoba, w specjalistycznych szkoleniach dotyczących wykorzystania w pracy nauczyciela akademickiego języka obcego (zajęcia indywidualne z tutorem) udział wzięło 3 pracowników. Zorganizowano również 1 pobyt profesora wizytującego z Hiszpanii.

Z kolei w ramach projektu **"Uniwersytet Równych Szans"** dofinansowanego w ramach konkursu POWR.03.05.00-IP.08-00-DOS/19 „Uczelnia Dostępna”, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych, Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, zrealizowano szereg szkoleń dla kadry akademickiej podnoszących kompetencje w zakresie pracy ze studentami z niepełnosprawnościami (m.in.: szkolenia dot. pracy ze studentem z niepełnosprawnością: narządu ruchu, narządu wzroku, narządu słuchu i mowy, choroby psychicznej i autyzmu).

<https://uniwersytetrownychszans.ukw.edu.pl/jednostka/uniwersytet-rownych-szans>

Obecnie uczelnia realizuje kolejną edycję projektu Uniwersytet Równych Szans. Projekt „Dokształcanie dydaktyczne na UKW” (NCBiR).

Głównym celem projektu jest rozwój umiejętności nauczycieli akademickich i doktorantów, którzy w przyszłości staną się pracownikami UKW. Zrealizujemy go dzięki nowym rozwiązaniom w zarządzaniu uczelnią, tak aby programy kształcenia lepiej odpowiadały potrzebom gospodarki oraz wyzwaniom związanym z transformacją cyfrową i ekologiczną. Całość zostanie zrealizowana do końca 2028 roku. Strukturę i mapę drogową wprowadzania systemowego programu zawiera dokument **„Polityka doskonalenia dydaktycznego na UKW”**. Planowane jest utworzenie komórki dedykowanej wzmacnianiu potencjału dydaktycznego w obrębie Działu Jakości i Organizacji Kształcenia, co jest elementem horyzontalnej polityki doskonalenia jakości kształcenia na UKW. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację pięciu kompletnych zadań bezpośrednio związanych z przyszłą aktywnością dydaktyczną, tj.: w pierwszej kolejności utworzenie Centrum Dydaktyki Nowoczesnej (CDN), które zapewni podnoszenie jakości procesu dydaktycznego poprzez budowanie kultury organizacyjnej i merytorycznej. Projekt przewiduje również inicjatywy wspierające rozwój dydaktyki, takie jak tutoring, wymiana doświadczeń czy tworzenie sieci współpracy między pracownikami. Szczególne znaczenie mają spersonalizowane ścieżki rozwoju dla kadry dydaktycznej, które umożliwiają dostosowanie tempa i zakresu szkoleń do indywidualnych potrzeb.

Całość działań wspierana jest przez system ewaluacji i monitoringu. Stałe analizy obejmują opinie studentów, ocenę procesów dydaktycznych oraz identyfikację barier zgłaszanych przez kadrę akademicką. Wyniki tych badań będą stanowić podstawę do opracowywania kolejnych programów rozwojowych i wyznaczania nowych kierunków działań na lata 2026–2030.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	Nie dotyczy
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Poza działalnością dydaktyczną, organizacyjną i badawczą w ramach WPIE pracownicy włączają się również czynnie w popularyzację nauki, w tym szczególnie w inicjatywy mające związek z praktycznym wymiarem badań. Działania te podejmowane są na wielu płaszczyznach i wobec zróżnicowanych odbiorców. Pracownicy Wydziału aktywnie włączają się w Bydgoski Festiwal Nauki samodzielnie lub we współpracy ze studentami lub kołami naukowymi przygotowując wystąpienia czy debaty. Są również aktywni w przygotowywaniu wydarzeń na potrzeby Wydziału, takich jak chociażby spotkań z praktykami i specjalistami w danej dziedzinie czy wykładów otwartych.

Wielokrotnie wypowiadali się dla mediów (gazety, radio, telewizja) komentując aktualnie obowiązujące przepisy prawne lub praktyczne konsekwencje ich obowiązywania. Czynili to zarówno w kontekście organizowanych przez WPIE wydarzeń, jak i w odpowiedzi na potrzeby społeczne. Wystąpienia popularyzatorskie towarzyszyły również wydarzeniom w WPIE, takim jak Światowy Dzień Własności Intelktualnej. Nauczyciele akademicki z WPIE zapraszani są również na prelekcje w ramach Uniwersytetów Trzeciego Wieku, Tygodnia Konstytucyjnego, Wieczorów dla Dorosłych (organizator Młyn Nowoczesności), Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej czy też prelekcje dla uczniów bydgoskich techników i liceów. Uczestniczą również w konferencjach dla samorządów, izb gospodarczych, czy prelekcjach dla Aresztu Śledczego.

Część pracowników włącza się również we współpracę z samorządami prawniczymi prowadząc dla nich szkolenia, które są częścią szerszego projektu podnoszenia praktycznych umiejętności pracowników jednostek samorządu terytorialnego, z którymi Wydział na co dzień współpracuje.

Warto również podkreślić, że pracownicy Wydziału mają zapewnioną możliwość udziału w wydarzeniach kulturalnych, prozdrowotnych oraz sportowych, które często mają charakter nieodpłatny. Przykładowo władze uczelni zachęcały do spotkania z fizjoterapeutą w ramach akcji „Zdrowy kręgosłup”. Ponadto pracownicy w ramach przedsięwzięcia „Azyl” mieli możliwość

przeszkolenia się z zakresu samoobrony, a dzięki nowym warunkom umowy z Komendą Wojewódzką Policji, zapewnione zostaną szkolenia dla pracowników Wydziału i studentów z zakresu bezpieczeństwa

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Baza dydaktyczna, infrastruktura i wyposażenie

Wydział Prawa i Ekonomii mieści się przy placu Józefa Weyssenhoffa 11 w budynku powstałym na początku XX wieku. Wzniesiony on został w stylu malowniczego historyzmu i w stylu Landhaus, zamyka oś widokową alei Adama Mickiewicza wpisując się w historyczny wymiar bydgoskiej Dzielnicy Muzycznej. W 1992 roku został on wpisany do rejestru zabytków. Jest to budynek przestronny, łączący klimat zabytku oraz naukowe tradycje z wymaganiami współczesności. Posiada wszelkie walory dla właściwego realizowania dydaktyki na prowadzonych na Wydziale kierunkach, w tym na kierunku kryminologia.

Budynek znajduje się w bliskim sąsiedztwie głównej siedziby Uniwersytetu oraz Biblioteki Głównej, z którymi współtworzy kampus akademicki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Jego przekazanie na rzecz Wydziału przez władze rektorskie poprzedniej kadencji było zdecydowanym krokiem ku poprawie warunków infrastrukturalnych wpisującym się w zaangażowanie władz Uniwersytetu na rzecz Wydziału z jednoczesnym dostrzeżeniem jego potrzeb dydaktycznych i potencjału rozwoju.

Wydział Prawa i Ekonomii dysponuje:

- gruntownie wyremontowaną w 2020 roku aulą na 130 miejsc,
- salą wykładową na 64 miejsca,
- dwiema salami dydaktycznymi na 50 miejsc,
- czterema salami dydaktycznymi na 40 miejsc,
- dziewięcioma salami dydaktycznymi na 30 miejsc,
- pięcioma salami dydaktycznymi na 20 miejsc,
- salą seminaryjną wykorzystywaną także przez koła naukowe,
- dwiema salami komputerowymi na 20 miejsc każda,
- pokojami katedr,
- pokojem socjalnym dla wykładowców,
- miejscem gastronomicznym dla studentów i wykładowców,
- trzema miejscami wypoczynku dla studentów,
- symulacyjną salą rozpraw.

Zaznaczenia wymaga, że część z nich znajdująca się na poziomie „0” przeszła gruntowny remont w 2021 roku. W 2025 roku odnowione zostały drzwi do sali i katedr, dzięki czemu przywrócono im bliższy oryginalnemu wygląd, jak też pomalowane zostały korytarze, co w całości nadało budynkowi lepszy standard. Wówczas wyremontowano także miejsce gastronomiczne, jak też urządzono pokój socjalny dla wykładowców.

Szczegółowa charakterystyka wyposażenia sal i pracowni znajduje się w załączniku (ZAL_05). Łączna liczba miejsc, które posiada Wydział to ponad 900.

Sale wyposażone są w rzutniki, projektory, tablice, w tym interaktywne, co czyni zadość współczesnym standardom dydaktycznym. Mając na względzie komfort studentów zadbane także o rolety przeciwsłoneczne. Część sal wyposażono w nowe meble.

W trosce o jak najlepsze warunki bytowe studentów wydzielono trzy odrębne pomieszczenia wyposażone w stoliki i krzesła, z których mogą oni korzystać w przerwach między zajęciami. Na korytarzach ustawiono liczne krzesła także służące studentom. Funkcjonuje punkt gastronomiczny oferujący w nowoczesnej formule ciepłe napoje, przekąski i inne produkty, z którego chętnie korzystają studenci i wykładowcy tak na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Jest też automat z napojami umiejscowiony w innym miejscu, jaka to dyslokacja ma korzystne znaczenie dla szybkiego dostępu do napojów i drobnych przekąsek w przerwach między zajęciami.

Budynek spełnia standardy dostępu dla osób z niepełnosprawnościami w tym z ograniczeniami ruchowymi. Jest tak dzięki zewnętrznej windzie (obsługa do poziomu 1) oraz usytuowanej w budynku platformie przy schodach służącej osobom niepełnosprawnym ruchowo (obsługa poziomu 2). W budynku jest również przystosowana dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami toaleta. Studenci z niepełnosprawnościami korzystają także z transportu z miejsc zamieszkania na Wydział i z powrotem zapewnianego im nieodpłatnie przez Uniwersytet.

W budynku Wydziału usytuowano gabinety nauczycieli akademickich - dwanaście pomieszczeń z wyraźnym podziałem na pracowników poszczególnych katedr. Są one wyposażone w przyzwoite meble biurowe oraz niezbędny sprzęt komputerowy. Dodatkowo w 2025 roku wyremontowane zostało pomieszczenie, które pełni rolę pokoju socjalnego. Zostało ono wyposażone m.in. w lodówkę, kuchenkę mikrofalową, czajnik, ekspres do kawy oraz niezbędny sprzęt biurowy.

Prócz nich w budynku Wydziału wyodrębnione zostały sale seminaryjne, które są wykorzystywane także na rzecz konsultacji. W budynku przy placu Józefa Weyssenhoffa 11 w Bydgoszczy mieści się także sekretariat dostępny dla studentów, jak też usytuowane są gabinety władz Wydziału. Wszystko to sprawia, że studenci mają zapewniony kompleksowy standard realizowania zajęć dydaktycznych oraz w zakresie kontaktów z wykładowcami podczas ich konsultacji dla studentów. Nadto - w ramach możliwości finansowych Uniwersytetu oraz przychylności władz Bydgoszczy co do niezbędnych zgód w związku z ochroną drzewostanu - kolejnym krokiem ku zapewnianiu komfortu studentów i wykładowców będzie podjęcie działań w zakresie zakupu ławek na zewnątrz budynku wkomponowanych w nowo urządzonej przestrzeń zieleni wraz z parkingami, co związane będzie z zaplanowanym remontem zabytkowego budynku mieszczącego się obok budynku Wydziału. Zaznaczenia wymaga, że aktualnie wykładowcy i studenci - po wykupieniu karty parkingowej - mają możliwości parkowania tak przy budynku przy placu Józefa Weyssenhoffa 11, jak i w innych miejscach, w szczególności na dużym placu przy ulicy Berwińskiego 4.

Wydział podejmuje u władz Uniwersytetu starania o pozyskanie kolejnych pomieszczeń. Dowodem tego jest to, że w 2024 roku urządzona została symulacyjna sala rozpraw w budynku przy ulicy Chodkiewicza 30, z której korzystają także studenci kierunku kryminologia. Wyposażona jest ona w profesjonalne meble oraz komplet tóg.

W kampusie głównym Uniwersytetu mieści się niedawno wyremontowany punkt gastronomiczny „Królewskie jadło” dostępny dla wszystkich studentów i wykładowców Uniwersytetu, w tym studentów kierunku kryminologia, tak studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

Wydział ma zapewniony dostęp do ogólnodostępnych auli Uniwersytetu, w szczególności usytuowanych w budynku przy ulicy Chodkiewicza 30. Są to dwie aule mieszące każda po ponad 150 studentów. Możliwe jest także korzystanie przez studentów Wydziału z innych licznych pomieszczeń w tym budynku, jak też w innych budynkach Uniwersytetu, w tym w budynku Copernicanum przy ulicy

Kopernika 1 oraz w budynku przy ulicy Poniatowskiego 12. Wraz z zakończeniem remontu budynku F przy ulicy Chodkiewicza 30 Wydział zyskał do priorytetowej dyspozycji Aulę Nova na ponad 200 miejsc. Stanowi to istotne wzmocnienie potencjału powierzchniowego służącego jeszcze lepszym warunkom realizowania dydaktyki, także na kierunku kryminologia.

Istota planowania zajęć jest jednak taka, aby studenci musieli przemieszczać się możliwie najmniej. Aby zapewnić im bezpieczeństwo komunikacji staraniem władz Uniwersytetu na przejściu dla pieszych przy alei Powstańców Wielkopolskich zarządca drogi zainstalował sygnalizację świetlną.

Do dyspozycji studentów pozostaje Biuro Obsługi Studenta mieszczące się w budynku przy ulicy Ogińskiego 16. Tam też mieści się siedziba władz Kolegium IV, które zajmuje się obsługą studentów kierunków prowadzonych na Wydziale Prawa i Ekonomii.

Ważnym elementem zapewniania jakości dydaktyki na poziomie budynków i wyposażenia jest także Biblioteka Uniwersytecka. Mieści się ona w nowoczesnym budynku, który zapewnia wolny dostęp do zbiorów i zasobów internetowych, jak też dysponuje licznymi komfortowymi miejscami odpoczynku dla studentów. Istotne jest to, że jest ona położona blisko budynku przy placu Józefa Weyssenhoffa 11. W budynku Biblioteki Uniwersyteckiej znajdują się także aule, z których korzysta Wydział Prawa i Ekonomii podczas spotkań inauguracyjnych ze studentami pierwszych roczników oraz podczas konferencji i seminariów.

Wszystkie te budynki tworzą campus uniwersytecki usytuowany w centrum Bydgoszczy, w tym w okolicach jednego z bydgoskich centrów handlowych, dworców oraz linii komunikacyjnych. Daje to perspektywę studiowania w jednym miejscu, pełnego korzystania z infrastruktury miejskiej w centrum dużego miasta, jakim jest Bydgoszcz. Chodzi w szczególności o łatwy dostęp do punktów gastronomicznych, handlowych i rozrywkowych.

Baza dydaktyczna Wydziału Prawa i Ekonomii jest ustawicznie modernizowana. Wydział dysponuje mobilnym monitorem interaktywnym przystosowanym do potrzeb osób słabowidzących. We wszystkich salach wykładowych i pracowni komputerowej znajdują się projektory z możliwością podłączenia komputera przenośnego. Dodatkowo pracownicy Wydziału mogą korzystać z rzutników mobilnych i licznych laptopów, których zasób podlega ciągłemu rozszerzaniu. Z początkiem roku akademickiego 2025/2026 we wszystkich salach dydaktycznych zainstalowano nowe tablice, jak też uzupełniono rolety przeciwsłoneczne.

Pracownie komputerowe wyposażone są w komputery PC z systemami Windows 10. W każdej pracowni znajduje się 20 stanowisk komputerowych (jednostka centralna i monitor) wyposażonych w procesory Intel Core i3 i i5 oraz 8GB pamięci RAM. Wszystkie stanowiska wpięte są do uczelnianej sieci komputerowej mającej dostęp do sieci Internet (via wysokiej klasy i o dużej przepustowości lokalne przełączniki sieciowe). Istnieje możliwość podłączenia dodatkowych jednostek (wolne miejsca w przełącznikach). Oprogramowanie systemowe zainstalowane w pracowni komputerowej wyposażone jest w narzędzia wspierające osoby słabowidzące.

Bardzo ważne jest, że studenci Wydziału, w tym kierunku kryminologia, mają dostęp, także na urządzeniach osobistych, do systemów informacji prawnej LEGALIS i LEX, przy czym ten drugi udostępnia się studentom od roku akademickiego 2024/2025. Podkreślenia wymaga jednoczesny dostęp do obu systemów.

W celu jak najlepszej jakości dydaktyki na kierunku kryminologia realizowanej w szczególności w ramach przedmiotu kryminalistyka od niedawna do dyspozycji studentów pozostają dwie walizki kryminalistyczne (uniwersalna i daktyloskopijna), mikroskopy oraz algokogle i narkokogle. Wydział zawarł także umowę na wynajem wariografu dostępnego w ramach przedmiotu badania wariograficzne.

W całości warunki infrastrukturalne, jakie zapewnia Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, w tym Wydział Prawa i Ekonomii, także na rzecz studentów kierunku kryminologia, są dobre i mają potencjał dalszego ich ulepszania. Władze Uniwersytetu rozważają w szczególności przekazanie Wydziałowi kolejnych pomieszczeń na poziomie „0”, jak też nabycie programów komputerowych imitujących miejsca zdarzeń kryminalnych oraz pozyskiwanie i utrwalanie ich śladów.

Dobra infrastruktura jest charakterystyczna także dla podmiotów, w których studenci odbywają praktyki zawodowe. Są to bowiem instytucje ochrony prawa i wymiaru sprawiedliwości, jak też inne podmioty publiczne i prywatne, których siedziby i wyposażenie są odpowiednio urządzone, a z czego korzystają także studenci. Jest to oczywiste, ale warto podkreślić dla kompleksowego obrazu troski o warunki infrastrukturalne całego procesu kształcenia studentów.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

Biblioteka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

Ważnym elementem zapewniania jakości dydaktyki na poziomie budynków i wyposażania jest także Biblioteka Uniwersytecka. Mieści się ona w nowoczesnym budynku, który zapewnia wolny dostęp do zbiorów i zasobów internetowych, oraz dysponuje licznymi komfortowymi miejscami odpoczynku dla studentów. Biblioteka UKW jest jednostką wspomagającą działalność naukowo-dydaktyczną Wydziału Prawa i Ekonomii. To największa biblioteka naukowa w Bydgoszczy, druga pod względem zasobów w województwie kujawsko-pomorskim. Nowy gmach Biblioteki został oddany do użytku 1 października 2013 r. w wyniku realizacji projektu pn. *Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego*, sfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Powierzchnia całkowita budynku przy ul. Szymanowskiego 3 wynosi 18 000 m² i mieści scalone zbiory w liczbie ponad 800 000 jednostek. W nowym budynku znajdują się nowoczesne magazyny, sale dydaktyczne, pracownie i czytelnie, jak również duży obszar z wolnym dostępem do pótek, przestrzenie społeczne, pomieszczenia do pracy indywidualnej i grupowej, pracownie internetowe i multimedialne, a także przestrzenie wystawowe i dobrze wyposażona sala konferencyjna na 200 osób. Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, które mogą korzystać z licznych udogodnień, m.in. ze specjalistycznego sprzętu i oprogramowania.

Na wyposażeniu biblioteki znajdują się urządzenia ułatwiające studentom funkcjonowanie w społeczności akademickiej. Są to: przenośne powiększalniki, urządzenie lektorskie, powiększalnik stacjonarny, skaner ułatwiający adaptowanie materiałów do formy cyfrowej, oraz trzy stanowiska z zestawami komputerowymi specjalnie przystosowanymi do obsługi przez osoby z niepełnosprawnościami. Biblioteka korzysta również z usługi tłumacza migowego w formie aplikacji video online.

W ramach projektu Uniwersytetu Równych Szans w Bibliotece funkcjonuje usługa asystenta bibliotecznego, którego głównym zadaniem jest pomoc studentom i pracownikom z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zbiorów bibliotecznych. Asystenci pełnią dyżury, w czasie których pomagają w digitalizacji i obróbce materiałów dla słabowidzących i niewidomych studentów i pracowników UKW, wyszukiwaniu literatury specjalistycznej (w ramach specjalnie stworzonego księgozbioru) oraz w korzystaniu z księgozbioru znajdującego się w Wolnym Dostępie i obsłudze sprzętu specjalistycznego.

W związku z pojawieniem się we wrześniu 2019 r. nowych wymagań Narodowego Centrum Nauki przy składaniu wniosków grantowych, przy Bibliotece UKW w 2020 r. utworzono trzyosobowy zespół, który ma na celu wsparcie naukowców w tym zadaniu i pomaga w odpowiednim przygotowaniu Planu Zarządzania Danymi. Plany te są konsultowane i weryfikowane wg wytycznych NCNu. Na stronie internetowej Biblioteki, w zakładce Plan Zarządzania Danymi <https://biblioteka.ukw.edu.pl/plan-zarzadzania-danymi/>, zamieszczono wytyczne NCN, formularz PZD oraz inne pomocne narzędzia. Konsultacje prowadzone są zarówno stacjonarnie, jak i telefonicznie oraz poprzez pocztę elektroniczną. Pierwszy plan został skonsultowany w maju 2020 r. - do chwili obecnej zrecenzowano

już ich **133**. Pośrednim celem działań zespołu jest również promowanie idei otwartej nauki wśród kadry naukowej.

Biblioteka centralna czynna jest dla użytkowników przez sześć dni tygodnia, w sumie 60 godzin tygodniowo. Godziny otwarcia biblioteki filialnej dostosowane są do zajęć dydaktycznych studentów (5 dni w tygodniu oraz soboty zjazdowe - w sumie 47 godzin tygodniowo).

Zasoby

Zbiory Biblioteki UKW na dzień 31.12.2024 liczyły **821 870** jednostek bibliotecznych. Księgozbiór każdej z dziedzin jest systematycznie powiększany poprzez zakupy, dary i wymianę.

Zasoby Biblioteki centralnej zawierają około **37 355** woluminów z zakresu nauk prawnych, tego ponad 15 730 wol. przechowywanych jest w magazynach zamkniętych.

W strefie Wolnego Dostępu użytkownicy mają możliwość bezpośredniego dostępu do najnowszych i najbardziej poczytnych książek. Do 31 grudnia 2024 roku zgromadzono łącznie w tym obszarze **150 472** jednostki biblioteczne. Zasoby pogrupowane są wg kolekcji oznaczonych kolorami, które ułatwiają czytelnikom odnajdywanie właściwych obszarów wiedzy. Literatura z zakresu nauk prawnych zaseregowana jest w obszarze kolekcji fioletowej oznaczonej literą E, w której obecnie zgromadzono **29 378** jednostek – w tym księgozbiór z którego mogą korzystać studenci kryminologii liczy ponad **7 720** woluminów.

Z czasopism w wersji drukowanej, zarówno polskich jak i zagranicznych, można korzystać w strefie Wolnego Dostępu w punkcie udostępniania czasopism. Biblioteka posiada 87 tytułów czasopism i serii wydawniczych z dziedziny nauk prawnych oraz 23 tytuły z kryminologii.

Do chwili obecnej opisy 91% zbiorów zostało włączone do systemu bibliotecznego Horizon, co umożliwia czytelnikom zamawianie ich zarówno na terenie biblioteki, jak i z dowolnego komputera podłączonego do Internetu.

Literatura dostępna w Bibliotece UKW jest uzupełniania dla wszystkich programów studiów realizowanych w poszczególnych Wydziałach. Uzupełnianie literatury (także starszych, aczkolwiek wartościowych pozycji), a także zakup nowości odbywają się sukcesywnie, zgodnie ze zgłaszanymi zapotrzebowaniami pracowników naukowych.

Głównym źródłem informacji o zasobach biblioteki jest jej strona internetowa. W 2024 roku zarejestrowano **143 483** odsłon stron jednostki.

GUS : Zasoby biblioteczne UKW w Bydgoszczy na dzień 31 grudnia 2024 r.

Rodzaj zbiorów/ Jednostka Biblioteki	Książki	Roczniki czasopism	Zbiory specjalne (nieelektroniczne)	Zbiory elektroniczne
Biblioteka Główna (BG)	715 683	62 255	35 875	1968
Biblioteka Psychologiczna	10 269	Inwentarz BG	8	57
Ogółem:	725 952	62 255	35 883	2025

Źródła elektroniczne

Dzięki Wirtualnej Bibliotece Nauki użytkownicy mają możliwość korzystania ze źródeł elektronicznych. Licencja na lata 2025/26 zapewnia dostęp zapewnia swoim użytkownikom do następujących baz multidyscyplinarnych:

- **Web of Science** – interdyscyplinarna kolekcja baz abstraktów i cytowań z 34.522 czasopism aktywnych, w tym 24.684 czasopism aktywnych WoS Core Collection, 143.780 książek, sprawozdań konferencyjnych i patentów.
- **Elsevier – Scopus**: interdyscyplinarna baza abstraktów i cytowań z ok. 23.000 czasopism, 145.000 książek, serii książkowych, sprawozdań konferencyjnych i patentów.
- **Elsevier – Science Direct**: 1232 tytułów bieżących z rocznikami od 1995 oraz 364 tytuły archiwalne oraz książki: 1712 monografii z lat 2013 i 2014 oraz 803 wolumeny serii książkowych lub poradnikowych z lat 2011-2015.
- **Springer** - czasopisma, w tym 2132 tytuły bieżące ze wszystkimi dostępnymi rocznikami do 1997 r. oraz głębokie archiwa dla ok. 1000 czasopism oraz ok. 137.000 książek wydanych w latach: 1888-1989, 1990-1999, 2000-2004, 2005-2009, 2010-2014, 2015-2019 (z wyjątkiem 2016).
- **Wiley** – wybrane 491 czasopisma oraz 2450 książek wydanych w latach 2009 i 2015.
- **Ebsco** – platforma udostępniająca czasopisma różnych wydawców.

Biblioteka oferuje dostęp do:

System Informacji Prawnej Legalis - kompleksowa baza prawa polskiego. Wszystkie typy danych w wersji Legalis on-line aktualizowane są codziennie (dni robocze). Baza zawiera m.in.: akty prawne – System Legalis oferuje najobszerniejszą bazę aktów prawnych oraz gwarantuje dostęp do kompletu ujednoliconych aktów z Dziennika Ustaw. Pełne teksty z zachowaniem wszystkich wersji czasowych umożliwiają ich porównywanie w prosty i intuicyjny sposób. W bazie Legalis znajduje się komplet aktów źródłowych od 1918 r. Akty prawne w bazie Systemu Legalis to: Dzienniki Ustaw i Monitor Polski, Dzienniki urzędowe UE L i C, Prawo miejscowe, Dzienniki urzędowe ministerstw i urzędów, Prawo korporacyjne, Projekty ustaw. W ramach Systemu Informacji Prawnej Legalis pracownicy i studenci UKW posiadają dostęp do pełnych tekstów 43 tytułów czasopism prawniczych oraz 1992 monografii, a razem z serią: Systemy Prawa jest ich 2088 i 2886 wyselekcjonowanych komentarzy wydawnictwa C.H.Beck, a także pełnej Bibliografii Prawniczej PAN.

Zasoby licencjonowane dla studentów kryminologii:

Kryminologia:

Baza	Czasopisma	Książki
Ebsco (Academic Search Ultimate)	47 (większość z pełnym tekstem)	-
Ebsco (Open Dissertations)	2005 dysertacji naukowych	-
Wiley	25	12
Science Direct:	28 (prawo)	-

Springer	13	1333
Razem:	113 2005 dysertacji naukowych	1345

Oprócz tego studenci mogą korzystać z zasobów:

- **DOAJ** – Directory of Open Access Journals – 22 218 czasopism otwartych, w tym: 87 z dziedziny kryminologii,
- **DOAB** – Directory of Open Access Books – 99 500 książek naukowych, w tym: 30 z dziedziny kryminologii.

Academica:

Poprzez Cyfrową Wypożyczalnię Publikacji Naukowych Academica (stanowisko w Czytelni Czasopism) Biblioteka UKW umożliwia również dostęp do czasopism i książek tematycznych z zasobów Repozytorium Cyfrowego Biblioteki Narodowej.

Zagadnienie	Czasopisma	Książki
Kryminologia, kryminalistyka	628	136

*Czasopisma – każdy numer danego tytułu liczony jest jako 1 osobny rekord.

IBUK Libra

Zasoby biblioteczne dostępne dla studentów zwiększyły się od 2022 r. również o zdalny dostęp do książek elektronicznych w platformie e-bookowej IBUK LIBRA. Poprzez IBUK LIBRA mamy dostęp do 2 pozycji z zakresu kryminologii.

Dostęp do tych zasobów możliwy jest z jednego z 59 komputerów podłączonych do Internetu dostępnych w budynku Biblioteki, jak również z osobistych urządzeń użytkowników, zarówno na terenie uczelni jak i zdalnie, poza siecią UKW. W przypadku chęci skorzystania z serwisu poza biblioteką i uczelnią konieczne jest zainstalowanie aplikacji CiscoAnyConnect umożliwiającej dostęp do sieci uczelnianej.

W Bibliotece Oddział Informacji Naukowej prowadzi szkolenia z wyszukiwania informacji (zarówno online, jak i stacjonarnie), co znacznie ułatwia użytkownikom zgromadzenie potrzebnych danych.

Informacje dodatkowe:

- Biblioteka UKW Oferuje studentom i pracownikom usługę sprowadzania z innych bibliotek krajowych i zagranicznych publikacji, których Biblioteka UKW oraz inne biblioteki bydgoskie nie posiadają w swoich zbiorach. Sprowadzone materiały udostępniane są na miejscu w Czytelni Czasopism na okres ustalony przez bibliotekę wypożyczającą. O nadejściu zamówionych materiałów czytelnik jest powiadamiany telefonicznie lub mailem. Jeżeli poszukiwanych tytułów nie ma w bibliotekach krajowych, mogą one zostać sprowadzone odpłatnie z zagranicy. Książki wypożyczane są przy użyciu Voucherów IFLA, kopie artykułów zamawiane poprzez serwis Subito. W zeszłym roku z naszych usług z naszych usług korzystało 50 bibliotek krajowych i 7 bibliotek zagranicznych oraz zrealizowano 577 zamówień.
- Oddział Informacji Naukowej Biblioteki UKW prowadzi i uzupełnia Bazę Dorobku Naukowego Pracowników UKW. Do 18.11.2025 roku do bazy wprowadzono **42 005** rekordów.

- Pracownicy UKW mają możliwość umieszczania swoich prac w Repozytorium, które gromadzi i udostępnia materiały dydaktyczne oraz dorobek naukowy pracowników i doktorantów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Głównym jego celem jest upowszechnianie dorobku naukowego oraz promocja badań prowadzonych na bydgoskim uniwersytecie. Do 18.11.2025 roku do repozytorium uczelnianego włączono **7 644** publikacji.
 - Biblioteka UKW, poza podstawową działalnością związaną z gromadzeniem i opracowaniem zasobów, obsługą użytkowników, pracą naukową i dydaktyczną, włącza się aktywnie w życie Uczelni, Miasta i Regionu poprzez udział w Dniach Otwartych, Festiwalach Nauki, Tygodniach Bibliotek. Bardzo dużą wagę przywiązuje się do działalności kulturalnej. W ciągu roku akademickiego odbywają się w bibliotece wernisaże, wystawy oraz spotkania autorskie. W ciągu roku akademickiego odbywają się wernisaże, wystawy oraz spotkania autorskie.
- W 2024 r. bibliotekę odwiedziło **91303** użytkowników.

Wsparcie studentów z niepełnosprawnością

Jednostką odpowiedzialną za realizację wsparcia kształcenia studentów i doktorantów niepełnosprawnych jest Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami https://niepelnosprawni.ukw.edu.pl/strona/niepelnosprawni/kontakt_osoby_niepelnosprawne.

Studentom z niepełnosprawnością uczelnia oferuje:

- wsparcie psychologiczne,
- asystentów dla osób niepełnosprawnych (dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim oraz dla osób niewidomych zgodnie ze wskazaniem w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności),
- alternatywne zajęcia z wychowania fizycznego (goalball, szachy),
- digitalizację materiałów dydaktycznych dla osób niewidomych,
- indywidualne zajęcia dla osób niewidomych (np. orientacja przestrzenna, informatyka),
- możliwość korzystania ze zbiorów Akademickiej Biblioteki Cyfrowej UW,
- wsparcie logopedyczne dla osób z wadą wymowy,
- język angielski dla osób słabosłyszących,
- sekcje sportowe dla osób niepełnosprawnych (goalball, tenis stołowy),
- uczelniany transport osób niepełnosprawnych (projekt URS),
- wypożyczalnię sprzętu wraz z pomocą tyfloinformatyka (projekt URS),
- pomoc asystentów bibliotecznych (projekt URS),
- wsparcie konsultanta ds. praktyk i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych (projekt URS),
- audiodeskrypcję do materiałów edukacyjnych w formie audiowizualnej.

Uczelnia udziela pomocy finansowej studentom z niepełnosprawnością poprzez stypendia dla osób niepełnosprawnych oraz pomocy organizacyjnej przez opiniowanie wniosków o indywidualną organizację studiów, przyjmowanie wniosków o urlop zdrowotny, a także pomoc w wypełnianiu wniosków do programu PFRON "Aktywny samorząd" – Moduł II.

W Bibliotece Uniwersyteckiej zapewnione są lupy dla osób słabowidzących, urządzenie lektorskie dla osób niewidomych. W Oddziale Wypożyczeń dostępna jest usługa tłumacza języka migowego online dla osób niesłyszących i słabosłyszących. Dodatkowo w aulach znajduje się pętla indukcyjna. W bibliotece studenci mają możliwość korzystania z pomieszczeń komputerowych (które są dostosowane do osób niewidomych, słabowidzących oraz poruszających się na wózkach). Co więcej, do ich dyspozycji jest tablica interaktywna oraz program DisplayNote dostosowany dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz wzroku (z dodatkowym nagłośnieniem dla osób słabosłyszących)

oraz monitor interaktywny. Dom Studencki nr 1 dysponuje 2 pokojami dwuosobowymi oraz 4 pokojami jednoosobowymi z dostępnymi sanitariatami. W budynku zamontowana jest winda. Ponadto w akademiku mieści się gabinet psychologa, logopedy oraz konsultanta ds. praktyk i aktywizacji zawodowej.

W Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu Uniwersytet dysponuje dostosowanym basenem oraz salą gimnastyczną z szatniami i sanitariatami.

Jak wskazano powyżej, a co jest warte podkreślenia, budynek Wydziału Prawa i Ekonomii jest przystosowany do poruszania się po nim osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Jest tak dzięki windzie zewnętrznej oraz wewnętrznej platformie przy schodach. Istotnym udogodnieniem jest korzystanie przez studentów z bezpłatnego transportu.

Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami uzyskuje wiedzę, monitoruje jej aktualność oraz dzieli się nią z władzami Wydziału Prawa i Ekonomii co do liczby i szczegółowego statusu osób z niepełnosprawnościami. Takich osób studiujących na różnych kierunkach na Wydziale Prawa i Ekonomii jest 57 (studentów stacjonarnych i niestacjonarnych), w tym 8 na kierunku kryminologia.

Monitorowanie, ocena i doskonalenie bazy dydaktycznej

Studenci mają możliwość wyrażania swoich opinii podczas spotkań z władzami lub opiekunami roczników w trybie bezpośrednim, jak też poprzez samorząd studencki. Należy podkreślić, że z informacji przekazywanych przez studentów wynika, że bardzo pozytywnie oceniają oni przeniesienie do nowej siedziby Wydziału. Doceniają oni, że niemal wszystkie ich zajęcia odbywają się w jednym dobrze skomunikowanym na mapie Bydgoszczy miejscu. Studenci pozytywnie oceniają również nowoczesną bibliotekę, której zasoby, w tym literatura potrzebna do prowadzenia zajęć, są corocznie uzupełniane. Ważnym dla nich udogodnieniem jest możliwość korzystania z baru. Władze Wydziału dostrzegają potrzebę dalszego doskonalenia zasobów infrastrukturalnych, w tym celu zabiegano o utworzenie m.in. sali rozpraw sądowych.

Jest też tak, że monitorowanie ewentualnych awarii i niedoskonałości odbywa się na bieżąco w trosce o komfort i bezpieczeństwo studentów. Przykładami tego są ostatnio podjęte działania w celu wymiany na lepiej działające nagłośnienie auli, jak też lepsze oświetlenie schodów wejściowych. Nie tylko bowiem rozwiązania systemowe, ale także drobniejsze obszary powinny mieć i mają w tym względzie pozytywne znaczenie.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	Nie dotyczy

2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

.....

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego

W kontekście funkcjonowania i rozwoju kierunku studiów kryminologia, realizowanego na Wydziale Prawa i Ekonomii, kluczową rolę odgrywa współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wydział przywiązuje dużą wagę do zaangażowania interesariuszy kierunku, którzy pełnią rolę łącznika między środowiskiem akademickim a praktyką społeczną i gospodarczą. Współpraca ta ma charakter systematyczny i wieloaspektowy, a opinie interesariuszy są uwzględniane przy tworzeniu programów kształcenia. Ich obecność w Radzie Kierunku jest obowiązkowa. Celem jest jak najlepsze dopasowanie treści programowych do oczekiwań przyszłych pracodawców, co zapewnia spójność zdobywanej przez studentów wiedzy z wymaganiami rynku pracy. Program studiów obejmuje nie tylko przedmioty z zakresu prawa, ale również socjologii i psychologii. Tak szeroki zakres tematyczny umożliwia kompleksowe przygotowanie absolwentów zwłaszcza do pracy w sektorze publicznym.

Przedstawicielami instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego są Interesariusze wchodzący w skład Rady Kierunku oraz Interesariusze współpracujący z Wydziałem. W skład Rady kierunku wchodzi – Jacek Anhalt – Komendant Straży Miejskiej w Bydgoszczy. Udział przedstawiciela Straży Miejskiej w strukturze Rady Kierunku Kryminologia, to nie tylko współpraca na gruncie lokalnym, ale również wymiana doświadczeń i obserwacji pomiędzy środowiskiem akademickim, a instytucją odpowiedzialną za ochronę porządku publicznego, która pełni szczególną rolę wobec społeczności lokalnej. Jego udział w działalności Wydziału, wsparcie i możliwość konsultacji umożliwiają uprządkowanie kierunku kryminologia. Jak dotąd dokonane zostały dwie zmiany w programie studiów kierunku kryminologia, które były każdorazowo konsultowane z Interesariuszem. Jego rolę uznaje się więc za kluczową.

W celu zapewnienia stałego dostępu do najnowszych informacji, zachęca się interesariuszy do śledzenia oficjalnej strony internetowej Wydziału oraz jego profili w mediach społecznościowych, gdzie systematycznie publikowane są aktualności dotyczące życia akademickiego, wydarzeń, projektów i inicjatyw edukacyjnych. Obecność interesariuszy zewnętrznych stanowi istotną wartość dodaną dla Wydziału – umożliwia bowiem nawiązywanie bezpośrednich relacji i organizację indywidualnych spotkań z przedstawicielami środowiska akademickiego. Interesariusze dzielą się także swoimi obserwacjami na temat potrzeb kompetencyjnych w sektorze publicznym i prywatnym. Tego rodzaju współpraca ma istotne znaczenie dla kształtowania praktycznego profilu kierunku studiów, ponieważ umożliwia dostosowywanie programu kształcenia do rzeczywistych oczekiwań i wymagań rynku. Dzięki temu studenci mają szansę zdobywać wiedzę i umiejętności, które będą przydatne w ich przyszłej pracy zawodowej, a kierunek zyskuje na aktualności i użyteczności.

Przykładem obecności interesariuszy w „życiu kierunku” jest m.in. zaopiniowanie przez nich warunków prowadzenia studiów na kierunku kryminologia, sposobu organizacji i realizacji procesu kształcenia, programu kształcenia w tym opisu efektów uczenia się oraz zasad odbywania praktyk. W

rezultacie Wydział uzyskał opinię w tym przedmiocie od takich instytucji i podmiotów jak: Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim, Zakład Karny w Koronowie, Prezydent Miasta Gdyni, Gmina Osielsko, Gmina Radomin, Gmina Zbójno, Gmina Dąbrowa Biskupia, Gmina Gostycyn, Gmina Sośno, Starostwo Powiatowe w Toruniu, Starostwo Powiatowe w Golubiu-Dobrzyniu, Starostwo Powiatowe w Chojnicach, Straż Miejska w Toruniu, Bydgoskie Biuro Detektywistyczne SPEC, Okręgowy Ośrodek Wychowawczy w Trzemesznie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osielsku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radominie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbójnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Golubiu-Dobrzyniu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu, Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Czersku, Toruńskie Centrum Usług Społecznych, Centrum Usług Społecznych w Sępólnie Krajeńskim, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Człuchowie, Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Tucholi, Wydział Ochrony Ludności Urzędu Miasta Torunia, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Bydgoszczy oraz Kancelaria Adwokatów, Radców prawnych i Doradców podatkowych BHZ w Bydgoszczy.

Udział tych podmiotów ma znaczenie wieloaspektowe – potwierdza realne zainteresowanie kierunkiem i jego przydatność dla praktyki, umożliwia szybką i adekwatną reakcję na zmieniające się potrzeby otoczenia, a także gwarantuje, że program kształcenia pozostaje dostosowany do aktualnych wymagań zawodowych. Różnorodność instytucji biorących udział w konsultacjach podkreśla interdyscyplinarny charakter kryminologii, natomiast sama współpraca stanowi ważny mechanizm budowania trwałych relacji i nawiązywania nowych kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Istotnym przejawem wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego na rozwój kierunku studiów jest aktywne zaangażowanie praktyków w spotkania ze studentami. W wyniku pandemii COVID-19 oraz konieczności dostosowania się do nowych realiów, tradycyjna, stacjonarna forma tych spotkań została uzupełniona o możliwość uczestnictwa zdalnego. To rozwiązanie znacząco poszerzyło dostępność wydarzeń – zarówno dla studentów, jak i osób spoza uczelni – oraz umożliwiło szerszy zasięg i większą elastyczność organizacyjną. Wydział Prawa i Ekonomii skutecznie wykorzystał potencjał formy online, dzięki czemu liczba i dostępność spotkań wzrosła, a ich oddziaływanie objęło szersze grono odbiorców. Każdego roku odbywają się dziesiątki spotkań z przedstawicielami praktyki, z których znaczna część poświęcona jest tematom istotnym dla studentów kierunku kryminologia. Uczestnicy mają okazję poznać rzeczywistość pracy w zawodach prawniczych, instytucjach zajmujących się bezpieczeństwem wewnętrznym czy innych obszarach powiązanych z kryminologią. Dzięki takim inicjatywom studenci zyskują nie tylko wiedzę teoretyczną, ale także praktyczne spojrzenie na przyszłe ścieżki kariery i realia pracy w konkretnych sektorach.

Spotkania skierowane są zarówno do studentów wszystkich kierunków Wydziału jak i do pozostałych studentów Uniwersytetu. Ma to bez wątpienia charakter oddziaływania na otoczenie społeczno-gospodarcze poprzez propagowanie wiedzy i jej transfer. Przyjęta przez Wydział formuła jest rozwiązaniem oryginalnym. Spotkania cechuje bardzo duża różnorodność tematów prelekcji, prelegenci reprezentowali wiele instytucji, podmiotów gospodarczych czy samorządowych tworząc – jako całość – bardzo atrakcyjną ofertę wykładową dla studentów. Wyrazem atrakcyjności był w dużej mierze znaczący udział słuchaczy, którzy byli aktywni i wchodzili w interakcję z praktykami. Dla celów sprawniejszej organizacji wydarzeń oraz koordynacji zagadnień poruszanych podczas prelekcji powołany został na Wydziale Pełnomocnik do spraw spotkań z praktykami i wykładów otwartych oraz opracowano instrukcję organizacji wydarzeń w WPiE. Funkcję tę pełni dr Katarzyna Kachel, która poprzez koordynację spotkań z praktykami umacnia zakres współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Poniżej znajduje się wykaz wybranych – dedykowanych dla kierunku kryminologia - spotkań z praktykami.

Imię i nazwisko prelegenta	Reprezentowana Instytucja	Temat wystąpienia
Profesor Muhammad Zain ul Abidin	Department of Sociology & Criminology University of Sargodha, Pakistan	Crime Prevention in the 21st Century: A Policing Perspective from South Asia
przedstawiciele Grupy Allegro	przedstawiciele Grupy Allegro	„Bezpieczne zakupy w sieci” - warsztaty
Wojciech Kasprzyk	Prezes Fundacji Igora Stachowiaka	Wytyczne Prokuratora Generalnego w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych w zakresie zdarzeń z użyciem środków przymusu bezpośredniego oraz broni palnej przez funkcjonariuszy wykonujących czynności służbowe - omówienie przykładów śmierci po interwencji policji na bazie doświadczeń fundacji.
Profesor <u>Noargiz Hajiyeva</u> .	Ph.D. Political Scientist, Swiss Excellence Holder <u>Weiser Scholar</u> , University of Michigan, U-M Chair of Women Researchers Council (WRC) Director of Organization of Scientific Activities Department Azerbaijan State University of Economics (UNEC) Co-director of Empirical Methods Working Group Swiss Political Science Association (SPSA)	„State of Art of Illegal Market Activities: How Conflict Zones Enable Transnational Crime"
Malwina Dębicka	adiunkt w Katedrze Prawa Karnego WPIE UKW, prawnik, historyk prawa, a także ekspert medycyny sądowej	"Czego uczą nas umarli? - czyli medycyna sądowa na ziemiach polskich od XVI do XVIII wieku"
Alicja Jarkowska	adiunkt IH Uniwersytetu Jagiellońskiego, finalistka konkursu stypendialnego tygodnika Polityka	Przestępczość Żydów w czasie II wojny światowej

Mikołaj Małecki	Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego	Zabójstwa drogowe
Dariusz Mazur	Ministerstwo Sprawiedliwości	Asystent Sędziego – Prawo. Praktyka. Przyszłość
Anita Noskowska-Piątkowska	Służba Cywilna w Bydgoszczy	Wszystko, co chciałbyś wiedzieć o służbie cywilnej – a boisz się zapytać”
Julia Balcerzak, Julita Cholewińska, Florian Kraft	funkcjonariusz policji Brandenburgii	Praca policjanta w mieszanym polsko-niemieckim zespole
Agnieszka Skura	IPN w Bydgoszczy	Na styku historii i prawa. Rozliczanie zbrodni komunistycznych i nazistowskich w działaniach IPN oraz upamiętnianie walki i męczeństwa Polaków
Jolanta Koczorowska	mediator stały, propagator polubownego rozwiązywania sporów, prawnik	Mediacja - dlaczego nie spróbować? Mediacja jako alternatywa dla postępowania sądowego
Marta Okońska i Dominika Świtalska	Wydział Psychologii UKW	„Jak (nie) rozmawiać z klientem - szkolenie psychologiczne”
Mateusz Badura	Wydział Prawa i Ekonomii	"Sekcja sądowo-lekarska zwłok człowieka"
Przedstawiciel Sztabu Policji w KWP w Bydgoszczy	Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy	Zarządzanie kryzysowe
Adwokat Patryk Wesołowski	Kancelaria prawnej Lhouse Latos Wesołowski Sp.k. z siedzibą w Bydgoszczy	Rejestracja podmiotów w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.
Prokurator Małgorzata Duszyńska	Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia	"Samobójstwo a zbrodnia upozorowana" z perspektywy praktyki prokuratorskiej.
Agnieszka Bieńkowska, Marta Rudewicz	Koordynator ds. rekruterów terenowych w firmie SOLID SECURITY Sp. z o. o.	Ochrona osób i mienia. Sporządzanie planów ochrony.
prof. Daniele Coduti, profesor prawa konstytucyjnego na Uniwersytecie w Foggi (Włochy)	Uniwersytet w Foggi (Włochy)	"The Italian Constitutional Order. An Overview" (prelekcja w j. angielskim).

Kierownik ds. Bezpieczeństwa Marek Kaszkowski	Ekotrade	Bezpieczeństwo imprez masowych na przykładzie meczów piłki nożnej
sędzia Adam Sygit	Sąd Okręgowy w Bydgoszczy	Sporządzanie w prawidłowy sposób środka odwoławczego w postępowaniu karnym.
adwokat Łukasz Koziarski	prawnik Fundacji ITAKA - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych.	Prawne aspekty zaginięć
sędzia Bartosz Jankowski	Sąd Rejonowy w Bydgoszczy	Symulacja rozprawy
prof. Guillermo Palao Moreno z	Uniwersytet w Walencji	Intellectual Property cross-border Infringement Litigation in the EU Digital Market
Robert Bugajski	KWP Bydgoszcz	Zadania Sztabu Policji KWP w Bydgoszczy w zakresie zarządzania kryzysowego
Ewa Radecka	Uniwersytet Śląski	Advocates of the future generation Prawnik w ochronie powietrza
Marcin Kałduński	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	Zasady działania i organizacji Prokuratury Generalnej RP
Leszek Stępka	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Badania wariograficzne
Błażej Sobczak	Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu	Metodyka pracy Komornika Sądowego oraz przebieg postępowania egzekucyjnego w prawie polskim
Dariusz Dubina	Stowarzyszenie Autorów ZAiKS	Organizacja Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi - Zasady licencjonowania użytkowników korzystających z Praw Autorskich
Izabela Kosierb	Kancelaria adwokacka	Praktyczne aspekty mediacji w sprawach karnych
Joanna Łakomska	Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy Joanna Łakomska	Charakterystyka pracy komornika, zasady właściwości miejscowej komorników, rola wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym
Marek Porzeżyński	Politechnika Warszawska	Prawne aspekty sztucznej inteligencji

Robert Mroczek	Morski Oddział Straży Granicznej	Wykład z okazji Europejskiego Dnia Walki z Handlem Ludźmi
adwokat Anna Wochowska-Petrykowska	Krajowy Ośrodek Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym w Gostyninie	Kto przebywa w ośrodku dla "bestii"? Perspektywa adwokata reprezentującego pacjentów Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym w Gostyninie
Justyna Mazur-Kudelska	Reporterka, autorka podcastów, m.in. Pięte: nie zabijaj	Podcast jako forma publikacji treści true crime
Marek Grabowicz	Komenda Miejska w Bydgoszczy, Wydział Techniki Kryminalistycznej	Technika kryminalistyczna w pracy policjanta
Mateusz Drózdź	Kancelaria Radcy Prawnego Mateusz Drózdź, Uczestnik komisji oraz podkomisji sejmowych do spraw zmian ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych	Klub sportowy a organizacja i bezpieczeństwo imprez masowych
Kurator Aleksandra Bełc oraz kurator sądowa Anna Heller	Ośrodek Kuratorski nr 2 w Bydgoszczy	Cel i zasady funkcjonowania ośrodków kuratorskich oraz ich organizacja
adwokat Karolina Wilamowska	Wilamowscy Adwokaci Spółka Partnerska	Mediacja w sprawach nieletnich – analiza przypadków mediacji w sprawach nieletnich oraz narzędzi wspierających rozwiązywanie takich sporów
Patryk Pleskot	historyk, politolog, profesor Uniwersytetu Rzeszowskiego, naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Warszawie	Proces Eligiusza Niewiadomskiego zabójcy prezydenta Gabriela Narutowicza
Bartosz Kehl	Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom	Zadania Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami
Magdalena Nowak-Szafranek, Paweł Szafranek, Jarosław Tomaszewski	Fundacja Cooperatio	Ofiary przestępstw komunikacyjnych. Aspekty praktyczne rekonstrukcji zdarzeń drogowych

Adrian Cieślewicz	Kierownik Ognia Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii KP Bydgoszcz - Śródmieście	Obraz przestępczości nieletnich na terenie Bydgoszczy. Stosowanie ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich z perspektywy funkcjonariuszy policji
Marcin Kałduński	Urząd Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej	Czym tak naprawdę jest Prokuratura Generalna RP? Ścieżka rozwoju zawodowego w PGRP
Anna Frencel	Pełnomocniczka Komendanta Wojewódzkiego Policji w Bydgoszczy	Działania kujawsko-pomorskiej Policji na rzecz ochrony praw człowieka
Julia Balcerzak, Julita Cholewińska	Polizeirevier Guben	Praca policjanta w mieszanym polsko-niemieckim zespole
Magdalena Trojankiewicz	Wydział Nauk Biologicznych, Katedra Genetyki UKW	Badania DNA w kryminalistyce
Robert Damski	Komornik Sądowy przy SR w Lipnie	Po co nam komornik?
Michał Dubiel	asesor komorniczy, Izba Komornicza w Gdańsku	Praca komornika sądowego oraz kontrola sądów, które takową nad komornikami sprawują
adwokat Piotr Pawłowski	Kancelaria adwokacka	Adwokat - przedsiębiorca czy zawód zaufania publicznego
Michał Fajbusiewicz	dziennikarz telewizyjny, scenarzysta i realizator filmowy	Magazyn kryminalny 997
Profesor Marek Hill	Prowadzi praktykę adwokacką w Londynie, specjalizując się w prawie kościelnym i wolności religijnej	Współczesne wyzwania dotyczące ochrony wolności religii
Jakub Zabielski	Kancelaria Senatu Rzeczypospolitej	Proces legislacyjny, współpraca izb ustawodawczych oraz praktyka pracy legislatora
Przedstawiciele Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	Aplikacja do służby
Waldemar Dąbrowski	Założyciel i prezes Stowarzyszenia Profilaktyki i Resocjalizacji "Mateusz"	Działalność Ośrodka Readaptacyjnego Mateusz
Tomasz Kosiarski	ekspert Zespołu ds. Specjalistycznych Uzbrojonych Formacji Ochronnych Wydziału	Ochrona osób i mienia w Polsce

	Postępowań Administracyjnych Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy	
Tomasz Gołdyn	Kierownik Sekcji Pozwoleń na Broń Wydziału Postępowań Administracyjnych Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy	Prawne aspekty dostępu do broni w Polsce
Marcin Zmudziński	Ekspert Zespołu ds. Doboru i Rezerwy Kadrowej Wydziału Kadr i szkolenia KWP w Bydgoszczy	Procedura doboru do służby w Policji - postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów ubiegających się o pracę w Policji
Leszek Stępka	Adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego i Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji UMK w Toruniu	Dostęp do broni palnej w Polsce
Derya Tekin	İstanbul Medeniyet University w Turcji	The Development of Criminological Theories: From Classic School to Posivist School
Damian Aptowicz	Aplikant radcowski III roku przy OIRP w Bydgoszczy, pracownik Zespołu Prawnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy	Nadużycia w systemie ubezpieczeń społecznych
Jolanta Bożyk	mjr Służby Ochrony Państwa	Chronić i służyć - misja i przywilej
Justyna Poznańska	Psycholog śledczy i profiler z wieloletnim doświadczeniem.	Profilowanie sprawców przestępstw
Ludmiła Anannikova	Reporterka "Dużego Formatu" Gazety Wyborczej, laureatka nagrody Newsweeka im. Teresy Torańskiej, dwukrotnie nominowana do nagrody Grand Press	Niesłusznie skazani. Historie tych, o których państwo nie pamięta
Magdalena Moskal	Magdalena Moskal	Problematyka mobbingu w hiszpańskim prawie pracy
Piotr Pawłowski	Własna kancelaria	Dostęp do broni palnej w Polsce na tle innych krajów europejskich - analiza unormowań prawnych
prof. Fernando Simón Yarza	Uniwersytet w Pampelunie (Universidad de Navarra)	The Increasing Confusion in Human Rights Speech

Damian Aptowicz	Aplikant radcowski II roku przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Bydgoszczy, pracownik zespołu prawnego organu pomocy społecznej	Kilka słów o prawie pomocy społecznej w praktyce
Jacek Patyk	Radca prawny, doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu w Katedrze Finansów i Bankowości	Zbrodnie Vatowska jako następstwo karuzeli podatkowej
Beata Lorkowska	Adwokat, członek Okręgowej Rady Adwokackiej w Bydgoszczy	Postępowanie dowodowe w polskim procesie karnym-zagadnienia praktyczne
Marcin Wąsik-Wiszniewski	Regionalny Dyrektor Programów Edukacji Ekonomicznej w Programie Nowoczesne Zarządzanie Biznesem	Wiarygodność i (cyber)bezpieczeństwo finansowe - co możesz zyskać?
Ewa Sygit-Kowalkowska	Pracownik naukowo-dydaktyczny w Katedrze Psychologii Pracy i Organizacji Wydziału Psychologii UKW w Bydgoszczy	Radzenie sobie ze stresem i zdrowie psychiczne
Robert Lubrant	Certyfikowany specjalista ds. przeciwdziałania przemocy	Działalność Stowarzyszenia Bezpieczeństwo Dziecka w ramach pomocy ofiarom przemocy domowej
Agnieszka Wedeł-Domaradzka	UKW Bydgoszcz	Go International - wkład Polski w rozwój międzynarodowej idei i ochrony praw dziecka
Adam Bodnar	Rzecznik Praw Obywatelskich	Prawa obywatelskie w dobie pandemii
Monika Sławecka	pisarka, scenarzystka oraz filmoznawczyni	Porwania. O zjawisku, które wypieramy, że może spotkać każdego z nas
Marcin Wąsik-Wiszniewski	Regionalny Dyrektor Programów Edukacji Ekonomicznej - Programu Nowoczesne Zarządzanie Biznesem	Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni
Grzegorz Grosskreutz		Pieniądze ze świata całego
Anną Walewicz-Kuc	Specjalistka z zakresu badań wariograficznych z Instytutu Badań Wariograficznych	Badania poligraficzne
Rachmistrz SCS Artur Urbański, Młodszy Aspirant SCS Robert Sadowski oraz dr Ewa Dziawgo	Służba Celno-Skarbowa	Cykl wykładów dot. rynku gier hazardowych

Młodszy inspektor Romuald Kapłanowski	Naczelnik Wydziału do Zwalczania Zorganizowanej Przystępczości Kryminalnej w Zarządzie Centralnego Biura Śledczego Policji w Bydgoszczy	Rola CBŚP w zwalczaniu przystępczości zorganizowanej
Jakub Markiewicz	Zakład Karny Bydgoszcz-Fordon	Struktura więziennictwa polskiego
Profesor Nauk Prawnych i Kryminologii Maria Angeles Ruiz Cuadrado	Uniwersytet w Granadzie	Gender based violence Criminal Law – Biological Threatens
Piotr Bojar	Dyrektor ds. Sprzedaży i Marketingu w Tramwajach Fordon Sp. z o.o. Bydgoszcz	Bezpieczeństwo w transporcie miejskim
Patryk Theuss	Komisariat Policji Bydgoszcz- Śródmieście	Posiadanie narkotyków w polskim prawie karnym

Organizacja wykładów otwartych z praktykami wpisuje się – poprzez ogólnodostępny charakter – w misję popularyzacji nauki i transferu wiedzy. Każdorazowo informacje o tych wydarzeniach publikowane były na wszystkich platformach społecznościowych prowadzonych przez Wydział (Facebook, Instagram) oraz na stronie www.

Formą współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, jest również wspólna organizacja seminariów i warsztatów, które zapewniają nie tylko transfer wiedzy i wymianę doświadczeń, ale przynoszą nieoceniony wkład w rozwój studenta, który chętnie w takowych inicjatywach uczestniczy.

Zorganizowano m.in.:

- Seminarium "Izolacja sprawców czynów zabronionych", które poprowadzili: mgr inż. Maciej Leciejewski (Dyrektor Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Koronowie), mjr. Agnieszka Busk-Kaczmarek (psycholog w Areszcie Śledczym w Bydgoszczy), mjr. Krzysztof Sulecki (Wychowawca), płk Maciej Klimczyk (Dyrektor Zakładu Karnego w Bydgoszczy-Fordonie), kpt Daniel Guzman (Rzecznik prasowy Zakładu Karnego w Bydgoszczy-Fordonie), mł. chor. Sylwia Różycka (Młodszy wychowawca działu penitencjarnego), dr por. Agnieszka Szatkowska (Specjalista służby organizacyjno-prawnej), por. Elżbieta Kamińska (Rzecznik prasowy Zakładu Karnego Nr 1 w Grudziądzu) oraz por. Marka Mikieliewicza (Wychowawca), https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/prawo_aktualnosci/58466
- Seminarium „Etyka zawodowa w polskim procesie karnym w obliczu współczesnych wyzwań”, które poprowadzili dr Adam Bułat (UKW w Bydgoszczy) oraz dr Piotr Starzyński (UWM w Olsztynie), https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/prawo_aktualnosci/58777
- Warsztaty „Waluty światowe”, w którym uczestniczył mgr inż. Grzegorz Grosskreutz, https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/prawo_aktualnosci/70925/podsumowanie-warsztatow-dla-studentow-wydzialu-prawa-i-ekonomii

- Seminarium „Vim vi repellere licet (siłę wolno odeprzeć siłą). Obrona konieczna w perspektywie dogmatycznej i praktycznej”, które poprowadzili: dr Karol Siemaszko (UKW w Bydgoszczy), dr Adam Bułat (adwokat, UKW w Bydgoszczy), mgr Jarosław Wyrębski (adwokat, UKW w Bydgoszczy), dr Marcin Piotrowski (adwokat)
https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/prawo_aktualnosci/69179/seminarium-naukowe-dotyczace-obrony-koniecznej
- Projekt Adwokat na Uczelni organizowane wraz z Okręgową Radą Adwokacką w Bydgoszczy,
https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/prawo_aktualnosci/68829/spotkanie-dla-studentow-w-ramach-ogolnopolskiej-akcji-adwokat-na-uczelni-w-instytucie-prawa-i-ekonom;
https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/prawo_aktualnosci/72707/spotkanie-dla-studentow-w-ramach-akcji-adwokat-na-uczelni
- Warsztaty dla studentów "Służba w Policji - pomagamy i chronimy" organizowane wraz z Komendą Wojewódzką Policji w Bydgoszczy,
https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/prawo_aktualnosci/71222/warsztaty-dla-studentow-sluzba-w-policji--pomagamy-i-chronimy; <https://www.radiopik.pl/2,114746,adwokatura-nie-gryzie-czlonkowie-palestry-promow>
- Seminarium: "Różne oblicza suicydologii - aspekty prawne, kryminologiczne, psychologiczne i praktyczne", relegenci: dr hab. Justyna Karaźniewicz prof. uczelni: „Prawnokarne aspekty samobójstwa”, mgr Milena Powirska-Bała: „Zachowania suicydalne w ujęciu kryminalistycznym”, mł. asp. Mateusz Wojciechowski: „Czynności procesowe na miejscu ujawnienia zwłok”, psychoterapeuta Karol Piasecki: „Myśli "S"?", dr Ewa Stępka-Tykwińska: „Zachowania suicydalne wśród młodzieży i młodych dorosłych”.
- Seminarium naukowe na temat: Nowe technologie a prawa człowieka.
<https://www.ukw.edu.pl/strona/aktualnosci/archiwum/73225/nowe-technologie-a-prawa-czlowieka>
- Konkurs krasomówczy - współpraca z Okręgową Radą Adwokacką w Bydgoszczy:
https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/prawo_aktualnosci/74473/okregowa-rada-adwokacka-w-bydgoszczy-wraz-z-wydzialem-
- Współorganizacja (Ministerstwo Sprawiedliwości) ogólnopolskiego projektu promującego zawód asystenta sędziego - „Asystent Sędziego - Prawo. Praktyka. Przyszłość”. Celem inicjatywy jest zwiększenie świadomości wśród studentów i absolwentów prawa na temat roli asystentów sędziów w wymiarze sprawiedliwości oraz zachęcenie młodych prawników do wyboru tej ścieżki kariery.

W latach 2023–2025 Wydział nawiązał nowe współprace oraz kontynuował te zawarte wcześniej. W dniu 30 czerwca 2023 r. zawarto porozumienie z Rzecznikiem Finansowym dotyczące organizacji praktyk studenckich. Kolejne porozumienie o współpracy podpisano 20 czerwca 2023 r. z Prokuratorem Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej. Z Komendą Wojewódzką Policji renegocjowano warunki współpracy wynikające z umowy zawartej 20 stycznia 2022 r.; podpisanie nowych warunków nastąpiło 11 grudnia 2024 r., a porozumienie zostało zawarte na czas określony do 31 sierpnia 2026 r. W ostatnim czasie w związku z dalszą współpracą z Komendą Wojewódzką Policji w Bydgoszczy wynegocjowano dodatkowe szkolenia dla Kadry i Studentów UKW w zakresie bezpieczeństwa.

W roku 2025 podpisano szereg nowych porozumień: 20 lutego 2025 r. z Powiatem Bydgoskim, 7 marca 2025 r. z Izłą Administracji Skarbowej w Bydgoszczy oraz 17 marca 2025 r. z wydawnictwem CH. Beck sp. z o.o., którego celem jest certyfikowanie studentów w zakresie obsługi i korzystania z Systemu Informacji Prawnej Legalis. W dniu 29 kwietnia 2025 r. odbyło się spotkanie Dziekana Wydziału z Prezes Sądu Okręgowego w Bydgoszczy dotyczące rozszerzenia porozumienia z 15 maja 2021 r. w sprawie praktyk studenckich w Sądzie Okręgowym i jednostkach podległych. Ponadto w dniu 23 kwietnia 2025 r. Dziekan Wydziału, na prośbę Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy, nawiązał kontakt z przedstawicielką tej instytucji w celu renegotjacji warunków umowy dotyczącej praktyk studenckich zawartej 22 czerwca 2021 r.

Wydział inicjuje zawieranie nowych kierunków współpracy, w związku z powyższym zwrócił się z propozycją zawarcia porozumienia do Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego, Straży Granicznej – Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej, Oddziału Żandarmerii Wojskowej w Bydgoszczy, Instytutu Pamięci Narodowej w Bydgoszczy oraz Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy.

W omawianym okresie Wydział kontynuował również już wcześniej rozpoczęte współpracy. Dotyczy to w szczególności Straży Miejskiej, Urzędu Wojewódzkiego oraz Stowarzyszenia Przedsiębiorców Pomorza i Kujaw. Współpraca z tymi podmiotami ma charakter stały i obejmuje organizację praktyk zawodowych, realizację wspólnych przedsięwzięć dydaktycznych oraz inicjatyw mających na celu integrację środowiska akademickiego z praktyką życia publicznego i gospodarczego.

Ponadto w najbliższym czasie planowane jest podpisanie nowych porozumień o współpracy. Przewiduje się zawarcie nowej umowy z Sądem Okręgowym w Bydgoszczy w zakresie organizacji praktyk studenckich, co stanowi kontynuację dotychczasowych działań i poszerzenie obszaru współpracy. Równolegle planowane jest podpisanie porozumienia z Aresztem Śledczym w Bydgoszczy, które obejmie szeroką współpracę dydaktyczno-organizacyjną.

Wydział aktywnie rozwija współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, podejmując inicjatywy o charakterze edukacyjnym, dydaktycznym i integracyjnym, które w przyszłości mogą stanowić podstawę do zawierania formalnych porozumień i umów partnerskich. Przykładem takich działań są spotkania studentów i pracowników WPIE z przedstawicielami CWZS Zawisza – Klub Strzelecki (udział studentów w zajęciach z strzelectwa), Urzędu Miasta Chełmna (zwiedzanie miasta) czy Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy (szkolenie z zakresu wyszukiwania informacji archiwalnych). Warto dodać, że dzięki uprzejmości Zastępy Rycerskiego z Chełmna (Osada Rycerska w Chełmnie) studenci Wydziału Prawa i Ekonomii mieli możliwość poznawania historii średniowiecznych kar i tortur w formie praktycznej, wykraczającej poza tradycyjne zajęcia teoretyczne. Część wyposażenia Izby Tortur z Osady Rycerskiej została okresowo udostępniona i przeniesiona do murów Uniwersytetu, co pozwoliło studentom na bezpośredni kontakt z historycznymi eksponatami.

Wydział konsekwentnie rozwija współpracę z instytucjami wymiaru sprawiedliwości, w tym z Sądem Okręgowym w Bydgoszczy oraz jednostkami penitencjarnymi – zakładami karnymi i aresztami śledczymi. Wspólne działania mają charakter dydaktyczny i praktyczny, a ich celem jest przybliżenie studentom realiów funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości oraz umożliwienie im zdobycia wiedzy i doświadczenia w środowisku zawodowym.

W ramach współpracy z Sądem Okręgowym w Bydgoszczy studenci WPIE uczestniczyli w rozprawach sądowych, dzięki czemu mogli bezpośrednio obserwować przebieg postępowania i praktyczne zastosowanie przepisów prawa. Dodatkowo Wydział regularnie zaprasza sędziów i przedstawicieli sądownictwa do udziału w wydarzeniach organizowanych na uczelni, takich jak symulacje rozpraw karnych oraz spotkania o charakterze dydaktyczno-organizacyjnym, podczas

których studenci mają możliwość rozmowy z praktykami i poszerzania swojej wiedzy o funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości.

Równolegle kontynuowana jest współpraca z jednostkami penitencjarnymi, w ramach której studenci uczestniczą w wizytach studyjnych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Spotkania te pozwalają na zapoznanie się z organizacją pracy służby więziennej, specyfiką funkcjonowania placówek resocjalizacyjnych oraz zasadami wykonywania kary pozbawienia wolności. Działania te stanowią istotny element praktycznego kształcenia studentów kierunków prawniczych, a także przyczyniają się do pogłębiania współpracy Wydziału z instytucjami wymiaru sprawiedliwości w regionie.

Uniwersytet zawarł porozumienie dotyczące prowadzenia szkolenia dla studentów Wydziału Prawa i Ekonomii w zakresie mediacji. Ukończenie tego kursu umożliwi uczestnikom, po spełnieniu pozostałych wymogów ustawowych, ubieganie się o wpis na listę stałych mediatorów sądowych. Szkolenie trwa 40 godzin dydaktycznych, a program szkolenia jest zgodny ze standardami szkolenia mediatorów zawartymi w Uchwale nr 1/2023 Społecznej Rady ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości z 23 marca 2023 r. Trenerzy prowadzący szkolenie, to osoby z wieloletnim doświadczeniem w prowadzeniu mediacji, posiadający wiedzę i kompetencje w prowadzeniu mediacji jak również doświadczeni trenerzy i wykładowcy. Podmiotem realizującym kurs jest mgr Agnieszka Grzybowska - czynny mediator, wpisana na listę mediatorów stałych przy Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy. Posiada trzynastoletnie doświadczenie w prowadzeniu postępowań mediacyjnych gospodarczych, cywilnych i karnych skierowanych z sądu oraz pozasądowych. Współzałożycielka i wiceprezes fundacji „Gildia Mediacyjna” w Toruniu, współzałożycielka Centrum Mediacji przy Uniwersytecie WSB Merito w Bydgoszczy.

W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym Wydział organizuje także prelekcje i wydarzenia edukacyjne. Przykładem takiej inicjatywy była prelekcja dra Adama Jakuszewicza pt. „Czy mój głos ma znaczenie? O etycznych i prawnych podstawach angażowania się w życie wspólnoty”, która odbyła się 12 lutego 2024 r. w Łabiszyńskim Domu Kultury. Spotkanie to miało na celu promowanie postaw obywatelskich i uświadamianie znaczenia uczestnictwa w życiu społecznym.

Wydział włącza się również w organizację konferencji i spotkań tematycznych z udziałem przedstawicieli administracji samorządowej, instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych. Tego rodzaju przedsięwzięcia stanowią platformę wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, a także przyczyniają się do budowania trwałych relacji pomiędzy środowiskiem akademickim a instytucjami działającymi na rzecz lokalnej społeczności.

Wydział Prawa i Ekonomii aktywnie współpracuje z mediami, udzielając wywiadów i opinii eksperckich w zakresie prawa, ekonomii i zagadnień społecznych. Przykładem jest wywiad dr Ewy Stępki-Tykwirskiej dla Radia Eska Bydgoszcz. Działania te pozwalają na upowszechnianie wiedzy akademickiej w mediach, zwiększają widoczność Wydziału w przestrzeni publicznej oraz promują kompetencje eksperckie jego pracowników.

Niezwykle cennym z punktu widzenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest realizacja zajęć dydaktycznych bezpośrednio u interesariuszy. Takie zajęcia realizowane są m.in. w Zakładzie Karnym Bydgoszcz Fordon, Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy, Zakładzie Poprawczym i Schronisku dla Nieletnich w Koronowie czy Delegaturze Instytutu Pamięci Narodowej w Bydgoszczy.

W ramach swojej działalności ułatwiającej integrację studentów ze środowiskiem społeczno-gospodarczym Wydział Prawa i Ekonomii podjął również współpracę z bydgoskimi samorządami adwokatów i radców prawnych, Bydgoskim Towarzystwem Naukowym czy Kujawsko-Pomorskim Funduszem Rozwoju.

Innowacyjną i elastyczną formę współpracy organizowaną przez Wydział jest cykliczny Konkurs Wiedzy o Społeczeństwie dla Uczniów Szkół Średnich (https://www.ukw.edu.pl/jednostka/wiedza_o_spolecznstwie), w ramach którego Wydział współpracuje ze wszystkimi szkołami województwa kujawsko-pomorskiego. Ostatnia XIV edycja konkursu to "Hejt i mowa nienawiści w sieci – przejawy i sposoby przeciwdziałania". Patronat nad edycją konkursu objął Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę. W konkursie wzięli udział uczniowie szkół średnich z województwa kujawsko-pomorskiego. Obecnie – w związku z zainteresowaniem uczniów szkół średnich - planuje się organizację kolejnej XV edycji Konkursu Wiedzy o Społeczeństwie.

Jednym z cyklicznych wydarzeń, w które aktywnie angażują się zarówno pracownicy, jak i studenci Wydziału Prawa i Ekonomii, jest Bydgoski Festiwal Nauki. Uczestnicząc w nim, przedstawiciele Wydziału dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem, przygotowując wykłady oraz warsztaty obejmujące m.in. zagadnienia z zakresu prawa karnego, prawa wykroczeń, własności intelektualnej czy aspektów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Otwarta formuła wydarzenia, zakładająca bezpłatny i powszechny dostęp, sprzyja budowaniu relacji z szeroko rozumianym otoczeniem społecznym i gospodarczym, a także umożliwia popularyzację wiedzy prawniczej oraz promocję działalności naukowej Wydziału.

Ewaluacja współpracy

Zgodnie ze strategią Wydziału Prawa i Ekonomii, zwięźceniem relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym są podpisywane listy intencyjne i porozumienia o współpracy. W ramach wspólnych działań Wydział oraz podmioty te deklarują podejmowanie działań popularyzatorskich oraz promujących dorobek naukowy WPIE, wsparcie interesariuszy w zakresie interpretacji aktualnych regulacji prawnych, inicjowanie i prowadzenie wspólnych inicjatyw, przedsięwzięć mających na celu rozwój działań badawczo-konsultacyjnych, zaspokajanie wspólnie uzgodnionych potrzeb informacyjnych, wzajemną promocję projektów, działań i inicjatyw podejmowanych przez każdą ze stron oraz wsparcie w realizacji studenckich praktyk zawodowych przez studentów WPIE.

Podpisanych zostało kilka umów o współpracę, porozumień oraz listów intencyjnych, tworząc szerokie grono interesariuszy zewnętrznych WPIE, m.in.: z Rzecznikiem Finansowym, Izłą Administracji Skarbowej, Komendą Wojewódzką Policji w Bydgoszczy, Polskim Radiem – Regionalną Rozgłośnią w Bydgoszczy „Polskie Radio Pomorza i Kujaw”, Prokuraturą Okręgową w Bydgoszczy, Strażą Miejską w Bydgoszczy, Sądem Okręgowym w Bydgoszczy, Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, Okręgową Radą Adwokacką w Bydgoszczy, Nadwiślańskim Oddziałem Straży Granicznej w Warszawie im. Powstania Warszawskiego. Ponadto z lokalnymi samorządami (m.in. z Gminą Miejską Człuchów, Gminą Sępólno Krajeńskie, Gminą Szubin, Gminą Żnin, Gminą Białe Błota Gminą Nakło nad Notecią) oraz z podmiotami społeczno-gospodarczymi (m.in. Stowarzyszeniem Przedsiębiorców Kujaw i Pomorza, Kujawsko-Pomorskim Funduszem Rozwoju).

Wydział Prawa i Ekonomii nieustannie dąży do rozwoju tej sieci współpracy. Aktywnie poszukuje nowych partnerów instytucjonalnych oraz podmiotów prywatnych, które mogą wzbogacić ofertę dydaktyczną i praktyczną kierunków studiów. Nawiązywane są kontakty z przedstawicielami administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych, a także firm i przedsiębiorstw działających w obszarach związanych z profilem kształcenia. Celem tych działań jest

tworzenie trwałych i wielowymiarowych relacji, które przynoszą korzyści zarówno studentom i kadrze akademickiej, jak i partnerom zewnętrznym.

Wydział prowadzi również monitoring dotychczasowych współprac, dostosowując ich zakres i formę do zmieniających się potrzeb oraz oczekiwań obu stron. Otwartość na nowe inicjatywy oraz elastyczność w budowaniu relacji umożliwiają skuteczne reagowanie na dynamicznie zmieniające się otoczenie społeczno-gospodarcze. Strategia Wydziału zakłada kontynuowanie i intensyfikację działań w tym obszarze, uznając je za kluczowy element rozwoju oferty edukacyjnej oraz podnoszenia jakości kształcenia.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się przede wszystkim na 3 płaszczyznach: praktyk zawodowych studentów, udziału interesariuszy zewnętrznych w pracach nad modyfikacją programów studiów oraz organizowanych dla studentów spotkań z praktykami.

W ewaluacji współpracy istotną rolę odgrywają: Pełnomocnicy Dziekana (Pełnomocnik do spraw spotkań z praktykami i wykładów otwartych - dr Katarzyna Kachel, Pełnomocnik do spraw praktyk studenckich - mgr Miłosz Chruściel, Pełnomocnik kierunku Kryminologia - dr Jarosław Janikowski) oraz Rada Kierunku Kryminologii. Odpowiadają oni za gromadzenie i przekazywanie informacji, organizowanie spotkań oraz nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ich działania ukierunkowane są na rozwijanie i umacnianie współpracy z partnerami zewnętrznymi, wspieranie inicjatyw pracowników oraz inicjowanie nowych form kooperacji sprzyjających budowaniu trwałych relacji między uczelnią a jej interesariuszami.

Interesariusze zewnętrzni opiniują także zmiany w programie studiów na kierunku Kryminologia – (dokumentacja – protokół z posiedzenia Rady Kierunku Kryminologia – nr protokołu) oraz okresowo, opiniują warunki ich prowadzenia, sposób organizacji i realizacji procesu kształcenia oraz program kształcenia, w tym opis efektów uczenia się oraz zasady odbywania praktyk odnosząc je do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, zwłaszcza w kontekście aktualnych potrzeb rynku pracy (dokumentacja – opinie interesariuszy zewnętrznych – nr protokołu)

Sekretariat Wydziału prowadzi wykaz podmiotów, z którymi podpisano umowy o współpracę, a także podpisanych listów intencyjnych. Informacje o nowo pozyskanych podmiotach są także umieszczane na stronie internetowej Wydziału, a o podmiotach reprezentowanych przez osoby podejmujące doraźną współpracę (najczęściej w formie spotkań praktyków ze studentami) – także w trakcie spotkań. Informacje te, a także działania zmierzające do podpisania nowych porozumień są przekazywane przez Dziekana członkom Rady Kierunku Kryminologia oraz członkom Rady Naukowej WPIE.

Mnogość obszarów działalności Wydziału i szerokich kompetencji jego pracowników daje możliwość aktywnej współpracy w prowadzeniu szkoleń, warsztatów i wykładów otwartych poza murami uczelni. Ich realny wpływ na kształtowanie środowiska społeczno-gospodarczego i prawna ocena zmian gospodarczych cieszy się zainteresowaniem mediów lokalnych.

Współpraca społeczno-gospodarcza prowadzona w ramach działalności Wydziału Prawa i Ekonomii z założenia jest wielowymiarowa oraz kompleksowa i skutkuje przede wszystkim: dobrą integracją studentów ze środowiskiem społeczno-gospodarczym, zacieśnianiem kontaktów z różnego typu instytucjami, wymiernymi efektami osiągania celów określonych w programach studiów oraz sprawnym budowaniem realnych kompetencji studentów wymaganych przez przyszłych pracodawców.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	Nie dotyczy
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

.....

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Wymiar międzynarodowy kształcenia na kierunku kryminologia

W procesie kształcenia na kierunku kryminologia umiędzynarodowienie działalności dydaktycznej i naukowej odgrywa istotną rolę. Wynika to już z samej koncepcji tego kierunku. Do programu studiów włączono bowiem szereg przedmiotów, umożliwiających zdobycie przez studentów wiedzy z zakresu transgranicznych aspektów zjawiska przestępczości oraz problematyki walki z przestępczością w wymiarze międzynarodowym, takich jak: terroryzm i konflikty zbrojne, przestępczość zorganizowana, międzynarodowe i europejskie prawo karne, cyberprzestępczość, przestępczość narkotykowa, handel ludźmi oraz przestępczość cudzoziemców. Ponadto studenci kryminologii realizują zajęcia z praw człowieka, które umożliwiają im zdobycie wiedzy na temat międzynarodowych standardów w zakresie ochrony praw sprawców oraz ofiar przestępstw.

Wzrost umiędzynarodowienia działalności dydaktycznej i naukowej jako kluczowy kierunek rozwoju Wydziału Prawa i Ekonomii

Pracownicy Wydziału Prawa i Ekonomii, w tym Pełnomocnik Dziekana ds. Umiędzynarodowienia, wraz z Biurem Współpracy Międzynarodowej UKW, podejmują stałe wysiłki zmierzające do pozyskiwania nowych partnerów zagranicznych, zarówno w ramach Programu Erasmus+, programu KA 107, jak i w ramach współpracy nieformalnej pomiędzy uczelniami, co prowadzi do wzrostu mobilności pracowników akademickich i studentów, a w konsekwencji do stałego wzrostu umiędzynarodowienia działalności dydaktycznej i naukowej Wydziału. W związku z tym w roku 2021 został przyjęty dokument: Strategia umiędzynarodowienia działalności dydaktycznej i naukowej Instytutu Prawa i Ekonomii UKW, w którym zostały określone ramy i kierunki działań, mających na celu stały wzrost umiędzynarodowienia poszczególnych obszarów działalności Wydziału (ZAL_WPiE_04).

W obrębie wskazanych działań szczególnie pilnym wyzwaniem jest kwestia umiędzynarodowienia kierunku kryminologia. Obecnie Uniwersytet Kazimierza Wielkiego ma podpisane umowy w ramach programu Erasmus + z siedmioma uczelniami zagranicznymi, prowadzącymi studia na kierunku

kryminologia (Miguel Hernández University of Elche w Alicante, Universidad UNIE S.L. w Madrycie, Universitat Jaume I w Castelló de la Plana (Hiszpania), University of Foggia, University of Granada, University of Sassari w Sassari, University of Valencia). Cztery z ww. umów podpisano w okresie od ostatniej oceny kierunku kryminologia przez PKA w roku 2023. Ponadto trwa postępowanie w sprawie podpisania umowy o współpracę w ramach programu Erasmus+ pomiędzy UKW a Uniwersytetem w Maladze.

Z uwagi na interdyscyplinarny charakter kształcenia na kierunku studiów kryminologia oraz wysoki stopień jego organizacyjno-kadrowego zintegrowania w ramach Wydziału Prawa i Ekonomii UKW, dokonując oceny warunków oraz sposobów podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia tego kierunku należy także uwzględnić umowy partnerskie zawarte pomiędzy UKW a uczelniami zagranicznymi prowadzącymi studia prawa (obecnie 19 umów) oraz studiów administracji, w tym programy kształcenia kandydatów do pracy w policji oraz służby więziennej (18 umów).

Realizacja mobilności w ramach ww. umów jest bowiem dostępna zarówno dla studentów kryminologii, jak i dla pracowników Wydziału, którzy prowadzą na tym kierunku zajęcia dydaktyczne. Na przykład w roku 2025 dwie studentki kryminologii oraz jeden wykładowca prowadzący na tym kierunku zajęcia dydaktyczne uczestniczyli w edycji programu Blended Intensive Programme, organizowany przez Wydział Prawa Uniwersytetu w Jaen (Hiszpania).

Wykaz umów o współpracę w ramach programu Erasmus + dla studentów Wydziału Prawa i Ekonomii (w obrębie nauk prawnych)

1. Bahçeşehir University, Stambuł, Turcja
2. Baskent University, Ankara, Turcja
3. European-University Viadrina, Frankfurt nad Odrą, Niemcy
4. İstanbul Medeniyet University, Stambuł, Turcja
5. Istanbul Sabahattin Zaim University, Stambuł, Turcja
6. Karamanoglu Mehmetbey University, Karaman, Turcja
7. Kocaeli University, Kocaeli, Turcja
8. Polytechnic Institute of Santarém, Santarém, Portugalia
9. University of Aveiro, Aveiro, Portugalia
10. University of Jaen, Jaen, Hiszpania
11. University of Madeira, Funchal, Portugalia
12. University of Minho, Braga, Portugalia
13. University of Piemonte Orientale "Amedeo Avogardo", Vercelli, Włochy
14. University of Reunion, Saint Denis, Francja
15. University of South Bohemia, Czeskie Budziejowice, Czechy
16. University of Tuscia, Viterbo, Włochy
17. University of Western Macedonia, Kozani, Grecja
18. Vilnius University of Applied Sciences, Wilno, Litwa
19. Baskent University, Ankara, Turcja
20. Catholic University of Ávila, Avila, Hiszpania
21. Goce Delchev University, Sztip, Macedonia Północna
22. International Telematica University Uninettuno, Rzym, Włochy
23. Miguel Hernández University of Elche, Alicante, Hiszpania
24. UNIE S.L., Madryt, Hiszpania
25. Universitat Jaume I, Castelló de la Plana, Hiszpania
26. University of Alicante, Alicante, Hiszpania
27. University of Foggia, Foggia, Włochy
28. University of Granada, Grenada, Hiszpania
29. University of Jaen, Jaen, Hiszpania

30. University of La Laguna, La Laguna, Hiszpania
31. University of Osijek, Osijek, Chorwacja
32. University of Piemonte Orientale "Amedeo Avogadro", Vercelli, Włochy
33. University of Rijeka, Rijeka, Chorwacja
34. University of Sassari, Sassari, Włochy
35. University of the Balearic Islands, Palma, Hiszpania
36. University of Valencia, Walencja, Hiszpania
37. Vanvitelli University, Caserta, Włochy

Poprawie umiędzynarodowienia służy działalność informacyjna kierowana do studentów przez Biuro Współpracy Międzynarodowej UKW oraz wydziałowego Pełnomocnika Dziekana ds. Umiędzynarodowienia. Należy również wspomnieć, że na okres od dnia 1 października 2025 r. do dnia 31 sierpnia 2028 r. powołano podległego organizacyjnie Prorektorowi ds. Studenckich i Jakości Kształcenia Pełnomocnika ds. umiędzynarodowienia – dr Ewelinę Idziak, pracowniczkę Wydziału Prawa i Ekonomii (Zarządzenie Rektora UKW nr 1/2025/2026 z 1 października 2025 r.)

Informacje o możliwościach realizacji mobilności na uczelniach zagranicznych w ramach Programu Erasmus+ oraz o możliwościach odbycia praktyk zagranicą umieszczane są na stronie Biura Współpracy Międzynarodowej (<http://www.bwm.ukw.edu.pl>), Informacje bardziej szczegółowe, dostosowane do specyfiki danego kierunku studiów, są natomiast przekazywane przez Pełnomocnika Dziekana ds. Umiędzynarodowienia w ramach organizowanych spotkań ze studentami. Na życzenie zainteresowanych studentów możliwe są także indywidualne konsultacje z Pełnomocnikiem

Umiędzynarodowienie w zakresie mobilności wykładowców i studentów

Realizacją mobilności pracowników oraz studentów UKW zajmuje się Biuro Współpracy Międzynarodowej, mające charakter administracyjny oraz informacyjno–doradczy. Biuro rozwija kontakty zagraniczne a tym samym przyczynia się do budowania polityki międzynarodowej Uczelni. Wyjazdy zagraniczne pracowników Wydziału realizowane są zarówno w ramach programu Erasmus+, jak i w ramach innych programów oraz staży dydaktycznych, a także nieformalnej współpracy między uczelniami. Wyjazdy te są łatwo dostępne dla wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału i cieszą się z ich strony coraz większym zainteresowaniem. W latach 2023-2025 zrealizowano 13 wyjazdów zagranicznych nauczycieli akademickich w ramach programu Erasmus +. Wyjazdy te umożliwiają zarówno rozwinięcie umiejętności prowadzenia zajęć dydaktycznych w językach obcych, jak i zapoznanie się z metodami dydaktycznymi stosowanymi w uczelniach zagranicznych, które następnie mogą zostać wykorzystane na miejscu.

Mimo działań promujących mobilność podejmowanych przez Biuro Współpracy Międzynarodowej oraz wydziałowego Pełnomocnika Dziekana ds. Umiędzynarodowienia takich jak: spotkania informacyjne, informacje przekazywane za pośrednictwem mediów elektronicznych, a także istniejących ułatwień, zwłaszcza możliwość dofinansowania kursów językowych mających na celu przygotowanie studentów do wyjazdu zagranicznego, korzystanie z oferty programu Erasmus+ nie jest zbyt popularne wśród studentów. Wynika to stąd, iż wielu studentów Wydziału łączy studiowanie z wykonywaniem pracy zawodowej, z której nie chce rezygnować.

W latach 2023-2025 zrealizowano siedem mobilności zagranicznych studentów kryminologii, w tym: cztery wyjazdy na studia w ramach programu Erasmus +, dwa wyjazdy w ramach programu *Blended Intensive Programme*, oraz jeden wyjazd w celu odbycia praktyk. W związku z tym, że *Blended Intensive Programme* cieszy się coraz większym zainteresowaniem studentów, podejmowane są działania zmierzające do pozyskiwania partnerów zagranicznych, mające na celu organizację kolejnych edycji tego programu. Obecnie, wraz z partnerami z uniwersytetów w Alba Iulia, Jaen oraz Kijowie

przygotowywana jest edycja *Blended Intensive Programme* pt. *Challenges to Human Rights Protection in the Digital Age*, adresowana m.in. do studentów kryminologii UKW.

Umiejdzynarodowienie w zakresie procesu dydaktycznego

W ostatnich latach znacznie wzrosła liczba zajęć dydaktycznych w języku angielskim, realizowanych przez Wydział Prawa i Ekonomii dla studentów programu Erasmus+. Obecnie w ramach Wydziału oferowanych jest 36 przedmiotów, w tym istotnych z punktu widzenia interdyscyplinarnego charakteru sylwetki absolwenta kierunku kryminologia, w szczególności: *International Criminal Law*, *Introduction to Polish Criminal Law*, a także przedmioty z zakresu praw człowieka. Zgodnie ze strategią umiejdzynarodowienia UKW wskazane zajęcia adresowane są do wszystkich studentów zagranicznych studiujących na UKW w ramach programu Erasmus +. Dany przedmiot jest realizowany, gdy w danym semestrze wybierze go choćby jeden student, niezależnie od kierunku studiów, na którym studiuje na UKW.

W związku z istotnym wzrostem liczby oferowanych zajęć w języku angielskim oraz częstotliwości ich faktycznej realizacji obecnie podejmowane są prace mające na celu umożliwienie uczestniczenia w tych zajęciach studentom polskim, w tym studentom kryminologii. W szczególności przedmiotem wskazanych prac jest sformułowanie zasad uznawania tych przedmiotów w ramach programów kierunków studiów prowadzonych na Wydziale oraz kwestia dostosowania oferty kursów w ramach Erasmus + do oferty dydaktycznej Wydziału.

Ważnym elementem umiejdzynarodowienia procesu dydaktycznego Wydziału jest również włączenie w ten proces nauczycieli akademickich wizytujących z zagranicznych ośrodków akademickich. W latach 2023- 2025 w ramach programu Erasmus + Wydział gościł 4 nauczycieli z uczelni zagranicznych. Treści nauczania uzgadniane w umowach o przyjęcie wykładowcy zagranicznego (*Staff Mobility Agreements*), zawieranych w ramach programu Erasmus+, są kształtowane w taki sposób, aby w prowadzonych przez nich zajęciach mogli wziąć udział studenci kilku kierunków, w tym studenci kryminologii.

Ponadto od roku akademickiego 2020/2021 na Wydziale Prawa i Ekonomii organizowane są wykłady otwarte prelegentów zagranicznych, realizowane w formie zdalnej z częstotliwością około 1 wydarzenia w semestrze. Prelekcje te co do zasady adresowane są do studentów wszystkich kierunków studiów prowadzonych przez Wydział. W latach 2023-2025 zostały zorganizowane dwie prelekcje pt.: *Praca policjanta we Wspólnym Polsko-Niemieckim Zespole Policyjnym*, poprowadzone przez funkcjonariuszy Policji z Polski i Niemiec. Poza wskazanymi prelekcjami odbyły się również dwa wykłady otwarte. Odbyły się one w grudniu bieżącego roku. Profesor Muhammad Zain ul Abidin z Department of Sociology & Criminology University of Sargodha, Pakistan wygłosił wykład pt.: „*Crime Prevention in the 21st Century: A Policing Perspective from South Asia*”. Z kolei Profesor Profesor Noargiz Hajiyeva wygłosiła wykład pt.: „*State of Art of Illegal Market Activities: How Conflict Zones Enable Transnational Crime*”. Spotkania adresowane były do studentów kryminologii.

Monitorowanie i ewaluacja umiejdzynarodowienia

Koordynator uczelniany programu Erasmus+ co roku analizuje ankiety stypendystów, w szczególności raporty studentów, nauczycieli i pracowników administracji wyjeżdżających z UKW. Wnioski z ankiet szczegółowo opisywane są w dorocznych raportach końcowych przedkładanych Agencji Narodowej Programu Erasmus+ oraz przedstawiane koordynatorom programu Erasmus +

poszczególnych jednostek Uczelni, w tym Pełnomocnikowi Dziekana Wydziału Prawa i Ekonomii ds. Umieędzynarodowienia. Kwestie dotyczące umieędzynarodowienia prezentowane są także w dorocznych sprawozdaniach z działalności: pełnomocników Rektora, jednostek (w tym WPIE, BWM) oraz (zbiorczo) w sprawozdaniu z działalności Rektora. Analiza danych objętych zakresem wskazanych sprawozdań pozwala określać wytyczne dotyczące doskonalenia działań sprzyjających internacjonalizacji uczelni, np. zachęcanie do zwiększenia skali mobilności na kierunkach słabo reprezentowanych w programie Erasmus+, pomoc BWM w zwiększeniu liczby umów dwustronnych, spotkania informacyjne i szkoleniowe, rozpowszechnianie informacji o programie poprzez różnorodne media.

Ponadto UKW co roku składa raport w bazie POLon, w którym wykazywane są m.in. dane dotyczące skali mobilności międzynarodowych. Wnioski płynące z tego raportu pozwalają obserwować ogólne trendy dotyczące mobilności międzynarodowej studentów i nauczycieli akademickich na uczelni (malejąca liczba wyjazdów studentów, rosnąca liczba przyjazdów na studia na UKW, wzrastająca mobilność nauczycieli akademickich). Trendy te odzwierciedlone są w mobilności na Wydziale Prawa i Ekonomii.

Na ręce Rektora składane jest doroczne sprawozdanie z działalności Wydziału Prawa i Ekonomii, w którym opisywane są także zagadnienia dotyczące umieędzynarodowienia, m.in. współpraca naukowa i dydaktyczna z zagranicznymi jednostkami, udziały, referaty w zagranicznych konferencjach naukowych, udział zagranicznych naukowców w seminariach naukowych Wydziału, szczegółowe dane dotyczące mobilności w ramach programu Erasmus+.

Wydział ściśle współpracuje z BWM (poprzez wydziałowego Pełnomocnika ds. Umieędzynarodowienia oraz uczelnianego koordynatora programu Erasmus+), W ramach tej współpracy prowadzi działalność informacyjną i promocyjną dotyczącą kierunku studiów kryminologia oraz jego potencjału w obszarze umieędzynarodowienia. Monitoring rezultatów umieędzynarodowienia UKW oraz Wydziału Prawa i Ekonomii ma realny wpływ na działania władz Wydziału, związane z aktualizacją oferty dydaktycznej jednostki.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	Nie dotyczy
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów

W Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zwraca się szczególną uwagę na zapewnienie studentom odpowiedniego wsparcia w zakresie kształcenia, działalności naukowej, warunków społeczno-bytowych, a także rozwoju różnorodnych zainteresowań i aktywności. System wsparcia realizowany na Wydziale Prawa i Ekonomii jest dostosowany do potrzeb poszczególnych grup studentów, w szczególności takich jak: studenci z niepełnosprawnościami, studenci rozpoczynający studia na kierunku Kryminologia, studenci mający trudną sytuację materialną lub życiową, studenci wykonujący pracę w trakcie studiów, studenci z Ukrainy, studenci szczególnie uzdolnieni, studenci wykazujący zainteresowania naukowe czy studenci uprawiający sport na poziomie wyczynowym.

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego podejmuje szereg działań ukierunkowanych na stwarzanie warunków pełnego udziału studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami w procesie kształcenia oraz umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami podjęcie studiów niezależnie od stopnia niepełnosprawności oraz zapewnienie im odpowiednich warunków ich odbywania. Zadania w zakresie dostosowania systemu wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami w skali Uczelni realizuje specjalnie do tego powołany Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami (informacje na temat działalności tego Działu można znaleźć na stronie: <https://niepelnosprawni.ukw.edu.pl/jednostka/niepelnosprawni>). Dział podejmuje działania mające na celu zlikwidowanie przeszkód i barier, również tych architektonicznych i organizacyjnych.

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego oferuje studentom z niepełnosprawnościami wiele różnych form wsparcia, między innymi pomoc asystentów osób niepełnosprawnych, pomoc finansową (w postaci stypendium dla osób niepełnosprawnych), organizacyjną (np. indywidualną organizację studiów), psychologiczną, logopedyczną, prawną, usługi ułatwiające studiowanie (np. digitalizację materiałów dydaktycznych dla osób niewidomych), pokoje dla osób niepełnosprawnych w domach studenckich, o czym w dalszej części Raportu. Strona internetowa Działu ds. Osób z Niepełnosprawnościami jest bardzo czytelna, intuicyjna, a wiele zakładek zostało również przetłumaczonych na język ukraiński, dając tym samym wyraz gotowości pomocy ukraińskim studentom z niepełnosprawnościami.

W Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego działa Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych, którego celem jest dbanie o dobro tej grupy studentów, doktorantów i absolwentów szkół wyższych na płaszczyźnie uczelnianej, lokalnej, regionalnej, ogólnopolskiej oraz międzynarodowej. Zrzeszenie prowadzi działalność mającą na celu integrację studentów i doktorantów UKW z niepełnosprawnościami, aktywizację społeczną i zawodową, naukową, kulturową, sportową, turystyczną oraz gospodarczą (szczegółowo cele i zadania zrzeszenia określa jego statut: <https://niepelnosprawni.ukw.edu.pl/download/21338/Statut-Zrzeszenia-Studentów-Niepelnosprawnych-UKW-15.04.2015.pdf>)

Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami współpracuje także z Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu proponując osobom z niepełnosprawnościami aktywność w zakresie sekcji tenisa stołowego osób niepełnosprawnych i jako pierwszy Uniwersytet w Polsce od 2014 roku jako formę alternatywnych zajęć wychowania fizycznego proponuje goalball dla studentów niewidomych i słabowidzących. Zajęcia te są prowadzone we współpracy ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym nr 1 dla Dzieci i Młodzieży Słabowidzącej i Niewidomej w Bydgoszczy oraz Fundacją Alumno. Współpraca ta pokazuje dzieciom i młodzieży z Ośrodka, że mają możliwość studiowania na UKW w przyszłości, oraz, że Uniwersytet jest przygotowany na studentów z niepełnosprawnościami. Od 2016 roku Ośrodek i Uniwersytet wystawiają bydgoską drużynę w Mistrzostwach Polski w Goalball, a w 2023 roku drużyna ta zdołała wywalczyć awans do I ligi rozgrywek. Przy Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego funkcjonuje Stowarzyszenie Bydgoski Klub Goalball, którego drużyna juniorska jest Mistrzem Polski do lat 21.

Obiekty dydaktyczne, w których odbywają się zajęcia i pokoje nauczycieli akademickich są wyposażone we wszystkie niezbędne urządzenia wspomagające osoby z niepełnosprawnościami (windy, podjazdy, specjalne nagłośnienie dla osób niedosłyszących, toalety, specjalnie oznakowane miejsca parkingowe).

W ciągu ostatnich lat Uniwersytet Kazimierza Wielkiego pozytywnie wyróżnia się wśród szkół wyższych, gdy chodzi o podejmowanie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, czego potwierdzeniem jest uzyskanie nagrody w kategorii specjalnej „SUPER LODOŁAMACZ 2020” – dla najlepszego z najlepszych. W 2022 Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zajął drugie miejsce XVII edycji konkursu Lodołamacze 2022 w kategorii Instytucja.

Podkreślić należy, że Uniwersytet Kazimierza Wielkiego uzyskał w ramach konkursu „Uczelnia dostępna” ponad 3,5 mln zł dotacji na projekt „Uniwersytet Równych Szans”, który w latach 2020 - 2023 realizowany był na Uniwersytecie (więcej na temat tego projektu: <https://uniwersytetrownychszans.ukw.edu.pl/jednostka/uniwersytet-rownych-szans/o-projekcie>).

W ramach projektu „Uniwersytet Równych Szans” organizowane były sesje tutorskie, skierowane do osób z niepełnosprawnościami. Celem całego projektu była poprawa dostępności uczelni dla osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie zmian organizacyjnych, podniesienie świadomości i kompetencji kadry UKW z zakresu niepełnosprawności oraz poprawa dostępności uczelni dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Projekt był realizowany od 1 czerwca 2020 r. do 30 września 2023 r. Celem tutoringu było wsparcie w ramach sesji studentów Wydziału Prawa i Ekonomii UKW. Certyfikowani tutorzy, będący pracownikami Wydziału Prawa i Ekonomii, pracują tą techniką z podopiecznymi – zrekrutowanymi przez Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami studentami, wymagającymi wsparcia. Celem tego wsparcia jest rozwój osobisty i naukowy Studentów, a także podniesienie kompetencji miękkich. Dodatkowo, w ramach omawianego projektu, pracownicy Wydziału wzięli udział w szkoleniach, które miały zwiększyć ich wiedzę na temat niepełnosprawności, najczęstszych jednostek chorobowych i mechanizmów postępowania z osobami z niepełnosprawnością.

Na Wydziale Prawa i Ekonomii szczególną troską otacza się studentów, którzy rozpoczynają naukę. Dla tej grupy przygotowywana jest corocznie immatrykulacja połączona ze spotkaniem informacyjnym. Podstawowe informacje dotyczące kwestii organizacyjnych umieszczane są też na stronie Wydziału, koncie na Facebooku czy na kanale YouTube Wydziału.

Studenci pierwszych roczników odbywają również spotkania z opiekunami roku i pełnomocnikami kierunków, podczas których opiekunowie i pełnomocnicy przyjmują ślubowanie studentów, przekazują im legitymacje, omawiają strukturę organizacyjną Uniwersytetu, strategię i historię Wydziału oraz jego organizację, źródła i rodzaj informacji, jakie studenci mogą znaleźć w kanałach komunikacji. Zapoznają także studentów z osobami pełniącymi określone funkcje na Wydziale, w tym Pełnomocnikami. Przekazywane są im też informacje na temat pomocy psychologicznej czy materialnej. Spotkania te są niezwykle ważne z perspektywy wsparcia studentów pierwszych roczników, budowania ich świadomości i zniwelowania barier wynikających z adaptacji. Opiekun wspomaga również proces wyłonienia starosty i utrzymuje z nim ścisły kontakt, aby na bieżąco monitorować sytuację na roku. Spotkania te mają wymiar wprowadzający studentów, ale dzięki kontynuacji i cykliczności stanowią stałą formę wsparcia. Analogiczną opieką otacza się studentów, którzy realizują praktyki studenckie. Osobą odpowiedzialną za ten obszar jest opiekun praktyk. Więcej informacji w kryterium 2.

System wsparcia realizowany w UKW obejmuje również studentów mających trudną sytuację materialną lub życiową. Ta grupa studentów może ubiegać się o pomoc materialną w postaci stypendiów socjalnych oraz stypendiów specjalnych (zasady przyznawania stypendiów reguluje „Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego”) Zarządzenie Nr 87/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 30 września 2025 r. w sprawie Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń dla studentów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/14994/Regulamin_pomocy_materialnej.pdf oraz Zarządzenie nr 12/2025/2026 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 18 listopada 2025 r.

w sprawie ustalenia stawek stypendiów dla studentów w roku akademickim 2025/2026.
https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/15121/12_stypendia.pdf

Formą wsparcia niematerialnego w trudnych sytuacjach życiowych jest możliwość skorzystania przez studentów z pomocy psychologicznej - świadczonej przez pracowników Uczelni (<https://pomocpsychologiczna.ukw.edu.pl/jednostka/pomoc-psychologiczna>) jak również pomocy ogólnopolskiej, o której studenci mogą dowiedzieć się ze strony www Uczelni (<https://pomocpsychologiczna.ukw.edu.pl/jednostka/pomoc-psychologiczna/telefon-zaufania>). W Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego został ustanowiony Pełnomocnik Rektora ds. Pomocy Psychologicznej (obecnie dr Kamilla Komorowska), który pełni dyżury i świadczy pomoc psychologiczną.

Studenci mający trudną sytuację rodzinną, a także studenci pracujący podczas trwania nauki, mogą studiować w trybie indywidualnej organizacji studiów (o tej formie wsparcia będzie mowa dalszej części raportu).

Formy wsparcia studentów realizowane na Wydziale Prawa i Ekonomii dostosowane są również do potrzeb studentów szczególnie uzdolnionych oraz wykazujących zainteresowania naukowe. Mogą oni ubiegać się o stypendia Rektora UKW dla najlepszych studentów oraz o stypendia ministra. Ponadto, studenci ci mają możliwość uczestniczenia w konferencjach naukowych organizowanych na Wydziale oraz poza nim, korzystania z pomocy pracowników Wydziału przy opracowywaniu i publikowaniu referatów, rozpraw i artykułów naukowych. Więcej informacji o konferencjach w dalszej części kryterium 8.

Ponadto studenci mają możliwość skorzystania ze ścieżki tzw. Kariery dwutorowej. Została ona uregulowana w Zarządzeniu Nr 51/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 12 maja 2025 r. w sprawie zasad przyznawania oraz realizacji „Programu kariery dwutorowej na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy”.

Swoje zainteresowania naukowe studenci kierunku Kryminologia mogą realizować w ramach kół naukowych działających na Wydziale (wykaz kół naukowych: <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/kola-naukowe-w-ipie>), a zwłaszcza w Studenckim Kole Naukowym Kryminologii. Więcej informacji o aktywnościach Kół w dalszej części raportu. Rozwijaniu zainteresowań naukowych służy też przewidziana Regulaminem Studiów indywidualizacja kształcenia polegająca na umożliwianiu studentom wyboru przedmiotów w ramach modułu, wyboru kształcenia językowego a także wyboru promotora, pod kierunkiem którego powstaje praca dyplomowa.

Dodatkowo od roku akademickiego 2024/2025 swoją działalność rozpoczęła Studencka Poradnia Prawna, w ramach której studenci mogą spróbować swoich sił w tworzeniu porad prawnych dotyczących prawdziwych spraw, które są później weryfikowane przez ekspertów w danej dziedzinie <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/studencka-poradnia-prawna>

Wsparciem objęci są również studenci podejmujący aktywność sportową. Mogą oni ubiegać się o stypendia za wybitne osiągnięcia sportowe oraz korzystać z innych form wsparcia ich rozwoju, o których mowa w dalszej części tego Kryterium. Na poziomie Uczelni wszechstronnego wsparcia studentom w zakresie rozwoju ich aktywności sportowej udziela Pełnomocnik Rektora ds. Sportu.

Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Strategia nauczania na kierunku Kryminologia nastawiona jest na kompleksowe i trwałe przyswojenie przez studentów przekazywanej im wiedzy, a także na nabywanie umiejętności praktycznego wykorzystania pozyskanego wykształcenia. Dla zwiększenia efektywności procesu dydaktycznego prowadzona jest świadoma polityka doboru form i metod dydaktycznych. Te z kolei

uzależnione są od rodzaju prowadzonych zajęć, ujętych w planie studiów. Zgodnie z zasadami dydaktyki praca ze studentami przyjmuje różne formy. Metody i środki dydaktyczne dostosowane są do specyfiki każdego z przedmiotów oraz uwarunkowane bazą materialną, w tym wyposażeniem sal wykładowych, ćwiczeniowych i laboratoryjnych w środki multimedialne. Ofertę dydaktyczną stanowią zajęcia realizowane w zróżnicowanych formach, takich jak wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria, jak i e-learning.

Zajęcia dydaktyczne niebędące wykładami prowadzone są w małych grupach, których liczebność dostosowana jest do formy zajęć. Najmniejsze grupy tworzy się do prowadzenia zajęć laboratoryjnych. W okresie pandemii COVID-19 nauczyciele akademicy sprawnie wdrożyli system pracy zdalnej, przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii informatycznych oraz dostępnych środków łączności. W celu ujednolicenia sposobów prowadzenia działalności dydaktycznej od roku akademickiego 2020/2021 w UKW wykorzystuje się wyłącznie dwie platformy: Microsoft Teams oraz Moodle.

Zarówno w przypadku prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie bezpośredniej, jak i zdalnej, dużą wagę przywiązuje się do wykorzystywania nowoczesnych środków dydaktycznych (prezentacje multimedialne, komputerowe symulacje i wspomaganie eksperymentów myślowych). Większość wykładów, konwersatoriów i laboratoriów prowadzonych jest z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego realizowany był Projekt „Innowacyjny Dydaktyk UKW” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020; Działanie 3.4. Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego; Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju. Projekt współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu było podniesienie poziomu kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej, co z pewnością przyczyniło się do podwyższenia jakości, skuteczności i atrakcyjności prowadzonych przez pracowników zajęć dydaktycznych.

Wspieraniu studentów w procesie uczenia się służy również aktywność pracowników Wydziału w zakresie przygotowania podręczników akademickich, komentarzy do ustaw, artykułów naukowych oraz innych opracowań, które stanowią pomoc dydaktyczną dla studentów kierunku kryminologia. Ponadto studenci mają do dyspozycji dodatkowe materiały edukacyjne, uzupełniające treści poruszane przez wykładowców na zajęciach, dostępne w formie zdalnej dzięki platformie MS Teams.

Pracownicy Wydziału Prawa i Ekonomii regularnie zgłaszają do Biblioteki UKW zapotrzebowanie dotyczące konieczności zakupu książek i podręczników niezbędnych studentom do zdobywania wiedzy. Ważną formą wsparcia studentów w procesie uczenia się są konsultacje indywidualne, z których studenci mogą korzystać zarówno podczas zajęć dydaktycznych, jak i w godzinach dyżurów pełnionych przez pracowników Wydziału, podanych do wiadomości na stronie internetowej. Poza dyżurami studenci mogą kontaktować się z pracownikami Wydziału za pomocą poczty elektronicznej, także na platformach: Microsoft Teams oraz Moodle. Co warto podkreślić, na stronie Wydziału zamieszczone zostały „sylwetki” Pracowników, co ma na celu przybliżenie studentom ich życiorysu naukowo-zawodowego, przekazanie danych kontaktowych oraz obszarów zainteresowań naukowych. Zamyśłem Władz Wydziału było należyte doinformowanie studentów oraz zwiększenie przystępności kadry <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/pracownicy-wydzialu> Studenci dzięki temu mają możliwość przed spotkaniem z wykładowcą poznać go bliżej zapoznając się z informacjami na stronie www. Wiedza ta ma również na celu świadomy wybór promotora pracy dyplomowej i jest kluczowa z perspektywy dopasowania obszaru badawczego promotora i zainteresowań studenta.

Istotne wsparcie w procesie uczenia się zapewnia studentom Biblioteka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, w skład której wchodzi Biblioteka Główna oraz Biblioteka Psychologiczna. Zbiory mają charakter uniwersalny i obejmują obecnie ponad 800 tys. jednostek. Biblioteka zapewnia również szeroki dostęp do zasobów cyfrowych, zarówno stacjonarnie, jak i online, co jest szczególnie istotne w przypadku kształcenia zdalnego. Dodatkowo, studenci mogą korzystać z usługi skanowania materiałów bibliotecznych (instrukcja dostępna na stronie: <https://biblioteka.ukw.edu.pl/wydarzenia/97/pobierz-plik/47>). Dla podniesienia jakości usług

biblioteka UKW współpracuje z bibliotekami i instytucjami regionalnymi oraz prowadzi działalność naukową, szkoleniową oraz wystawienniczą (więcej na temat działalności oraz usług Biblioteki UKW: <https://biblioteka.ukw.edu.pl>).

Ważną formą wsparcia studentów są także formy Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Istnieje możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów (IOS) stosownie do Regulaminu Studiów (uchwała Senatu nr 56/2024/2025 Senatu UKW z dnia 29 kwietnia 2025 r., [https://www.ukw.edu.pl/download/68869/za%C5%82%C4%85cznik_do_uchwa%C5%82y - Regulamin studi%C3%B3w.pdf](https://www.ukw.edu.pl/download/68869/za%C5%82%C4%85cznik_do_uchwa%C5%82y_Regulamin_studi%C3%B3w.pdf) oraz Szczegółowych warunków Indywidualnej Organizacji Studiów

przyjętych przez Radę Kolegium IV i Procedury Indywidualnej Organizacji Studiów Kolegium IV https://www.ukw.edu.pl/jednostka/kolegium_iv/procedury). Dotyczy to m.in. studentów, którzy:

- są członkami kadry narodowej (rezerwy kadry narodowej lub kadry międzynarodowej);
- są osobami z niepełnosprawnością lub przewlekle chorymi (potwierdzone orzeczeniem o niepełnosprawności lub zaświadczeniem lekarskim) potwierdzone pozytywną opinią Działu ds. Osób z Niepełnosprawnościami (dalej: DON);
- opiekują się bliskimi osobami z niepełnosprawnością lub chorym członkiem najbliższej rodziny (potwierdzone właściwym orzeczeniem lub zaświadczeniem);
- samotnie wychowują dzieci;
- są stypendystami programów wymiany studenckiej;
- uczestniczą w pracach badawczych (potwierdzone opinią prowadzącego badania);
- podjęli drugi kierunek studiów z tym, że indywidualna organizacja studiów przyznawana jest na pierwszym kierunku;
- są szczególnie zaangażowani w działalność na rzecz środowiska akademickiego (potwierdzone odpowiednim zaświadczeniem).

Formy wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Poza swoim kierunkiem podstawowym, studenci mogą podejmować studia na innych kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego lub w innych uczelniach krajowych i zagranicznych, np. w ramach programu MOST, ERASMUS+.

Oprócz programu ERASMUS+ studenci Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy mogą korzystać w trakcie studiów z uczestnictwa w Programie MOST (więcej informacji na ten temat: https://most.ukw.edu.pl/jednostka/most_ukw).

Prowadzenie przez studentów działalności naukowej oraz publikowanie lub prezentacja jej wyników

Studenci mają możliwość prowadzenia działalności naukowej w ramach kół naukowych działających na Wydziale <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/kola-naukowe-w-ipie>, jak również poza tymi kołami, uczestnicząc w zespołach badawczych tworzonych na Wydziale (więcej o aktywności naukowej studentów: <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/aktywnosc-naukowa-studentow-ie>

Formą wsparcia działalności naukowej studentów jest opieka sprawowana przez pracowników nad wspomnianymi kołami naukowymi i zespołami badawczymi. Inspiracje dla inicjatyw naukowych mają podłoże praktyczne, takie też są ich efekty.

Koła naukowe działające na Wydziale skupione są w dużej mierze wokół obszarów odpowiadających kierunkom, np. Koło Naukowe Prawo&Biznes, Koło Naukowe Kryminologii, Koło Naukowe Aktywnych Studentów Administracji, Koło Naukowe Praw Zwierząt, Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego i Praw Człowieka - Ius Gentium. Koła organizują wydarzenia zarówno dla swoich członków jak i otwarte dla innych studentów, co jest z pewnością przejawem ich aktywności, w tym naukowej.

Formy wsparcia wchodzenia na rynek pracy lub kontynuowania edukacji

Wydział Prawa i Ekonomii współpracuje z Biurem Karier działającym w ramach Uniwersytetu, które zajmuje się szkoleniami, doradztwem zawodowym, w tym także w zakresie wchodzenia absolwentów

Uniwersytetu na rynek pracy. Kluczowy projekt, który realizowało biuro to program „Biuro Karier pomostem do kariery”, na który Uczelnia otrzymała ponad 1,1 mln zł. (więcej informacji na temat działalności Biura Karier odnaleźć można na stronie: http://www.biurokarier.ukw.edu.pl/cms/studenci_i_absolwenci). Na stronie znajdują się również oferty pracy, staży czy praktyk od lokalnych podmiotów jak również bieżące informacje o inicjatywach i wydarzeniach stanowiących wsparcie dla studentów.

Istotnym elementem wsparcia studentów kierunku kryminologia we wchodzeniu na rynek pracy oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych jest kierowanie ich na praktyki realizowane przez Biuro Karier lub w ramach współpracy Wydziału z interesariuszami. Kluczową rolę pełni w tym zakresie również opiekun kierunkowy praktyk oraz Pełnomocnik Dziekana WPIE ds. praktyk studenckich. Znaczenie w tym zakresie mają podpisanie porozumienia i listy intencyjne, do których można zaliczyć m.in.:

- umowę o współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych,
- list intencyjny ze Stowarzyszeniem Przedsiębiorców Kujaw i Pomorza,
- list intencyjny z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Rozwoju.
- Umowę o współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Bydgoszczy

Dzięki podpisaniu tych deklaracji możliwa jest szeroka współpraca obejmująca m.in.: organizację konferencji i seminariów, realizację wspólnych projektów badawczo-rozwojowych, organizację praktyk i staży dla studentów i absolwentów UKW czy możliwość publikacji dla pracowników UKW w branżowych wydawnictwach. Warto zaznaczyć, że wielu studentów po odbytych praktykach w instytucji otrzymuje w niej pracę.

Ważną formą wsparcia studentów kryminologii we wchodzeniu na rynek pracy jest organizowanie na Wydziale spotkań, paneli, seminariów, odczytów z udziałem praktyków z zakresu nauk prawnych i instytucji ochrony prawa – funkcjonariuszy mundurowych, prokuratorów, sędziów, radców prawnych itp. (więcej informacji na temat tych wydarzeń zamieszczono w kryterium 6.)

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego jako organizator ofert współpracuje również z organizatorami Targów Pracy “OfferTY” i zachęca studentów do wzięcia udziału w tym wydarzeniu.

Wydział oferuje absolwentom kryminologii możliwość kontynuowania edukacji na studiach magisterskich na kierunkach administracja, prawo w biznesie, jednolitych studiach magisterskich na kierunku prawo oraz studiach podyplomowych umożliwiających zdobycie wiedzy specjalistycznej.

Aktywność studentów

Studenci kierunku kryminologia są aktywni na polu sportowym, artystycznym, organizacyjnym. Powyższe możliwe jest dzięki zapewnieniu im perspektyw rozwoju swoich zainteresowań. Wskazać należy na poszczególne elementy aktywności studentów, w tym:

- aktywność sportowa – obok zajęć wpisanych w do planu studiów, studenci mogą swoje pasje sportowe rozwijać w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Klubie Uniwersyteckim AZS UKW. Jednostki te oferują wiele sekcji sportowych, a co za tym idzie każdy ze studentów znajdzie w jego ofercie coś dla siebie (więcej: https://azs.ukw.edu.pl/jednostka/azs_ukw). Studenci korzystają również z oferty sportowej klubów miasta, trenując tam w wybranych sekcjach.
- aktywność artystyczna – rozwój studentów w ramach działalności artystycznej jest realizowany w głównej mierze przez Chór Akademicki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, do którego permanentnie prowadzony jest nabór studentów, którzy mają odpowiednie predyspozycje (<https://chor.ukw.edu.pl/jednostka/chor>). Dodatkowo, studenci zainteresowani pracą w radiu mogą aplikować do radia uniwersyteckiego (więcej: <https://www.radiouniwersytet.pl>).
- aktywność organizacyjna – oprócz działalności w kołach naukowych i Studenckiej Poradni Prawnej, studenci mogą również korzystać z oferty innych struktur uczelnianych w tym Akademickiego Centrum Wolontariatu (więcej: https://acw.ukw.edu.pl/jednostka/akademickie_centrum_wolontariatu)

Poza działalnością sportową, artystyczną, organizacyjną i naukową studenci aktywni są również w zakresie działalności popularyzatorskiej i społecznej.

Formy wsparcia postaw przedsiębiorczych wśród studentów

Warto podkreślić, że aktywnością, która w bardzo dużym stopniu kreuje przedsiębiorcze postawy jest udział studentów we wspomnianym już projekcie „Nowoczesny Uniwersytet”, który ma zdecydowanie wymiar praktyczny. Zagadnienia i tematy projektów dotyczyły obszarów funkcjonowania przedsiębiorstw, bieżących ich aktywności i potrzeb m.in.: stworzenia procedury rekrutacji ze szczególnym uwzględnieniem pokolenia Z, przygotowanie strategii rozwoju stowarzyszenia zrzeszającego przedsiębiorców, opracowanie strategii sprzedażowo-marketingowej aplikacji do zgłaszania naruszeń prawa. Jest to przykład kolejnej z aktywności, która w bardzo dużym stopniu upraktycznia kierunek i czyni go dopasowanym do aktualnych realiów gospodarczo-społecznych.

Pracownicy Wydziału podczas zajęć dydaktycznych bardzo często odwołują się do praktyki, aby przekazywane treści miały wymiar zarówno teoretyczny jak i praktyczny. Dzieje się tak również dzięki temu, że część kadry dydaktycznej to praktycy, którzy są aktywnymi przedsiębiorcami, radcami prawnym, funkcjonariuszami służb mundurowych i ich wiedza jest najbardziej aktualna jak to możliwe. Są to specjaliści, których misją jest przekazywanie wiedzy studentom, ukazywanie im realiów zastosowania nauk prawnych w praktyce oraz bazowanie na *case-study*, których doświadczyli. Studenci nie raz podkreślają, że bardzo ważny jest dla nich ten praktyczny wymiar zajęć dydaktycznych. Wcześniej wielokrotnie wspomniane spotkania z praktykami (wykłady otwarte, szerzej opisane w kryterium 6) w bardzo dużym stopniu determinują postawy przedsiębiorcze wśród studentów. Studenci poszukują w takich osobach wzorców do naśladowania i niekiedy wzorując się na nich wytyczają swoje ścieżki zawodowe. Kontakt z takimi ekspertami, możliwość zadania im pytań stanowi dla studentów bardzo dużą wartość i inspirację.

System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

Elementem systemu motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce jest możliwość otrzymania stypendiów: stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra za osiągnięcia w nauce. Ponadto organizowane są konferencje podczas których Studenci referują swoje osiągnięcia naukowe, które są publikowane w opracowaniach pokonferencyjnych.

Warto podkreślić, że w Kolegium IV organizowane są coroczne konkursy dla najlepszych studentów, absolwentów oraz autorów najlepszych prac dyplomowych, zarówno na poziomie całego kolegium, jak i kierunku. Rektor także przyznaje wyróżnienia i nagrody (Zarządzenie Nr 7/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 28 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu nagród i wyróżnień dla studentów i absolwentów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego)

Interesującą oraz oryginalną formą aktywności studentów kierunku kryminologia był również udział w inscenizacji rozprawy sądowej w budynku Sądu Okręgowego, w której brali czynny udział oraz mogli dzięki temu zapoznać się z praktycznymi aspektami przebiegu rozprawy sądowej.

Sposób informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Wszelkie informacje Studenci pozyskują z czytelnej strony internetowej <https://www.ukw.edu.pl> oraz od pracowników Uczelni (administracyjnych oraz dydaktycznych). Komunikacja odbywa się za pośrednictwem e-mail, telefonicznie lub w gabinetach pracowników. W zakresie przyznawania pomocy materialnej wszelkie informacje udostępnia Dział Rekrutacji i Spraw Studenckich

(https://stypendia.ukw.edu.pl/strona/sprawy_socjalne/stypendia). Wydział włącza się w promocję informacji o aktualnych naborach wniosków poprzez swoje media społecznościowe.

Dodatkowo Wydział Prawa i Ekonomii korzysta z możliwości informowania studentów o systemie wsparcia za pomocą mediów społecznościowych, tj.:

- Facebook: <https://www.facebook.com/instytutprawaiekonomii>,
- Instagram: https://www.instagram.com/instytut_prawa_i_ekonomii_ukw,
- Strona internetowa WPIE: <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii>
- Strona internetowa samorządu studenckiego <http://samorząd.bydgoszcz.pl/> oraz portal społecznościowy samorządu <https://www.facebook.com/samorzaduukw> (na zasadzie udostępnienia informacji).

Takie sposoby komunikowania się ze studentami, pozwalają na utrzymanie stałego kontaktu oraz przekazywania im informacji istotnych dla wspólnoty akademickiej.

Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności

Studenci Wydziału mogą zgłaszać skargi i wnioski do Władz Wydziału, nauczycieli akademickich, opiekunów roku. Skargi i wnioski mogą być wnoszone w dowolny sposób, np. w formie pisemnej, ustnie, za pomocą poczty elektronicznej oraz mediów społecznościowych.

Studenci mają możliwość osobistej rozmowy z Dziekanem Wydziału, Prodziekan do spraw kształcenia, nauczycielami akademickimi oraz pracownikami administracyjnymi Wydziału. Prowadzone są dyżury Władz Wydziału, z których studenci mogą skorzystać w celu uzyskania porady czy zgłoszenia skarg. Harmonogram dyżurów jest opublikowany na stronie Wydziału (<https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/skargi-i-wnioski->).

W głównej mierze pierwszy kontakt dotyczący ewentualnego problemu ma miejsce na poziomie Opiekuna roku. Opiekun rozstrzyga sprawę samodzielnie lub w konsultacji z Prodziekan. Na poziomie IV Kolegium studenci mogą składać skargi i wnioski do władz tego Kolegium, a na szczeblu uczelni – do Pełnomocnika Rektora ds. Praw Studenckich oraz Prorektora ds. Studenckich i Jakości Kształcenia.

Dotychczasowy sposób wnoszenia i rozpatrywania skarg i wniosków przyjęty na Wydziale można ocenić jako w pełni skuteczny. Studenci mają nieograniczoną możliwość wnoszenia skarg i wniosków. Są one bez zbędnej zwłoki rozpatrywane i załatwiane, doświadczenia wskazują, że są to zazwyczaj dość proste do rozpatrzenia skargi i wnioski. Jednakże z uwagi na możliwość wystąpienia poważniejszych problemów wzorem innych uczelni wprowadzono bardziej sformalizowaną procedurę wnoszenia i rozpatrywania skarg i wniosków zgłaszanych do Dziekana Wydziału Prawa i Ekonomii. Została ona uregulowana Zarządzeniem Zastępcy Dyrektora ds. Kształcenia (nauki prawne) Instytutu Prawa i Ekonomii nr 1/11/2020 z 16 listopada 2020 w sprawie skarg i wniosków (https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/download/58592/16_11.2020_z_dnia_11.03.2020_ZD_Skargi_i_wnioski.pdf).

Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia

Obsługą administracyjną studentów zajmuje się Biuro Obsługi Studenta Kolegium IV (BOS), znajdujące się przy ul. Ogińskiego 16. W BOS zatrudnione są kierownik BOS oraz trzy osoby zajmujące się bezpośrednią obsługą studentów. Osoby te dysponują odpowiednim wykształceniem, doświadczeniem zawodowym oraz umiejętnościami praktycznymi w zakresie obsługi administracyjnej studentów. Pracownicy BOS są dostępni dla studentów od wtorku do piątku oraz w wyznaczone soboty. Dokładne daty funkcjonowania BOS są na stronie Kolegium IV w zakładce Biuro Obsługi Studentów. Strona internetowa BOS, obok podstawowych informacji, numerów telefonów i maili do pracowników BOS, zawiera także wzory dokumentów do pobrania (więcej: https://www.ukw.edu.pl/jednostka/kolegium_iv/biuro-obslugi-studentow).

Obsługę administracyjną studentów wspierają również pracownicy sekretariatu Wydziału. Istotne znaczenie dla zapewnienia sprawnej obsługi administracyjnej studentów ma Uniwersytecki System Obsługi Studentów (USOS).

Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Wydział prowadzi działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów. Informacje w tym zakresie przekazywane są studentom już w momencie rozpoczynania studiów na spotkaniach inauguracyjnych oraz na bieżąco w ramach spotkań opiekuna roku. Ponadto na bieżąco podawane są do wiadomości studentów informacje o wszelkich zagrożeniach w formie ogłoszeń umieszczanych w budynku Wydziału, na stronach internetowych, w mediach społecznościowych, a w razie potrzeby za pomocą poczty elektronicznej. Dotychczas w ramach żadnej z procedur oraz sposobów komunikacji nie były zgłaszane sytuacje dotyczące dyskryminacji i przemocy. Jednakże, Uczelnia zapewnia pomoc psychologiczną dla Studentów, którzy przeżywają chwilowe trudności. Studenci mogą skorzystać z pomocy, która w szczególności polega na zapewnieniu im poczucia bezpieczeństwa. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie: <https://pomocpsychologiczna.ukw.edu.pl/jednostka/pomoc-psychologiczna/informacje>. Dodatkowo, zgodnie z [Zarządzeniem Nr 96/2020/2021 Rektora UKW z dnia 20 września 2021 r. w sprawie organizacji zajęć wprowadzających dla studentów pierwszych roczników](#) wprowadzono obowiązkowe zajęcia wprowadzające dla studentów w wymiarze łącznym 15 godzin, obejmujące: zajęcia dotyczące organizacji uczelni i etykiety akademickiej (2 godz. – realizowane przez opiekuna rocznika); szkolenia: BHP (4 godz.), biblioteczne (1 godz. – realizowane przez nauczycieli akademickich Biblioteki UKW), z praw i obowiązków studenta (2 godz. – realizowane przez Samorząd studencki UKW), antydyskryminacyjnego (1 godz. – realizowane przez Pełnomocnika Rektora ds. pomocy psychologicznej) oraz z zakresu planowania kariery zawodowej (5 godz. – realizowane przez pełnomocniczkę Rektora ds. Równości Płci). Wspominany powyżej sposób przyjmowania skarg i wniosków również stanowi jeden ze sposobów podnoszenia poziomu poczucia bezpieczeństwa studentów.

Dodatkowo Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy dołączył do grona polskich Uczelni, na których funkcjonują regulacje wspierające zasadę równości członków wspólnoty akademickiej. W roku akademickim 2023/2024 przyjęto Plan Równowagi Płci na UKW oraz powołano Pełnomocniczkę Rektora ds. Równości Płci - są to działania umacniające środowisko akademickie i wskazujące, że Uczelnia kieruje się zasadami równości, różnorodności oraz inkluzywności.

Wprowadzone działania zostały szeroko opisane i zakomunikowane społeczności akademickiej, m.in. na stronie Uczelni (więcej na: <https://www.ukw.edu.pl/strona/aktualnosci/aktualnosci/72640/kultura-rownosci-ukw>).

Po rozpoczęciu wojny w Ukrainie, Uniwersytet aktywnie zaangażował się w pomoc studentom i ich rodzinom pochodzącym z Ukrainy. Wdrożone zostały działania w ramach akcji „Solidarni z Ukrainą”, przeprowadzane są zbiórki niezbędnych artykułów, wiele ogłoszeń w budynkach Uniwersytetu napisanych jest także w języku ukraińskim, prowadzone są lekcje języka polskiego jako języka obcego dla studentów z Ukrainy. Na Wydziale Prawa i Ekonomii studiuje wielu studentów pochodzenia ukraińskiego, wielu z nich na kierunku kryminologia. Przyznają, iż nie doświadczają żadnych przejawów dyskryminacji czy nierównego traktowania ze względu na swoje pochodzenie. Uniwersytet oferuje także pomoc psychologiczną dla społeczności akademickiej z Ukrainy, Białorusi i Rosji oraz wszystkich osób potrzebujących wsparcia w związku z wojną w Ukrainie. Władze Uczelni w roku akademickim 2021/2022 wdrożyły konkretne działania dotyczące pomocy materialnej dla studentów, studentek, doktorantów i doktorantek, których bezpośrednio lub pośrednio dotknęła sytuacja wojny w Ukrainie (https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/prawo_aktualnosci/66306/). Uruchomiona została również strona

<https://humanitarni.ukw.edu.pl/> , na której umieszczane są aktualne informacje dotyczące form udzielenia i uzyskania pomocy oraz kolejnych działań Uniwersytetu.

Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Samorząd studencki jest partnerem dla nauczycieli akademickich, jak i łącznikiem pomiędzy studentami a nauczycielami akademickimi. Samorząd studencki działa zarówno na poziomie Uczelni, a jego przedstawiciele wchodzi w skład Senatu oraz Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia jak również na poziomie samorządu, Kolegium i Wydziału (<https://www.facebook.com/samorzadukw>). Poza samorządem studenckim UKW, wyodrębnione zostały samorządy poszczególnych kolegiów. Ponadto do jego kompetencji należy wyrażenie pisemnej opinii kandydatury na Dyrektora Kolegium IV, czy delegowanie przedstawicieli studenckich do Uczelnianej Komisji Stypendialnej, wyrażanie opinii na temat programu kształcenia, współuczestnictwo w monitorowaniu zachodzących zmian w programach nauczania (więcej: <http://samorząd.bydgoszcz.pl>). Ponadto Przedstawiciele Samorządu wchodzi w skład Rady Kolegium oraz wskazują przedstawicieli studenckich do zasiadania w Radach Kierunku. Ponadto aktywnie biorą udział w spotkaniach ze studentami I roczników w ramach organizacji szkoleń i spotkaniach z opiekunami.

W UKW prowadzi działalność Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych oraz Niezależne Zrzeszenie Studentów

(https://niepelnosprawni.ukw.edu.pl/strona/niepelnosprawni/studenci_niepelnosprawni_ukw).

Sposoby, częstość i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Działania polegające na monitorowaniu i doskonaleniu systemu wsparcia, jak i motywowania studentów są permanentnie prowadzone przez Władze Wydziału. Na poziomie Kolegium IV działania te realizują władze Kolegium, a na szczeblu uczelni – władze rektorskie, komisje senackie oraz komisje samorządu studentów.

Studenci Wydziału biorą udział w ocenie kadry prowadzącej proces kształcenia głównie przez wypełnianie ankiet po zakończeniu zajęć z danego przedmiotu, a także zgłaszając wnioski i uwagi dotyczące prowadzonych zajęć do władz Wydziału oraz Kolegium IV. Ponadto zajęcia prowadzone przez pracowników są systematycznie hospitowane przez kierowników katedr lub osoby wyznaczone przez Dziekana Wydziału.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	Nie dotyczy
2.		

...		
-----	--	--

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Wsparcie studentów przez doskonalenie kadry

W ramach projektu „Innowacyjny Dydaktyk” pracownicy Wydziału wzięli udział w szkoleniu z tutoringu akademickiego i uzyskali certyfikat tutora II stopnia. Dzięki temu mogli wziąć udział w projekcie „Uniwersytet Równych Szans” i prowadzić sesje tutorskie z osobami z niepełnosprawnościami. Co warto podkreślić, tutoring rozwojowy prowadzony był również dla studentów w ramach oddolnej aktywności tutorów.

Zarządzeniem Rektora UKW nr 31/2020/2021 z dnia 1 grudnia 2020 r. zostało powołane Centrum Dydaktyki Akademickiej, którego celem jest m.in. działalność szkoleniowa w zakresie wspierania kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich, tworzenie przestrzeni wymiany doświadczeń w zakresie działalności dydaktycznej, rozwoju kompetencji społecznych niezbędnych w edukacji akademickiej oraz rozwijanie programów pracy tutorskiej.

Celem lepszej odpowiedzi na potrzeby osób z niepełnosprawnościami UKW rozpoczęło realizację projektu „Uniwersytet Równych Szans” dofinansowanego w ramach konkursu POWR.03.05.00-IP.08-00-DOS/19 „Uczelnia Dostępna”, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych, Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Wśród szerokiego katalogu zadań zaplanowano ponadto szereg szkoleń dla kadry akademickiej podnoszących kompetencje w zakresie pracy ze studentami z niepełnosprawnościami (m.in.: szkolenia dot. pracy ze studentem z niepełnosprawnością: narządu ruchu, narządu wzroku, narządu słuchu i mowy, choroby psychicznej i autyzmu). Projekt realizowany był od czerwca 2020 do września 2023 r. Realizacja szkoleń rozpoczęła się w roku akademickim 2020/2021 (<https://uniwersytetrownychszans.ukw.edu.pl/jednostka/uniwersytet-rownych-szans>). Obecnie uczelnia realizuje kolejną edycję projektu Uniwersytet Równych Szans.

W celu wsparcia studentów w procesie studiowania na przełomie 2024/2025 przeprowadzona została analiza barier utrudniających lub uniemożliwiających studiowanie. W badaniach ilościowych (ankietowych) udział wzięło 2566 osób studiujących, przeanalizowane zostały dane z systemu USOS obejmujące lata 2020-2023 objęło 31557 rekordów danych, wykonana została analiza losów absolwentów obejmująca 873 osoby oraz analiza jakościowa opinii osób rezygnujących przedwcześnie ze studiów (70 osób). Ustalono zostały kierunki wsparcia studentów w procesie studiowania, związane z Uniwersytetem oraz tokiem studiowania. Na podstawie przeprowadzonej analizy dotyczącej kierunku „kryminologia” (w badaniu wzięło udział 100 studentów tego kierunku) potwierdzono występowanie potrzeb i barier charakterystycznych dla całej społeczności studentów, uzyskano również 12 komentarzy dodatkowych wskazujących na potrzebę poprawy sposobu planowania zajęć czy też elastyczności w zakresie planu.

Obszar praktyk zawodowych oraz interakcji międzyludzkich znalazły się w realizowanym projekcie "MiniDO -Minimalizowanie drop-outu na UKW" -FERS.01.05-IP.08-0057/25 w ramach dofinansowania NCBR, którego realizacja rozpoczęła się 01.10.2025. Zaplanowane w tym projekcie oddziaływania skierowane są na poprawę procesu komunikacji interpersonalnej (działania obejmują zarówno studentów, jak i wykładowców) w ramach pomocy psychologicznej – indywidualnej oraz grupowej; poprawę organizacji i standaryzacji procesu odbywania praktyk oraz dostępności placówek przyjmujących na praktykę; zwiększenie elastyczności i dostępności kształcenia poprzez interaktywne materiały uzupełniające kształcenie (w tym rozszerzające zainteresowania kierunkowe) dostępne w dedykowanej aplikacji webowej. Proces poprawy jakości kształcenia oparty na polityce doskonalenia dydaktycznego na UKW (https://ukw.edu.pl/zdj/ftp/3412/Polityka_doskonalenia_dydaktycznego_na_UKW.pdf) był podstawą do projektowania oddziaływań w projekcie „Doskonałość dydaktyczna na

UKW”, (FERS.01.05-IP.08-0229/25), którego realizacja rozpoczyna się 01.01.2026. W ramach oddziaływań zaplanowano szkolenia kluczowych kompetencji wśród nauczycieli akademickich i doktorantów, szkolenia pogłębiające wiedzę, kształcenie językowe oraz zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia kompetencji istotnych w realizacji zadań dydaktycznych. Wsparcie w procesie dydaktycznym realizować będzie Centrum Dydaktyki Nowoczesnej, w której (poza edukacją w obszarze metodyczno-dydaktycznym) nauczyciele akademicy uzyskają pomoc tutorską.

Innowacje dydaktyczne

Wartym podkreślenia elementem wsparcia studentów w procesie uczenia się i podniesienia jakości dydaktyki jest oddolna inicjatywa polegająca na stworzeniu nieformalnej grupy pracowników różnych jednostek Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego „Innowacyjni Dydaktycy UKW”. Inicjatorem grupy i jednocześnie jej administratorem jest pracownik Wydziału dr Anita Kubanek. Jest to nieformalne miejsce wymiany doświadczeń, dzielenia się pomysłami na temat kreatywnych form dydaktycznych, wsparcia w sytuacjach trudnych i problematycznych. Dla celów komunikacyjnych utworzona została grupa na Facebooku (<https://www.facebook.com/groups/445033436051605>). Członkami grupy są wykładowcy Uczelni, którzy brali udział w szkoleniach w ramach projektu „Innowacyjny Dydaktyk”. Dodatkowo, w odpowiedzi na zmiany zachodzące w dostępie do Sztucznej inteligencji, pracownicy Wydziału wdrażają wykorzystanie AI na swoich zajęciach, ukazując tym samym wiele nowych możliwości studentom m.in. kierunku kryminologia.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców

Publiczny dostęp do informacji jest zapewniany dla jak najszerszego grona odbiorców i różnych grup interesariuszy, zarówno kandydatów na studia, jak i studentów, absolwentów oraz pracowników. Informacje są prezentowane w sposób, który ma zapewnić łatwość zapoznania się z nimi, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie, także przez osoby z niepełnosprawnością.

Publiczny dostęp do informacji jest realizowany za pośrednictwem kilku ogólnodostępnych stron internetowych, niewymagających logowania, dostępnych w jednakowym stopniu z poziomu urządzeń stacjonarnych i mobilnych, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem oraz używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Są to:

- Strona internetowa Uczelni: <https://www.ukw.edu.pl/>
- Biuletyn Informacji Publicznej: <https://bip.ukw.edu.pl/jednostka/biuletyn-informacji-publicznej>
- strona internetowa Kolegium IV: https://www.ukw.edu.pl/jednostka/kolegium_iv
- strona internetowa Wydziału Prawa i Ekonomii: <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/>
- portal rekrutacyjny <https://rekrutacja.ukw.edu.pl>

Publiczny dostęp do wszelkich wydziałowych procedur, regulaminów, harmonogramów oraz inicjatyw podejmowanych na Wydziale, informacje o zajęciach znajduje się na stronie głównej Wydziału: <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/>.

Publiczny dostęp do informacji realizowany jest także przez Dział Jakości i Organizacji Kształcenia, do którego zadań należy prowadzenie całokształtu spraw związanych z organizacją procesu dydaktycznego w Uniwersytecie. Informacje zawarte są pod adresem: https://www.ukw.edu.pl/jednostka/dzial_jakosci_ksztalcenia.

Publiczny dostęp do informacji dla przyszłych studentów Uczelnia zapewnia także za pomocą portalu rekrutacyjnego: <https://rekrutacja.ukw.edu.pl>. Na stronach internetowych tego portalu zawarte są kompleksowe informacje dotyczące studiów, kierunku i listy przedmiotów dla tego kierunku. Zainteresowani mogą znaleźć szczegółowe informacje o zasadach rekrutacji, w tym między innymi terminarze procesu przyjmowania na studia, wykaz wymaganych dokumentów, informacje o sposobie naliczania punktów dla różnych typów matur, informacje dla kandydatów z niepełnosprawnościami na studia, zasady przyjmowania na określone kierunki absolwentów studiów I i II stopnia, zasady przyjmowania cudzoziemców, dane o wysokości opłat za studia niestacjonarne i podyplomowe, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania. Najważniejsze informacje dla obcokrajowców-kandydatów na studentów są udostępniane w języku angielskim.

W portalu rekrutacyjnym znajdują się także dane o przedmiotach prowadzonych na kierunku. Informacje tej samej treści znajdują się na stronie Wydziału w zakładce Oferta: <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/kryminologia>

Programy studiów oraz treści programowe znajdują się w BIP UKW w zakładce Publikacje/Studia i studenci/Programy studiów oraz zakładce Programy studiów/Programy studiów (nazwy od A do K):

https://bip.ukw.edu.pl/jednostka/biuletyn-informacji-publicznej/studia_studenci/56456/programy-studiow-2,

<https://bip.ukw.edu.pl/jednostka/biuletyn-informacji-publicznej/programy-studiow-nazwy-od-a-do-str/4>

W BIP UKW znajduje się także zakładka Akty prawne, w której odnaleźć można wewnętrzne akty prawne dotyczące organizacji kształcenia.

Regulamin studiów dostępny jest w języku polskim, angielskim, rosyjskim i niemieckim pod adresem: https://www.ukw.edu.pl/jednostka/studenci/regulaminy_studiow

Dostęp do informacji realizuje również szereg pakietów systemu USOS (USOSweb, archiwum prac dyplomowych APD, system Ankieter, system rejestracji na zajęcia, portal rekrutacyjny, katalog przedmiotów, jednostek, pracowników, dorobku publikacyjnego itp.): <https://www.usosweb.ukw.edu.pl>. Studenci i pracownicy UKW mogą korzystać z aplikacji Mobilny USOS. Aplikacja jest darmowa i możliwa do pobrania za pośrednictwem Google Play i AppStore. Jest to usługa kompatybilna z serwisem USOSweb, uzupełniająca go oraz usprawniająca dotarcie do kluczowych danych. System USOSweb jest dostępny także w języku angielskim.

Informacje na temat bieżącej działalności Wydziału znajdują się na stronie internetowej Wydziału w zakładce Aktualności. Studenci znajdą tam informacje o aktualnych wydarzeniach na Wydziale, osiągnięciach studentów i nauczycieli akademickich, konferencjach, spotkaniach kół naukowych, konkursach, dodatkowych wykładach. Tu znajdują się również informacje na temat bieżących, istotnych spraw dotyczących funkcjonowania Wydziału, listę opiekunów roczników, terminy i miejsca dyżurów kadry dydaktycznej.

Dużym ułatwieniem dla studentów i kandydatów na studia jest zamieszczenie na wymienionych stronach internetowych wszelkich formularzy, a także mappek obrazujących umiejscowienie

poszczególnych obiektów Uczelni i danych kontaktowych pracowników, z którymi w razie potrzeby można się skonsultować.

Na wymienionych stronach udostępniane są również informacje takie jak wykaz przedmiotów realizowanych w danym cyklu kształcenia, informacje o możliwościach wyjazdów za granicę w ramach programu Erasmus+, dane o wsparciu finansowym dla studentów (w postaci stypendiów, dofinansowania do nauki, wsparcia dla studentów wyróżniających się szczególnymi osiągnięciami, dopłat do mieszkania, zapomóg), różnorodne inne informacje przydatne dla studentów i kandydatów na studia. Są to nie tylko informacje bezpośrednio związane ze studiami (jak opisy wszelkich procedur, w tym procedury dyplomowania czy procedury związanej z indywidualną organizacją studiów, terminy dyżurów pracowników, bieżące modyfikacje w planach zajęć, działalność kół naukowych, relacje i zdjęcia z aktualnych wydarzeń), ale również takie, które ułatwiają studentom, zwłaszcza nowym, bieżące funkcjonowanie na Uczelni, na przykład dotyczące możliwości zjedzenia posiłku.

Ponadto informacje te kandydaci i studenci mogą znaleźć na portalach społecznościowych:

- Facebook: <https://www.facebook.com/instytutprawaiekonomii>,
- YouTube: https://www.youtube.com/channel/UCOMNodUpoWqUwZBJDT_IMZg,
- Instagram: https://www.instagram.com/wydzial_prawa_i_ekonomii_ukw/

Kandydaci na studiach, którzy mają niepełnosprawność mogą skorzystać z pomocy Działu ds. Osób z Niepełnosprawnościami UKW. Dział ten udziela wsparcia także studentom niepełnosprawnym w celu stworzenia im możliwości pełnego udziału w procesie kształcenia. Szczegółowe informacje o świadczonych przez ten Dział usługach i wsparciu znajdują się pod adresem: <https://niepelnosprawni.ukw.edu.pl/jednostka/niepelnosprawni>.

Warto podkreślić, że w styczniu 2023 roku został powołany Pełnomocnik Rektora UKW ds. Dostępności Cyfrowej, który rozpoczął procedurę wdrażania dostępności cyfrowej naszej uczelni. Pół roku później zostało przyjęte zarządzenie dot. zasad dostępności cyfrowej na UKW (Zarządzenie Nr 70/2022/2023 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 29 czerwca 2023 r.). Kolejnym krokiem było przeszkolenie administratorów stron z zasad dostępności cyfrowej i rozpoczął się długotrwały proces dostosowywania wszystkich stron do wymogów WCAG 2.1. Pełnomocnik przeprowadza audyty dostępności cyfrowej (strona Wydziału Prawa i Ekonomii miała taki audyt przeprowadzony w 2024 roku) poszczególnych stron, uaktualnia Deklarację Dostępności i propaguje zasady dostępności cyfrowej wśród pracowników uczelni. UKW w styczniu 2025 roku rozpoczął realizację projektu „Uniwersytet Równych Szans 2”, dofinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, w ramach którego zaplanowano kolejne etapy wdrażania dostępności cyfrowej na UKW.

Uczelniane strony WWW przystosowane są dla osób słabowidzących i niedowidzących. Strona internetowa Wydziału posiada udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością takie jak np. zmiana kolorystyki, ustawienia wysokiego kontrastu).

Warto podkreślić, że na stronie Kolegium IV, znajdują się również ważne informacje dla studentów. W zakładce Student odnajdzie wszelkie kolegalne procedury i zasady obowiązujące także studentów i pracowników Wydziału Prawa i Ekonomii, różne formularze. Należy je wypełnić ubiegając się np. o: urlop, IOS, zmianę formy czy kierunku studiów oraz informacje dotyczące konkursów dla studentów i absolwentów. Ponadto na tej stronie znajdują się aktualne informacje dotyczące pracy BOS i Dyrektora Kolegium IV. Ważnym źródłem informacji są również dane dotyczące ankietyzacji jednostek obejmujące swoim zakresem czas od 2015/2016 do 2024/2025.

Dla kandydatów na studia i ich rodzin, a także innych zainteresowanych osób został przygotowany e-book, zawierający podstawowe informacje o Wydziale (m.in. o prowadzonych kierunkach studiów, studiach podyplomowych, kołach naukowych, praktykach i spotkaniach z praktykami, pracownikach i ich działalności naukowej) (ZAL_WPIE_07) . W razie potrzeby można go pobrać i wydrukować. E-book ma także służyć jako inspiracja do odwiedzania strony internetowej Wydziału oraz obserwowania jego aktywności w social mediach. Jest on dostępny pod adresem: <https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/e-book-o-wydziale->

W razie konieczności przeprowadzenia zajęć w systemie zdalnym, dla studentów i pracowników dostępne są platformy Microsoft Office 365 Ms Teams oraz Moodle UKW. W czasie pandemii Covid 19 zostały one przyjęte na Uczelni jako aplikacje do odbywania zajęć zdalnych, przeprowadzania zaliczeń oraz komunikacji i w razie potrzeby nadal mogą zostać do tych celów wykorzystane. Zostały przygotowane i udostępnione na stronie internetowej Wydziału tutoriale dotyczące korzystania z aplikacji MS Teams oraz Moodle, które przedstawiają podstawowe zasady ich działania i zawierają instrukcje dot. ich funkcjonalności. Studenci mają zapewnione wsparcie techniczne i merytoryczne dotyczące realizacji zajęć zdalnych w sposób wskazany w treści tych tutoriali. Przeprowadzane były szkolenia dot. korzystania z tych aplikacji. Skuteczność tego kształcenia była monitorowana przez Prodziekana ds. kształcenia (nauki prawne). W początkowym okresie do przedmiotów prowadzonych zdalnie dopisano jako monitorujących członków rad kierunków, a następnie przeprowadzano hospitacje zajęć zdalnych. Zapewniony został również tak dla wykładowców jak i studentów dostęp do sprzętu komputerowego dedykowanego nauce zdalnej. Nikt jednak nie wyraził chęci korzystania z tego sprzętu, choć niektórzy nauczyciele akademicy zdecydowali się na prowadzenie zajęć zdalnych z siedziby uczelni. Studenci nie notyfikowali problemów z dostępem do sprzętu umożliwiającego uczestniczenie w zajęciach zdalnych. Z ankiety prowadzonej przez samorząd wynika, że znakomita większość z nich miała dysponować własnymi, osobistymi komputerami. Wspomniana ankieta wskazuje również na pozytywną ocenę zajęć, dostępności prowadzących, transparentność realizacji zajęć i weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz ogólnie pozytywną oceną kształcenia zdalnego.

Na stronach internetowych Uczelni zamieszczane są na bieżąco także informacje dotyczące wdrażanych działań i procedur.

W trakcie studiów studenci i pracownicy mają zapewnione także wsparcie psychologiczne. Informacja o możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej znajduje się na stronie: <https://pomocpsychologiczna.ukw.edu.pl/jednostka/pomoc-psychologiczna/informacje>

Powyższe miejsca są stale monitorowane, jak i na bieżąco uaktualniane. Pojawiają się tutaj także informacje o zaplanowanych konferencjach czy innych wydarzeniach. Osoby odpowiedzialne reagują także w tych miejscach na interakcje studentów jak i kandydatów.

Dzięki takim formom udostępniania informacji mogą one być na bieżąco modyfikowane i uaktualniane, a adresaci mogą się z nimi zapoznać w dowolnym, dogodnym dla siebie czasie i miejscu, choćby tylko korzystając z telefonu komórkowego. Stopień zaangażowania oraz interakcji osób odwiedzających powyższe strony stale jest monitorowany z wykorzystaniem narzędzi Google Analytics oraz Google Trends.

Wydział przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi, tworzy materiały promocyjne na potrzeby rekrutacji w postaci filmów (<https://www.youtube.com/watch?v=gO6XCaCDGx0>), które są szeroko dystrybuowane w sieci Internet m.in. przy udziale mediów społecznościowych.

Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji

Zakres udostępnianych informacji monitorowany i aktualizowany jest na bieżąco przez administratora strony UKW, WPIE oraz sekretariat WPIE. Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia prowadzi weryfikację dostępności i aktualności informacji o programie i procesie kształcenia dla studentów i innych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach.

W zakresie sposobu przekazywania informacji brane pod uwagę jest to, że w celu uzyskania informacji studenci chętniej korzystają z mediów społecznościowych niż stron internetowych np. Biuletynu Informacji Publicznej. Wychodząc więc naprzeciw oczekiwaniom studentów, Wydział aktywnie w tej sferze i zamieszcza informacje np. dotyczące bieżącej działalności za pomocą portali społecznościowych (Facebook, Youtube, Instagram). Tym samym informacje stają się łatwiej dostępne i szybciej docierają do adresatów. Studenci nie zgłaszali problemów dotyczących dostępności informacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	Nie dotyczy
2.		
...		

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Identyfikacja wizualna Wydziału

W 2020 roku w ramach inicjatywy pracowników ówczesnego Instytutu Prawa i Ekonomii powołany został zespół ds. identyfikacji wizualnej. Celem zespołu było stworzenie jednolitych wzorów elementów graficznych oraz logo, które pozwalałaby jednoznacznie zidentyfikować Instytut oraz pochodzące od niego materiały. Celem wprowadzenia elementów identyfikacji wizualnej była również promocja Instytutu realizowana chociażby za pośrednictwem mediów społecznościowych zawsze wtedy, gdy ktoś udostępnia treści opublikowane przez Instytut. Jest to kontynuowane w obecnie istniejącym Wydziale Prawa i Ekonomii.

Opracowano również wzorzec prezentacji wykorzystywany przez pracowników na zajęciach, wykładach konferencyjnych, wykładach praktycznych i popularyzatorskich. Wzorzec wykorzystują również studenci wówczas, gdy, reprezentują Wydział na zewnątrz.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Sposób sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Jakość kształcenia jest elementem misji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Ukierunkowane na ten cel działania tworzą w sumie System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK). System ten jest składnikiem Strategii Rozwoju Uniwersytetu, a podejmowane w jego ramach działania mają dostarczać analiz i wniosków dotyczących funkcjonowania procesu kształcenia, w tym wskazywać kierunki ewentualnych działań naprawczych. Cel strategiczny systemu to realizacja uczelnianej polityki jakości. Polityka ta obejmuje doskonalenie jakości kształcenia i doskonalenie procesów organizacyjnych umożliwiających osiągnięcie wysokiej jakości kształcenia. W istocie zatem system ten obejmuje nie tylko doskonalenie jakości kształcenia, ale też doskonalenie organizacji kształcenia. W realizowaniu polityki jakości bierze udział cała społeczność uniwersytecka.

Natomiast w ujęciu organizacyjnym system ten tworzą na poziomie ogólnouczelnianym: Rektor, Senat, Prorektor ds. Studenckich i jakości Kształcenia, Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia, Rada Kolegium IV i Dyrektor Kolegium IV oraz WPIE.

Na poziomie Kolegium zadania przypisane są Dyrektorowi Kolegium i Radzie Kolegium, a na poziomie jednostki, w której prowadzony jest dany kierunek studiów, zadania wykonują określone podmioty w ramach jej struktury. Zaangażowanych w ten system jest ponadto wiele innych podmiotów tworzących strukturę organizacyjną uczelni, których szczegółowe zadania wynikają ze Statutu uczelni i jej Regulaminu Organizacyjnego (Zarządzenie Nr 86/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 30 września 2025 r. zmieniające Zarządzenie Nr 70/2018/2019 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 30 września 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy <https://bip.ukw.edu.pl/jednostka/biuletyn-informacji-publicznej/regulamin-organizacyjny->

Wewnętrznym aktem prawnym określającym politykę jakości, zadania Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz podmioty wykonujące te zadania jest Zarządzenie Nr 41/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 10 stycznia 2021 roku w sprawie funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego (SZJK) w UKW (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11943/41_Polityka_Jako%C5%9Bci_wersja_ostatnia.pdf).

Szczególna rola w tym systemie przypada Uniwersyteckiej Radzie ds. Kształcenia, albowiem koordynuje ona politykę jakości kształcenia w imieniu Rektora. Z postanowień regulaminu Rady (Zarządzenie Nr 6/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 28 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; https://jakoCKszkalcenia.ukw.edu.pl/download/54730/6_Regulamin_URK.pdf) wynika, że nadzoruje ona zgodność prowadzonych w Uczelni kierunków z wymogami określonymi w przepisach zewnętrznych i wewnętrznych, sposób potwierdzania efektów uczenia się, a także upowszechnianie wyników analiz jakości kształcenia; ponadto wykonuje szczegółowe zadania określone w regulaminie studiów (Regulamin studiów - Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 56/2024/2025 Senatu UKW z dnia 29 kwietnia 2025 r.) https://www.ukw.edu.pl/download/68869/_za%C5%82%C4%85cznik_do_uchwa%C5%82y_-_Regulamin_studi%C3%B3w.pdf

Nadzór nad realizacją zadań i funkcjonowaniem podmiotów Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia sprawuje Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia. Warto podkreślić, że w celu podniesienia jakości kształcenia na UKW, w dniu 30.09.2024 r. Rektor powołał Pełnomocnika ds. Organizacji Procesu Kształcenia. Do zadań pełnomocnika należy :

1. Uczestnictwo w pracach Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia;
2. Przedstawianie Prorektorowi UKW ds. Studenckich i Jakości Kształcenia propozycji działań związanych z doskonaleniem systemu kształcenia i jakości kształcenia na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego;
3. Koordynowanie i inicjowanie ogólnouniwersyteckich działań służących podnoszeniu jakości kształcenia na UKW;
4. Inicjowanie działań i współpraca w zakresie tworzenia projektów regulacji i procedur ogólnouczelnianych dotyczących zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia oraz upowszechnianie dobrych praktyk w tym zakresie;
5. Koordynowanie działań ogólnouniwersyteckich służących podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji kadry dydaktycznej;
6. Promowanie dobrych praktyk z obszaru dydaktyki akademickiej;
7. Współpraca z innymi Pełnomocnikami Rektora

Na Wydziale Prawa i Ekonomii podmiotami wykonującymi zadania w ramach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia są: Dziekan, Prodziekan ds. kształcenia (nauki prawne), Rada Kierunku Kryminologia. Dodatkowo – od roku akademickiego 2021/2022 - Dziekan ustanowił pełnomocnika ds. kierunku Kryminologia. Jednym z podstawowych celów jego powołania było objęcie specjalną troską jakości kształcenia na tym kierunku.

Dziekan Wydziału - zgodnie z Zarządzeniem Nr 39/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie organizacji procesu kształcenia (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11437>) - pełni nadzór nad przebiegiem organizacji procesu kształcenia. Z kolei szczegółowe zadania należą do Prodziekan ds. kształcenia.

W szczególności Prodziekan ds. kształcenia w uzgodnieniu z kierownikami katedr określa obsadę zajęć z uwzględnieniem kompetencji kadry pracowników naukowo-badawczych i uwarunkowań profilu praktycznego studiów. Ponadto z § 8 regulaminu studiów wynikają inne jego zadania, takie jak np. określanie zasad zapisów na zajęcia, ustalanie różnic programowych, ustalanie harmonogramów egzaminów w sesji egzaminacyjnej, powoływanie opiekunów praktyk zawodowych, dbanie o

terminowe podawanie do wiadomości studentów planów studiów, rozkładów zajęć, sylabusów, wyników sesji egzaminacyjnej i zaliczeń.

Rada Kierunku Kryminologia działa na podstawie Zarządzenia Nr 19/2019/2020 Rektora UKW z dnia 29 października 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Rady Kierunku w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/download/59272/Regulamin_Rady_kierunku_Zarz%C4%85dzenie_19-2019-2020.pdf). W skład Rady wchodzi, oprócz nauczycieli akademickich, przedstawiciel studentów oraz interesariusze zewnętrzni (<https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/rady-kierunkow>).

Jej pracę nadzoruje Prodzikan ds. kształcenia. Rada Kierunku zgodnie z § 7 regulaminu studiów UKW projektuje zgodnie z wytycznymi Senatu i URK proces kształcenia, w tym m.in. przygotowuje propozycje zmian w programach studiów, określa zasady odbywania i zaliczania praktyk zawodowych (dotyczy kierunków praktycznych), szczegółowe zasady procesu dyplomowania, w tym przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego.

Ustanowienie pełnomocnika ds. kierunku Kryminologia wiązało się z wyznaczeniem mu szczegółowego zakresu zadań, wśród których najbardziej znaczące są takie, jak współpraca z pełnomocnikiem ds. praktyk, opiekunami praktyk, pełnomocnikiem ds. promocji i wizerunku, troska o właściwy poziom prac dyplomowych.

Obsługę procesu dydaktycznego dla kierunku kryminologia zapewnia Kolegium IV. Zgodnie z regulaminem studiów dyrektor kolegium odpowiada za organizację kształcenia na poszczególnych kierunkach. Z kolei Rada Kolegium organizuje i monitoruje proces kształcenia na poszczególnych kierunkach zgodnie ze szczegółowymi postanowieniami §5 regulaminu studiów. Dalsze jej zadania wynikają z Regulaminu Rady Kolegium stanowiącego Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 20/2019/2020 Rektora UKW z dnia 29 października 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Rady Kolegium w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11372/20_Regulamin_Rady_Kolegium.pdf). Wśród tych zadań znajduje się analiza i akceptacja zbiorczego sprawozdania z funkcjonowania SZJK w Kolegium za każdy rok akademicki, a także analiza wniosków naprawczych i doskonalących jakość kształcenia.

Tworzenie, zatwierdzanie i doskonalenie programów studiów

W czasie tworzenia kierunku kryminologia obecny Wydział Prawa i Ekonomii stanowił część struktury organizacyjnej Wydziału Administracji i Nauk Społecznych. Tak więc uwarunkowania nie tylko prawne, ale też organizacyjne różniły się od obecnych.

W drodze uchwał Rady Wydziału Administracji i Nauk Społecznych nr 87/2017/2018 z 12 czerwca 2018 r. i nr 88/2017/2018 z 12 czerwca 2018 r. zatwierdzone zostały programy studiów, w tym plany studiów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych obowiązujące od roku akademickiego 2019/2020. Rada Wydziału Administracji i Nauk Społecznych przyjęła również uchwałę nr 86/2017/2018 z 12 czerwca 2018 r., w sprawie wystąpienia do Senatu z wnioskiem o określenie efektów kształcenia dla kierunku studiów Kryminologia na poziomie studiów pierwszego stopnia o praktycznym profilu programu kształcenia.

W związku z tym podjęte zostały uchwały Senatu:

- Nr 109/2017/2018 z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie utworzenia na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych kierunku studiów pierwszego stopnia kryminologia o praktycznym profilu kształcenia Uchwała Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
- Nr 110/2017/2018 z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie określenia zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów kryminologia – studia pierwszego stopnia, praktyczny profil kształcenia.

Wraz z powstaniem Rady Kierunku Kryminologia proponowanie zmian w programach studiów stało się jej zadaniem. W programie uwzględnia się wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu, jak również ewentualne wnioski koordynatorów przedmiotów (np. co do zmiany efektów uczenia się, liczby godzin, punktów ECTS). W odniesieniu do praktyk za tworzenie i modyfikowanie opisu zajęć odpowiedzialny jest kierunkowy opiekun praktyk. Programy praktyk opracowywane są przez radę kierunku i kierunkowych opiekunów praktyk (§3 regulaminu praktyk). Zmiany zaproponowane przez Radę Kierunku podlegają zaopiniowaniu przez Uniwersytecką Radę ds. Kształcenia. W wypadku kierunku kryminologia projektowane modyfikacje były też opiniowane przez organ samorządu studenckiego, przedstawicieli studentów, interesariuszy wewnętrznych i interesariusza zewnętrznego. Zatwierdzanie programu należy do Senatu.

Obecne cykle kształcenia na kierunku objęte są Uchwałą Nr 63/2019/2020 Senatu UKW z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia od cyklu kształcenia 2020/2021 zmian w programie studiów w zakresie modyfikacji planu studiów na kierunku kryminologia – stacjonarne i niestacjonarne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11657/63_ustalenie_program%C3%B3w.pdf oraz uchwałą Nr 73/2021/2022 Senatu UKW z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia od cyklu kształcenia 2022/2023 zmian w programie studiów na kierunku kryminologia - studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia o profilu praktycznym https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12927/73_ustalenie_zmian_w_programie_studi%C3%B3w.pdf

Zmiany w programie studiów od początku powstania kierunku nie miały istotnego charakteru. Wzmianka o nich znajduje się w innej części opisu tego kryterium (oraz w kryterium 1).

Konstruowanie programu, w tym planu studiów, jak również dokonywanie ich modyfikacji przebiegało – oprócz oparcia się na wymaganiach ustawowych - według wytycznych zawartych w aktach wewnętrznych uczelni. Akty te zawierają zarówno określenie zadań wraz z przebiegiem czynności, jak i wzory dokumentów wymagających przygotowania i sporządzenia. Kolejno w okresie od początków tworzenia kierunku kryminologia przez poszczególne lata prowadzenia kierunku zastosowanie miały w tym zakresie:

- Uchwała Senatu Nr 45/2016/2017 z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich projektowanych zgodnie z wymaganiami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, a także w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni od roku akademickiego 2017/2018 https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/7460/45_Wytyczne_dla_rad_kierunki_studi%C3%B3w.pdf
- Uchwała Senatu Nr 52/2017/2018 z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie w sprawie ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich projektowanych zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz. U. 2017, poz. 2183

z późn. zm.) oraz rozporządzenia MNiSW w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6 – 8 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1594), a także w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni od roku akademickiego 2018/2019 https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/9398/52_Wytyczne_dla_rad_kierunki_studiow.pdf

- Uchwała Senatu Nr 62/2017/2018 z dnia 27 marca 2018 r. zmieniająca uchwałę Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 52/2017/2018 z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie w sprawie ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich projektowanych zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz. U. 2017, poz. 2183 z późn. zm.) oraz rozporządzenia MNiSW w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6 – 8 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1594), a także w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni od roku akademickiego 2018/2019 https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/9489/62_zmiany_do_Wytycznych.pdf
- Uchwała Senatu Nr 6/2018/2019 z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia wytycznych Senatu dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, a także w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni od roku akademickiego 2019/2020 <https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/10309>

Do zmian w planie studiów miały zastosowanie kolejno Zarządzenie Nr 33/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie wprowadzenia i stosowania w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego procedury powoływania/modyfikacji i przechowywania programów studiów (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11410/33_wytyczne.pdf), które zostało zastąpione Zarządzeniem Nr 55/2021/2022 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie wprowadzenia i stosowania w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego procedury powoływania/modyfikacji i przechowywania programów studiów (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12837/55>) oraz kolejnym (Zarządzenie Nr 44/2022/2023 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 13 kwietnia 2023 r. zmieniające Zarządzenie Nr 55/2021/2022 w sprawie wprowadzenia i stosowania w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego procedury powoływania/modyfikacji i przechowywania programów studiów).

Z § 7 Zarządzenia Nr 41/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 10 stycznia 2021 roku w sprawie funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego (SZJK) w UKW (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11943/41_Polityka_Jako%C5%9Bci_wersja_ostatnia.pdf) wynika, że modyfikacje w programach kształcenia mają prowadzić do doskonalenia procesu kształcenia.

Istotnym elementem jakości kształcenia jest jakość zajęć dydaktycznych. Rada Kierunku Kryminologia systematycznie nadzoruje proces kształcenia biorąc pod uwagę: dorobek badawczo-dydaktyczny pracowników (zgodnie z bieżącą aktualizacją danych), metodykę kształcenia (według planowej hospitacji zajęć i zgodnie z regulaminem hospitacji WPIE), wyniki ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez studentów po zakończeniu modułu. Ich analizy dokonuje Prodziekan ds. Kształcenia, a jej wyniki

przedkładane są Radzie Kierunku. Ankiety są anonimowe, realizowane w systemie USOSWeb, zgodnie z ogólnouczelnianą procedurą określoną w Zarządzeniu Nr 46/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie ustalenia ogólnouczelnianej procedury ankietyzacji jakości kształcenia (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11522/46_zarządzenie_ankietyzacja.pdf).

Rada Kierunku sprawuje również nadzór nad dokonywaną przez pracowników (zgodnie z regułami przydziału do weryfikacji) weryfikacją prawidłowości konstruowania sylabusów przedmiotów pod względem opisu efektów uczenia się, adekwatności metod ich osiągania i weryfikacji. Przegląd sylabusów należy też do zadań pełnomocnika ds. kryminologii.

Pośredni wpływ na doskonalenie programów studiów ma działająca na Wydziale Rada Naukowa. Do kompetencji tego organu należy m.in. inicjowanie przedsięwzięć w sprawach naukowych Wydziału, opiniowanie wniosków Dziekana Wydziału w sprawach naukowych, opiniowanie oceny aktywności naukowej pracowników Instytutu oraz perspektywicznych kierunków ich działalności naukowej. Rada Naukowa działa na podstawie Regulaminu Rady Naukowej Instytutu Prawa i Ekonomii. Rada ta spełnia również rolę komisji wydawniczej i komisji oceniającej pracowników (<https://prawoiekonomia.ukw.edu.pl/jednostka/wydzial-prawa-ekonomii/rada-naukowa-wpie>

Ponadto ważnymi organami są tu Rada Kolegium IV, która m.in.: analizuje wnioski z akredytacji zewnętrznych i wewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia, monitoruje i omawia wyniki ankiet ewaluacyjnych i hospitacji zajęć, nadzoruje przebieg sesji oraz egzaminów dyplomowych, a także dokonuje podsumowania działalności w zakresie zapewniania jakości kształcenia w jednostkach. Kolejnym poziomem jest Dział Jakości i Organizacji Kształcenia.

Monitorowanie i okresowy przegląd programu studiów oraz ocena osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się

Monitorowanie i przeglądy odnoszą się zarówno do treści, jak i weryfikacji efektów uczenia się. Pozwala to na doskonalenie procesu kształcenia. Monitorowanie realizacji programu kształcenia odbywa się w sposób ciągły i jest realizowane przez Radę Kierunku i Radę Kolegium. Wynika to z § 6 i 7 Zarządzenia Nr 41/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 10 stycznia 2021 roku w sprawie funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego (SZJK) w UKW (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11943/41_Polityka_Jako%C5%9Bci_wersja_ostatnia.pdf).

Ocena programu studiów i potrzeby wprowadzenia w nim zmian opiera się na analizie:

- ewentualnych uwag koordynatorów modułów przekazywanych Prodziekan ds. kształcenia w oparciu o raport koordynatora wprowadzony Zarządzeniem Zastępcy Dyrektora ds. Kształcenia (nauki prawne) Instytutu Prawa i Ekonomii nr 1/01/2021 z dnia 7 stycznia 2021 w sprawie monitorowania treści uczenia się - ZAL_WPIE_02),
- ankiet ewaluacyjnych przeprowadzanych na podstawie Zarządzenia Nr 46/2019/2020 Rektora UKW z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie ustalenia ogólnouczelnianej procedury ankietyzacji jakości kształcenia. (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11522/46_zarz%C4%85dzenie_ankietyzacja.pdf),
- wyników hospitacji przeprowadzanych na podstawie Regulaminu hospitacji zajęć dydaktycznych w IPIE z dnia 15 października 2020 r. (ZAL_WPIE_05).

Podstawą tej oceny są ponadto wyniki monitorowania losów absolwentów. Analizowane są również decyzje studentów w zakresie wyboru modułów, w tym seminariów dyplomowych, a także wnioski i postulaty interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych.

Rada Kierunku Kryminologia w wyniku prowadzonego okresowo przeglądu programu studiów wprowadziła w roku 2020 oraz w roku 2022 nieznaczne zmiany w programie kształcenia. Podczas prac nad udoskonalaniem programu studiów Rada kierunku dokonała analizy aktualności i przydatności poszczególnych przedmiotów, liczby godzin praktyk oraz efektów kształcenia. Koncepcje te zostały zweryfikowane w toku dyskusji z Dziekanem Wydziału, Prodziekan ds. kształcenia oraz opiniowane przez organ samorządu studenckiego, przedstawicieli studentów, interesariuszy wewnętrznych i interesariusza zewnętrznego.

Podejmowane we wskazanym okresie zmiany dotyczyły wymiaru godzin praktyk, zmian w układzie przedmiotów w blokach do wyboru oraz wprowadzenia nowego przedmiotu. Liczba godzin praktyk była przedmiotem dyskusji w ramach Rady Kierunku, konsultacji ze studentami oraz z interesariuszami zewnętrznymi współpracującymi z Wydziałem Prawa i Ekonomii. W wyniku przeprowadzonych zmian liczb praktyk została zwiększona z 480 godzin do 720 na studiach stacjonarnych oraz z 480 do 540 na studiach niestacjonarnych. Zmiany zostały zatwierdzone mocą uchwały Nr 63/2019/2020 Senatu UKW z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia od cyklu kształcenia 2020/2021 zmian w programie studiów w zakresie modyfikacji planu studiów na kierunku kryminologia – stacjonarne i niestacjonarne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11657/63_ustalenie_program%C3%B3w.pdf).

Rozwój kierunku kryminologia jako obszaru interdyscyplinarnego umożliwia wprowadzanie nowych przedmiotów. Takim przedmiotem jest także wprowadzony do planów studiów przedmiot archeologia kryminalistyczna. W modułach zajęć do wyboru dokonano zmiany polegającej na zamiany dwóch przedmiotów. Z modułu A do modułu B przeniesiono przedmiot Przestępczość kobiet, a z modułu B do modułu A przedmiot Zabójstwa. Zabieg ten miał na celu zoptymalizowanie oferty i dopasowanie jej do potrzeb studenta. Zmiany zostały zatwierdzone na mocy uchwały Nr 73/2021/2022 Senatu UKW z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia od cyklu kształcenia 2022/2023 zmian w programie studiów na kierunku kryminologia - studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia o profilu praktycznym (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12927/73_ustalenie_zmian_w_programie_studi%C3%B3w.pdf).

Weryfikacji efektów uczenia się dokonuje prowadzący zajęcia. Powinna być ona zgodna z tym co jest zostało zapisane w sylabusie. Rada Kolegium IV wprowadziła zasady i procedury dokumentowania efektów uczenia się (zatwierdzone Uchwałą Rady Kolegium nr 4/2024/2025 z dnia 11 września 2025 r. w sprawie zasad i procedury dokumentowania efektów uczenia się https://www.ukw.edu.pl/jednostka/kolegium_iv/uchwały)

Za realizację zajęć z danego przedmiotu (modułu) odpowiedzialny jest koordynator przedmiotu. Zadaniem koordynatora jest również monitorowanie osiągania efektów uczenia się przewidzianych dla danego przedmiotu (§4 Zarządzenia Nr 57/2017/2018 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie wprowadzania opisu modułu/przedmiotu do systemu USOS i USOSweb (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/9878/57_Sylabus.pdf)). Prowadzący zajęcia powinien weryfikować efekty uczenia się zgodnie z zasadami określonymi w sylabusie. Bieżąca analiza opiera się na pracach i wytworach studentów w trakcie trwania przedmiotu (modułu) oraz wynikach zaliczeń i

egzaminów. Dokonywana jest przez koordynatora przedmiotu oraz pozostałe osoby prowadzące przedmiot (moduł).

W ramach ostatniego etapu studiów, tj. dyplomowania, weryfikacja efektów uczenia się odbywa się poprzez pracę dyplomową oraz zakres zagadnień z toku studiów na egzamin dyplomowy opracowany przez Radę Kierunku. Z początkiem roku akademickiego 2023/2024 regulamin dyplomowania był przez Radę Kierunku modyfikowany, w wyniku czego wprowadzono kilka zmian.

Rola Rady Kierunku w związku z procesem dyplomowania i jego ewaluacją jest szczególna. Zgodnie z regulaminem studiów Rada określa szczegółowe zasady obowiązujące w tym zakresie, w tym dotyczące przygotowania oceny prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego, a zgodnie z regulaminem Rady nie tylko nadzoruje ona dobór promotorów i recenzentów i zatwierdza tematy prac, ale też kontroluje jakość tych prac.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów zostały określone w drodze Uchwały Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 246/2018/2019 z dnia 24 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11339/246_Organizacja_potwierdzenia_efekt%C3%B3w_uczenia_si%C4%99.pdf).

Za sprawdzanie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na praktykach zawodowych odpowiada kierunkowy opiekun praktyk. Dokumentami potwierdzającymi realizację praktyk są: dziennik praktyk i opinia opiekuna z ramienia pracodawców. Oba dokumenty stanowią podstawę udokumentowania działań studenta na praktyce, a tym samym stanowią formę ewaluacji pod kątem liczby odbytych godzin praktyki w poszczególnych etapach, czasu jej trwania, ewentualnych wskazań lub uwag podmiotu przyjmującego na praktykę, a także realizacji efektów uczenia się podczas praktyki. W samym dzienniku praktyk znajduje się zestawienie czynności, które student wykonywał podczas praktyki.

Każdorazowo po zakończonym etapie praktyki zawodowej kierunkowy opiekun praktyk zobowiązany jest do złożenia do Studium Praktyk zbiorczego sprawozdania przebiegu praktyki. Sprawozdanie stanowi kolejny element ewaluacji praktyki z punktu widzenia kierunkowego opiekuna praktyk. W sprawozdaniu opiekun uwzględnia uwagi studentów oraz podmiotów przyjmujących na praktykę, a także może dokonać oceny procesu organizacji praktyki. Ocena ta odbywa się we współpracy opiekuna praktyk, pełnomocnika ds. praktyk i pełnomocnika ds. kierunku kryminologia.

Studenci po odbytej praktyce również mają możliwość wyrażenia indywidualnej opinii na temat realizowanej praktyki. Dokonują tego w ankietach ewaluacyjnych w systemie USOS. Na ich podstawie po zakończonym semestrze Prodziekan ds. kształcenia przedstawia wyniki ankiet Radzie Kierunku.

Nadto corocznie Rada Kierunku - na podstawie współpracy z interesariuszami i otoczeniem gospodarczym - rekomenduje właściwe dla kierunku instytucje do odbycia praktyk. Rada Kierunku dokonuje też systematycznej oceny czy miejsca praktyk odpowiadają zakładanym celom kształcenia i efektom uczenia się.

Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na realizację i doskonalenie programu studiów

Wpływ na doskonalenie i realizację programu studiów na kierunku kryminologia mają grupy interesariuszy wewnętrznych, w tym studenci i pracownicy oraz grupy interesariuszy zewnętrznych. (zgodnie z Zarządzeniem Nr 46/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie ustalenia ogólnouczelnianej procedury ankietyzacji jakości kształcenia (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11522/46_zarz%C4%85dzenie_ankietyzacja.pdf))

Przedmiotem procedury ankietyzacji jest także przedkładanie informacji na temat jej wyników oraz podejmowanie działań służących poprawie jakości kształcenia w monitorowanym zakresie. Ankiety ewaluacyjne obejmujące ocenę zajęć dydaktycznych i ocenę środowiska kształcenia kierowane do studentów przeprowadzane są w systemie USOSweb. Ankiety ewaluacyjne obejmujące ocenę zajęć dotyczą: organizacji zajęć, sposobu prowadzenia zajęć, klimatu społecznego zajęć, dostrzeganych korzyści z udziału w zajęciach oraz oceny efektów uczenia się. Na poziomie Uniwersytetu Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia nadzoruje i wdraża zadania wynikające z procedury ankietyzacji oraz wykorzystuje wyniki tych badań do poprawy jakości kształcenia. Realizację procesu ankietyzacji koordynuje na poziomie Kolegium dyrektor, w tym wypadku - Dyrektor Kolegium IV. Dyrektor przedkłada Radzie Kolegium zbiorcze wyniki ankietyzacji i przekazuje je samorządowi studentów. Wyniki ankietyzacji są też publikowane na stronie Kolegium IV. Rada Kolegium uwzględnia wnioski z ewaluacji w doskonaleniu jakości kształcenia.

Prodziekan ds. kształcenia (nauki prawne) przekazuje osobom prowadzącym zajęcia informacje o udostępnieniu w systemie USOSweb wyników ankietyzacji zajęć i przeprowadza analizę tych wyników, przekazywaną następnie Radzie Kierunku Kryminologia, a także na podstawie tych wyników prowadzi działania zmierzające do podnoszenia jakości pracy dydaktycznej i środowiska kształcenia. Wyniki ankiet ewaluacyjnych służą także podejmowaniu działań naprawczych. Szczegółowy harmonogram działań został zawarty w Załączniku nr 1 do wskazanej procedury (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11523/Za%C5%82%C4%85cznik_Nr_1_-%20Ankietyzacja.pdf). Uwzględnia on nie tylko rolę i zadania wskazanych podmiotów, czas wykonywania poszczególnych działań, z podziałem przedmiotowym na trzy obszary, tj. przeprowadzanie ankiet, upowszechnianie zebranych wyników oraz doskonalenie jakości kształcenia w oparciu o wyniki ankietyzacji, ale także faktyczną możliwość realizacji poszczególnych etapów, z uwzględnieniem organizacji roku akademickiego i celu, jakim jest efektywne wykorzystanie wyników uzyskanych w procesie ankietyzacji.

Studenci wpływają na doskonalenie i realizację programu studiów poprzez selekcję modułów do wyboru, w tym seminariów dyplomowych, ocenę realizacji procesu kształcenia w ankietach, udział w pracach Rady Kierunku Kryminologia oraz Rady Kolegium IV, a także przez korzystanie z przewidzianego w § 18 ust. 2 pkt 2 – 4 Regulaminu studiów UKW prawa oceniania procesu kształcenia i zgłaszania do władz Uniwersytetu postulatów dotyczących m.in. programu i planu studiów. Z kolei pracownicy mogą wpływać na programy poprzez zgłaszanie uwag w raportach składanych przez koordynatorów modułów, tworzenie listy propozycji modułów do wyboru, w tym seminariów oraz udział w pracach Rady Kierunku.

Podmiotami mającymi wpływ na doskonalenie i realizację programu studiów na kierunku kryminologia są członkowie Rady Kierunku oraz podmioty zrzeszone w Radzie Interesariuszy. Wykorzystują oni wiedzę z praktyki zawodowej podczas spotkań z Radą Kierunku, ale również są na bieżąco informowani o planowanych zmianach poprzez rozmowy telefoniczne i spotkania osobiste. Z uwagi na fakt, że wytyczne ogólnouczelniane przewidują stosunkowo nieliczny skład interesariuszy w radach kierunku, Wydział podjął inicjatywę powołania Rady Interesariuszy, która jest wewnętrznym organem opiniotwórczo-doradczym składającym się z interesariuszy wchodzących w skład poszczególnych rad interesariuszy Wydziału oraz osób z zewnątrz prowadzących zajęcia na kierunku. Osoby te reprezentują istotne z punktu widzenia przyszłych miejsc pracy studentów jednostki organizacyjne oraz stanowią grupę osób mającą wpływ na konieczne do osiągnięcia przez studentów kompetencje. Rada Interesariuszy rozpoczęła swoje funkcjonowanie od semestru letniego 2020/2021. Jej skład określa Zarządzenie Zastępcy Dyrektora ds. Kształcenia (nauki prawne) Instytutu Prawa i Ekonomii nr 1/12/2020 w sprawie Rady Interesariuszy Instytutu Prawa i Ekonomii (ZAL_WPIE_06).

Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia

Dokonuje się analizy raportów z kontroli podobnych kierunków w innych uczelniach oraz kontroli innych kierunków na UKW, sprawozdań z corocznej oceny funkcjonowania WPIE oraz Kolegium IV UKW, informacji na temat rozwiązań podejmowanych przez krajowe oraz zagraniczne instytucje szkolnictwa wyższego w dziedzinie jakości kształcenia pozyskiwanych z różnych źródeł, w tym ze stron internetowych, publikacji, spotkań i organizowanych szkoleń.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca poprawę działania systemu zapewniania jakości kształcenia, aby możliwe było wykrywanie i korygowanie uchybień, które wystąpiły w odniesieniu do kryterium 2.	W celu wzmocnienia nadzoru nad przebiegiem praktyk zawodowych oraz zapewnienia możliwości bieżącego wykrywania uchybień, wprowadzono działania naprawcze o charakterze systemowym. Rada Kierunku podjęła uchwałę zobowiązującą opiekuna praktyk do składania pełnomocnikowi ds. praktyk okresowych sprawozdań z realizacji praktyk zawodowych. Sprawozdania te obejmują informacje o odbytych spotkaniach grupowych oraz indywidualnych konsultacjach ze studentami, podczas których omawiano zasady wyboru miejsc praktyk, warunki ich realizacji oraz rozwiązywano sytuacje indywidualne zgłaszane przez studentów. W sprawozdaniu przedstawia się również ocenę terminowości studentów w zakresie dostarczania wymaganych dokumentów oraz opisuje najczęściej wybierane przez studentów miejsca praktyk. Dokument zawiera również wykaz przeprowadzonych hospitacji, uwzględniające ich przebieg, formę oraz wnioski wynikające z obserwacji. Po analizie sprawozdań Pełnomocnik ds. praktyk przygotowuje raport zbiorczy, który przekazywany jest Dziekanowi. Wprowadzenie takiej ścieżki raportowania pozwala na wychwytywanie uchybień już na poziomie WPIE UKW, bez konieczności oczekiwania na zgłoszenia trafiające do jednostek centralnych, takich jak Studium Praktyk. W odpowiedzi na zalecenie dotyczące wprowadzenia do programu nauczania języka obcego elementów języka specjalistycznego, uczelnia zwróciła się do Studium Języków Obcych o rozszerzenie treści zajęć na pierwszym stopniu o terminologię i zagadnienia związane z

		kierunkiem Kryminologia. Zmiana ta została wprowadzona, aby dostosować program do oczekiwań PKA. Jednocześnie warto podkreślić, że system kontroli sylabusów, za który odpowiada m.in. Rada Kierunku, działał prawidłowo, a konieczność dokonania zmian wynikała nie z nieprawidłowości w systemie jakości, lecz z interpretacji wymagań przez organ oceniający. Podjęte działania zapewniły, że zajęcia językowe obejmują obecnie odpowiedni zakres języka specjalistycznego już na etapie studiów pierwszego stopnia. Należy również podkreślić, że w celu usprawnienia systemu zapewniania jakości kształcenia oraz zapewnienia bieżącego wykrywania i korygowania uchybień w obszarze praktyk, wprowadzono ankietę oceny studiów i poziomu zadowolenia z odbywania praktyk studenckich. Systematyczne zbieranie opinii pozwala na szybkie identyfikowanie nieprawidłowości, a następnie podejmowanie działań naprawczych przez pełnomocnika ds. praktyk i Radę Kierunku. Dzięki temu mechanizm informacji zwrotnej został wzmocniony, a system jakości stał się bardziej responsywny i skuteczny.
--	--	---

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

W okresie pandemii organizacja procesu kształcenia została dostosowana do panujących warunków epidemicznych wynikających z rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Władze Uczelni podjęły w tym zakresie szereg inicjatyw mających na celu zapewnienie ciągłości i wysokiej jakości kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Z uwagi na dynamikę podejmowanych działań wprowadzane one były w drodze Zarządzeń Rektora UKW:

- Zarządzenie Nr 48/2019/2020 Rektora UKW z dnia 9 marca 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11527/48_zapobieganie_rozprzestrzenianiu_si%C4%99_koronawirusa.pdf).
- Zarządzenie Nr 52/2019/2020 Rektora UKW z dnia 24 marca 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11539/52_w_sprawie_zapobiegania_rozprzestrzeniania_si%C4%99_koronawirusa.pdf),

- Zarządzenie Nr 53/2019/2020 Rektora UKW z dnia 2 kwietnia 2020 r. zmieniające Zarządzenie Nr 52/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 24 marca 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11555/53_w_sprawie_zapobiegania_rozprzestrzeniania_si%C4%99_koronawirusa.pdf),
- Zarządzenie Nr 55/2019/2020 Rektora UKW z dnia 8 kwietnia 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11557/55_w_sprawie_zapobiegania_koronawirusa.pdf),
- Zarządzenie Nr 58/2019/2020 Rektora UKW z dnia 7 maja 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących organizacji procesu kształcenia oraz trybu przeprowadzania i organizacji egzaminów dyplomowych w formie zdalnej, a także dostosowania organizacji roku akademickiego 2019/2020 w okresie zagrożenia wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19) (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11576/58_dostosowanie_dydaktyka.pdf),
- Zarządzenie Nr 59/2019/2020 Rektora UKW z dnia 12 maja 2020 r. zmieniające Zarządzenie Nr 55/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 8 kwietnia 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARSCoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11577/59_przed%C5%82u%C5%BCenie_do_24_maja.pdf),
- Zarządzenie Nr 62/2019/2020 Rektora UKW z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11581/62_Zarz%C4%85dzenie_covid.pdf),
- Zarządzenie Nr 64/2019/2020 Rektora UKW z dnia 29 maja 2020 r. zmieniające Zarządzenie Nr 62/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11583/64_Zarz%C4%85dzenie_covid.pdf),
- Zarządzenie Nr 65/2019/2020 Rektora UKW z dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11584/65_Covid.pdf),
- Zarządzenie Nr 66/2019/2020 Rektora UKW z dnia 9 czerwca 2020 r. zmieniające Zarządzenie Nr 65/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11585/66_Zarz%C4%85dzenie_covid.pdf),
- Zarządzenie Nr 71/2019/2020 Rektora UKW z dnia 16 czerwca 2020 r. zmieniające Zarządzenie Nr 65/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11590/71_zmiana_covid.pdf),

- Zarządzenie Nr 84/2019/2020 Rektora UKW z dnia 8 września 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19) wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11747/84_Covid.pdf),
- Zarządzenie Nr 85/2019/2020 Rektora UKW z dnia 8 września 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących organizacji procesu kształcenia oraz trybu przeprowadzania i organizacji egzaminów dyplomowych w formie zdalnej, a także dostosowania organizacji semestru zimowego roku akademickiego 2020/2021 i ogólnych zasad bezpieczeństwa sanitarnego obowiązującego w Domach Studenta w okresie zagrożenia wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19) (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11748/85_dydaktyka.pdf),
- Zarządzenie Nr 8/2020/2021 Rektora UKW z dnia 21 października 2020 r. zmieniające Zarządzenie nr 85/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących organizacji procesu kształcenia oraz trybu przeprowadzania i organizacji egzaminów dyplomowych w formie zdalnej, a także dostosowania organizacji semestru zimowego roku akademickiego 2020/2021 i ogólnych zasad bezpieczeństwa sanitarnego obowiązującego w Domach Studenta w okresie zagrożenia wirusem SARS-CoV-2 (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11824/Zarz%C4%85dzenie_Nr_8.pdf),
- Zarządzenie Nr 9/2020/2021 Rektora UKW z dnia 22 października 2020 r. zmieniające Zarządzenie Nr 84/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11825/Zarz%C4%85dzenie_Rektora_Covid_-_22.10.2020r..pdf),
- Zarządzenie Nr 10/2020/2021 Rektora UKW z dnia 24 października 2020 r. zmieniające Zarządzenie nr 85/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących organizacji procesu kształcenia oraz trybu przeprowadzania i organizacji egzaminów dyplomowych w formie zdalnej, a także dostosowania organizacji semestru zimowego roku akademickiego 2020/2021 i ogólnych zasad bezpieczeństwa sanitarnego obowiązującego w Domach Studenta w okresie zagrożenia wirusem SARS-CoV-2 (ze zmianami wprowadzonymi Zarządzeniem Nr 8/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 21 października 2020 r. (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11826/Zarz%C4%85dzenie-Nr-10-v2.pdf>),
- Zarządzenie Nr 51/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 17 lutego 2021 r. zmieniające Zarządzenie nr 85/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących organizacji procesu kształcenia oraz trybu przeprowadzania i organizacji egzaminów dyplomowych w formie zdalnej, a także dostosowania organizacji semestru zimowego roku akademickiego 2020/2021 i ogólnych zasad bezpieczeństwa sanitarnego obowiązującego w Domach Studenta w okresie zagrożenia wirusem SARS-CoV-2 (ze zmianami wprowadzonymi Zarządzeniem Nr 8/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 21 października 2020 r. oraz Zarządzeniem Nr 10/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 24 października 2020 r.) (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11983/51_Zarz%C4%85dzenie-3.11.2020.pdf),
- Zarządzenie Nr 59/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 29 marca 2021 r. zmieniające Zarządzenie nr 84/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

z dnia 8 września 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12119/59>),

- Zarządzenie Nr 63/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 28 kwietnia 2021 r. zmieniające Zarządzenie nr 84/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12277/63>),
- Zarządzenie Nr 70/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 25 maja 2021 r. zmieniające Zarządzenie Nr 85 /2019/2020 sprawie wytycznych dotyczących organizacji procesu kształcenia oraz trybu przeprowadzania i organizacji egzaminów dyplomowych w formie zdalnej, a także dostosowania organizacji semestru zimowego roku akademickiego 2020/2021 i ogólnych zasad bezpieczeństwa sanitarnego obowiązującego w Domach Studenta w okresie zagrożenia wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19) (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12283/70>),
- Zarządzenie Nr 100/2020/2021 Rektora UKW z dnia 27 września 2021 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-Cov2 wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12492/100>),
- Zarządzenie Nr 13/2021/2022 Rektora UKW z dnia 7 grudnia 2021 r. w sprawie organizacji kształcenia w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 w dniach od 18 grudnia 2021 roku do 9 stycznia 2022 roku (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12586/13>),
- Zarządzenie Nr 28/2021/2022 Rektora UKW z dnia 25 stycznia 2022 r. zmieniające Zarządzenie Nr 100/2020/2021 Rektora UKW z dnia 27 września 2021 r. w sprawie zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-Cov2 wśród społeczności akademickiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12636>),
- Zarządzenie Nr 29/2021/2022 Rektora UKW z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 w dniach od 26 stycznia 2022 roku do 20 lutego 2022 roku (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12637/29-2021-2022.pdf>),
- Zarządzenie Nr 30/2021/2022 Rektora UKW z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia w semestrze letnim roku akademickiego 2021/2022 (<https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12638>)

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony 1. Kompleksowy i nowoczesny program kształcenia dostosowany do wymogów rynku pracy dający studentom wybór atrakcyjnych bloków przedmiotów jak też dobrze zorganizowane i zdywersyfikowane praktyki zawodowe oraz liczne spotkania z praktykami wspierające proces kształcenia. 2. Kompetentna, liczna i rozwijająca się kadra prowadząca zajęcia zgodnie z kompetencjami związana z Uniwersytetem umowami o pracę dzięki prowadzeniu przez Wydział wielu kierunków studiów (oprócz kryminologii także administracji, ekonomii, prawa i prawa w biznesie) wspierana przez specjalistów z innych jednostek oraz przez praktyków na umowy cywilnoprawne z zachowaniem właściwych w tym zakresie proporcji z tendencją do minimalizowania umów cywilnoprawnych. 3. Stabilna, utrzymująca się na bardzo dobrym poziomie liczba studentów stacjonarnych i niestacjonarnych (na tych pierwszych liczba chętnych kilkakrotnie przewyższa limity przyjęć). 4. Siedziba Wydziału odpowiadająca potrzebom studentów kierunku kryminologia podlegająca modernizacjom, dzięki którym powierzchnie dydaktyczne ulegają unowocześnieniu przy jednoczesnych możliwościach korzystaniu z	Słabe strony 1. Wymiar godzinowy praktyk zawodowych zawężający przestrzeń realizacji zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i utrudniający faktyczną ich realizację, w szczególności na studiach niestacjonarnych. 2. Brak studiów drugiego stopnia na kierunku kryminologia z pewną trudnością ich utworzenia z racji na bogaty program studiów pierwszego stopnia oraz ryzyko wewnętrznej konkurencji na Wydziale między studiami drugiego stopnia, przy założeniu zasadności podejmowania przez absolwentów kierunku kryminologia studia pierwszego stopnia studiów drugiego stopnia na innych kierunkach, w szczególności na administracji i zarządzaniu bezpieczeństwem. 3. Pewna trudność (choć możliwa do pokonania wraz z kolejnymi zatrudnieniami w dłuższej perspektywie czasowej) wyspecjalizowania się wykładowców w wysublimowanych obszarach kryminologicznych i w naukach związanych z kryminologią.

	powierzchni dydaktycznych całego Uniwersytetu. 5. Przemyślana i konsekwentnie realizowana wizja rozwoju kierunku oraz jego relacji wespół z innymi prowadzonymi na Wydziale kierunkami studiów pozwalająca na promocję kierunku poprzez rozbudowaną aktywność w social mediach oraz na stronie Wydziału.	
Czynniki zewnętrzne	Szanse 1. Zapotrzebowanie rynku pracy dla funkcjonariuszy i innych specjalistów zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz innych patologii społecznych, co zwiększa szanse absolwentów kryminologii podjęcia zatrudnienia zgodnego z ukończonym kierunkiem studiów. 2. Utrwalająca się renoma kierunku kryminologia dzięki działaniom naukowym, promocyjnym, współpracy z interesariuszami. 3. Oczekiwania kandydatów i absolwentów dotyczące uruchomienia studiów drugiego stopnia na kierunku kryminologia, do czego jednak podchodzić należy z racjonalnością także w perspektywie rynku pracy. 4. Brak bezpośredniej konkurencji w ramach uczelni publicznych i niepublicznych regionu kujawsko-pomorskiego i szerzej, które nie proponują studiów na kierunku kryminologia.	Zagrożenia 1. Zmniejszająca się w skali krajowej liczba chętnych do studiowania w ogóle, a w trybie niestacjonarnym zwłaszcza, co w przyszłości może dotyczyć także kierunku kryminologia. 2. Ewentualne uruchomienie kierunku kryminologia przez inne uczelnie z regionu kujawsko-pomorskiego i związane z nimi ewentualne zmniejszenie się zainteresowania takimi studiami w Uniwersytecie.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	95	92	90	83
	II	63	81	59	54
	III	79	61	77	52
	IV				
II stopnia	I				
	II				
jednolite studia magisterskie	I				
	II				
	III				
	IV				
	V				
	VI				
Razem:		237	234	226	189

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2024/25	95	57	90	45
	2023/24	90	52	76	44
	2022/23	114	73	90	43
II stopnia	...				
	...				
	...				

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

jednolite studia magisterskie	...				
	...				
	...				
Razem:		299	182	256	132

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2430 (ST) 1530 (N)
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	98,6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	111
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	8
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	54
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	30
Wymiar praktyk zawodowych ⁵	6 miesięcy – 720 h 6 miesięcy – 540 h
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./2430 60
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./1530 40

⁴ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁵ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne⁶

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Przestępczość i jej struktura	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	3
Podstawy wiedzy o państwie i prawie	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	3
Prawo karne	Wykład/ Konwersatorium	60 stacjonarne/ 30 niestacjonarne	4
Komunikacja interpersonalna	Konwersatorium	30 stacjonarne/ 15 niestacjonarne	2
Organizacja i zarządzanie (przedmiot realizowany w ramach e-learningu)	Konwersatorium	15 stacjonarne/ 10 niestacjonarne	1
Postępowanie karne	Wykład/ Konwersatorium	60 stacjonarne/ 30 niestacjonarne	5
Prawo wykroczeń	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2
Instytucje ochrony prawa	Wykład/ Konwersatorium	45 stacjonarne/ 25 niestacjonarne	3
Podstawy psychologii	Wykład/ Konwersatorium	45 stacjonarne/ 25 niestacjonarne	3
Prawa człowieka/Human Rights	Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	3
Mediacje i negocjacje	Konwersatorium	30 stacjonarne/ 15 niestacjonarne	2
Wiktymologia	Wykład/ Konwersatorium	45 stacjonarne/ 25 niestacjonarne	4
Przestępczość zorganizowana	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	3

⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Prawo karne skarbowe	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	3
Bezpieczeństwo imprez masowych	Wykład	15 stacjonarne/ 10 niestacjonarne	2
Cyberprzestępczość	Wykład/ laboratorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	3
Zarządzanie kryzysowe	konwersatorium	15 stacjonarne/ 10 niestacjonarne	1
Przestępczość gospodarcza	Wykład	30 stacjonarne/ 15 niestacjonarne	2
Przestępczość narkotykowa	Wykład	15 stacjonarne/ 10 niestacjonarne	1
Przestępczość seksualna	Wykład	15 stacjonarne/ 10 niestacjonarne	1
Podstawy kryminalistyki	Wykład/ laboratorium	45 stacjonarne/ 25 niestacjonarne	2
Przestępczość nieletnich	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2
Prawo karne wykonawcze	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	3
Bezpieczeństwo w komunikacji	Wykład	15 stacjonarne/ 10 niestacjonarne	1
Handel ludźmi	Konwersatorium	15 stacjonarne/ 10 niestacjonarne	1
Zapobieganie przestępczości	Wykład/ Konwersatorium	45 stacjonarne/ 25 niestacjonarne	4
Podstawy resocjalizacji	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	3
Dostęp do informacji i ich ochrona	Wykład	15 stacjonarne/ 10 niestacjonarne	1
Środki przymusu bezpośredniego i broń palna	Wykład	15 stacjonarne/ 10 niestacjonarne	1
Ochrona osób i mienia - moduł A	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	1
Przestępczość powrotna- moduł A	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2
Przestępczość przeciwko mieniu - moduł A	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2

Ochrona zwierząt i odpowiedzialność za nadużycia wobec nich- moduł A	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2
Przestępczość przeciwko dobrom kultury - moduł A	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2
Biometria- moduł A	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	3
Środki przymusu bezpośredniego i broń palna- moduł B	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2
Usługi detektywistyczne (przedmiot realizowany w ramach e-learningu) - moduł B	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	1
Subkultury przestępcze - moduł B	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2
Przestępczość przeciwko środowisku naturalnemu - moduł B	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2
Prostytucja- moduł B	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2
Przestępczość przeciwko dokumentom- moduł B	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	3
Badania wariograficzne- moduł B	Wykład/ Konwersatorium	30 stacjonarne/ 20 niestacjonarne	2
RAZEM:		2110	

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁷

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby
-------------------------	-------------------	---	---------------------	--

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

				prowadzącej zajęcia ⁸
Razem:				

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁹

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)

⁸ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia odpowiednio z podstaw opieki pielęgniarstwa lub podstaw opieki położniczej, sporządzoną wg następującego wzoru:

Imię i nazwisko:
Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza – specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:
Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.
Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).

Opis doświadczenia zawodowego w powiązaniu z celami kształcenia, efektami uczenia się zakładanymi dla ocenianego kierunku oraz treściami programowymi (jeśli dotyczy).

5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy) ¹⁰							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

¹⁰ Należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatnich dwóch lat poprzedzających rok, w którym przeprowadzana jest ocena. W przypadku, gdy łączna liczba absolwentów z ostatnich dwóch lat przekracza 100 – należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatniego roku poprzedzającego rok, w którym przeprowadzana jest ocena.

Studia niestacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

7. Wykaz egzaminów dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru – dotyczy studiów pierwszego stopnia kończących się egzaminem dyplomowych:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)				
Nr albumu	Rok	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie	Tytuł projektu dyplomowego/inżynierskiego, jeśli

				egzamin dyplomowy przewiduje jego przedłożenie
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)				
Nr albumu	Rok	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie	Tytuł projektu dyplomowego/inżynierskiego, jeśli egzamin dyplomowy przewiduje jego przedłożenie

8. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
9. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~ "# % & *: < > ? / \ { | } & % # (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
10. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz osiągnięć, których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom,

8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex post Profil praktyczny

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie tworzenia koncepcji i celów kształcenia.

Standard jakości kształcenia 1.3

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąganę przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.3a

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.3b

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów prowadzących do uzyskiwania tytułu zawodowego inżyniera pozwalają na osiągnięcie wszystkich efektów inżynierskich zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Standard jakości kształcenia 2.1b

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, w tym efektów inżynierskich.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, egzamin dyplomowy, projekty dyplomowe (o ile są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe (o ile są uwzględnione w programie studiów), studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym efektów inżynierskich w przypadku kierunków studiów prowadzących do uzyskiwania tytułu zawodowego inżyniera.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których

mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

